**Luokkataistelijain täytyy ottaa pienetkin voitot, tullaksensa kykeneviksi suurempia saamaan.**

Työväenluokan täytyy luokkataistelun avulla lopettaa luokkien olemassaolo. Saavuttaakseen tämän tarkotuksen, on kaikkien maiden köyhälistön liityttävä yhteen.

# TYÖKANSA

Yksilöllinen omistusoikeus lakkautettava, tuotannon välikappaleet tehtävä kansan omiksi ja työntekijöille täydet työnsä tulokset. Siinä sosialismin tärkeimmät opinkappaleet.

AINOA SUOMENKIELINEN SANOMALEHTI CANADASSA — TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA.

No. 66 — 1910. Perjantaina lokakuun 7 p:nä. — Friday October 7 IV:s vuosikerta — Vol. IV

## SISALLIS-SOTA PORTUGALISSA.

**Kapinoitsijat pidättävät kaikki sieltä tulevat tiedot. Kuningas on pako-aisena sotalaivalla. — Palatsia on pommitettu. — Taistelun yksityiskohdat tuntemattomia maailmalle. — Englantilaisia sotalaivoja kokoutuu suojelemaan englantilaisten etuja.**

Portugal, lokak. 5 p. — Kauan odotettu vallankumous Portugalissa on nyt puhennut Lissabon on tasavaltalaisten käsissä. Valtakunnan entinen lippu on revitty alas ja vallankumouksellisten lippu on nostettu tilalle. Jotkut raportit kertovat kuninkaan olevan vankina. Armeija ja merisotaväki on yhtynyt heidän kannattajiinsa muuttamaan kuningasvalta tasavallaksi ja liike, joka alkoi tiistaina pääkaupungissa on nopeasti levinnyt yli maan.

**Kuninkaan palatsia on pommitettu.**

Sotalaivat alkoivat pommittaa palatsia tänään kello 2, jotka saivat vähän vastustusta ja pian kuningasvallan puoltajat antautuivat. Uskotaan, että tasavaltaisen valtiopäivämiehen ja anti-klerikaalin profesori Bombaradan surmaaminen oli suora kapinan syy, vaikka kuningas Manuelin valtaistuimelle noususta saakka ei ole tehty suunnitelmia yksinvallan poistamiseksi ja kuninkaan henkeä vastaan.

Sähkösanomayhteys Lissabonin kanssa on katkaistu, mutta satamasta paenneiden laivojen miehistöt kertovat vallankumouksen olevan vakavan.

**Kuningas paennut.**

Parisi, lokak. 5 p. — Brazilian lähetystöstä on ilmotettu, että kuningas Manuel on paennut Brazilian sotalaiva San Paulilla.

**Asema Portugalissa.**

Parisi, lokak. 5 p. — Useita pommi tehtaita on löydetty Portugalissa ja vangitsemisia on tapahtunut päivisin useampia. Hallituksen toimet klerikaaleja vastaan tekevät aseman yhä sekavammaksi. Useita Jesuittain karkotuksia Aldea Pantan luostarista on tapahtunut. Useita espanjalaisia pappismiehiä, jotka tunnetaan „Mariaunos" nimellä ja jotka ovat asuttuneet eri paikkoihin maata, perustaen luostareita, on määrätty poistumaan kuningaskunnista ja heidän perustamansa luostarit ovat suletut vuoden 1902 lain mukaan, joka sallii uskonnollisia laitoksia käyttää ainoastaan armeliaisuus ja sivistys tarkotuksiin.

Portugalilaisten kiihko, joka on hiljalleen kasvanut siitä saakka kun se salaliitto paljastettiin jonka tarkoitus oli poistaa yksinvalta ja asettaa tilalle sotilaallinen yksinvalta tai tasavalta. Tämän jälestä oli suuria lakkoja, joista suurimmat korkinleikkaajain ja tynnyrien maahan tuonnille. Tästä johtui diplomaattisia prosteja Suur-Britanian ja Yhdysvaltain taholta, joihinka maihin raaka korkkia oli ennen viety ja Ranskan sekä Saksan taholta, joidenka maiden kauppiaat ostivat suurimman osan viineistään Portugalista josta nyt ei voitu viiniä ulosviedä kun oli puute tynnyreistä.

Tasavaltalainen liike, joka sai uutta henkeä kuningas Carlson ja kruunun-prinssi Louise Phillippin murhasta 1908, kasvoi nopeasti ja viime elokuun vaaleissa se yhtyi tasavaltalaisiin parlamentissa, jossa tasavaltalaiset ovat viime kolmen vuoden ajalla kasvaneet kolmin kerroin. Niilläkin alueilla, jossa tasavaltalaiset epäonnistuivat vaaleissa, oli heidän äänioikeusmääränsä kasvanut suunnattomasti.

**Kortes näki vaaran.**

Silloin kun kortes kokoutui niin hallitus huomasi liberaalisen kabinetin vaaran tulla tuhotuksi ja syysk. 16 päivä parlamentti lykättiin joulukuun 2 päivään ja kaikki valta annettiin ministeristölle retteloiden ajaksi, mutta erinomattain sen tähden, koska hallitus huomasi, että sen enemmistö oli liian pieni kestämään yhdistyneiden voimain hyökkäystä.

Madrid, lokak. 5 p. — Espanjan telegrafi virkailijat ilmoittivat tänään, että he ovat koettaneet saada sähkösanomayhteyttä Brittiläisen laivaston kanssa, joka on ulkopuolella Lissabonia jossakin Portugalin tai Espanjan rannikolla. El Impartiol samaan aikaan selittää, että hallitus valmistautuu säälimättömästi kukistamaan vallankumouksen sen ensi henkäisyyn.

**Huolestuneita Vatikanissa.**

Rooma, lokak. 5 p. — Portugalista saapuneet uutiset ovat saaneet huolestumista aikaan Vatikanissa.

**Tasavaltalaiset iloitsevat.**

Madrid, lokak. 5 p. — Tasavaltalaisten klubin jäsenet koristelivat rakennuksensa riemuitessaan Portugalin vallankumouksen johdosta.

Minkäänlaista sanomalehtiyhteyttä Madridin ja Portugalin pääkaupungin välillä ei ole ollut sitten tiistai-aamun. Ainoa uutinen joka on tullut vallankumouksesta, tuli Santauderista Uskotaan, että vallankumoukselliset ovat katkasseet sanomayhteyden, tarkotuksella yhdistää ne sitten vasta, kun ilmottavat mailmalle, että tasavalta on julistettu.

Lontoo, lokak. 5 p. — Kahdelle engalantilaiselle sotalaivalle jotka olivat matkalla Kiinaan, on annettu määräys palata Lissaboniin katsomaan englantilaisten e[illegible] erään.

**Myöhempiä uutisia.**

Lontoo, elok. 5 p. — Portugali on julistettu tasavallaksi, jonka presidentiksi on nimitetty Theophil Broga. Uudet kansalliset liput liehuvat kaikkien yleisten rakennusten bonissa.

Vallankumous on levenny: nopeasti yli valtakunnan yhteenotto ja on tapahtunut valtakunnan eri

## TAAS HIRVEA RAITIOTIEVAUNU ONNETTOMUUS.

**37 ihmistä sai surmansa ja 26 loukkaantui, kun kaksi raitiotievaunua törmäsivät yhteen lähellä Stauntonia, Ill. Yhteentörmäykseen oli syynä määräyksien huomioonottamattomuus.**

Springfield, Ill. lokak. 4 p. — Kolmekymmentä seitsemän ihmistä, joista oli kolmetoista naista, sai surmansa, kaksikymmentä kuusi loukkautui myöhään tänä iltana, jolloin kaksi Illinois Traction Systemin vaunua törmäsi yhteen Dickerson's mutkassa kaksi mailia pohjoiseen Stautonista. Molemmat vaunut kulkivat suurella nopeudella ja törmäsivät yhteen vuoren juurella olevassa mutkassa, seurauksella, että molemmat syöksyivät vuorelta alas. Kuolleet kuolevat ja loukkantuneet kokoutuivat veriseksi röykkiöksi.

Pohjoseen menevän vaunun miehistö oli lyönyt laimin sille annetut määräykset odottaa vastaantulevaa vaunua sivuradalla, josta oli seurauksena hirveä yhteentörmäys. Molempien vaunujen miehistö pelastui.

### SEITSEMÄNKYMMENTÄ HENKILÖÄ HUKKUNUT LAIVAN HAAKSIKOSSA.

Colon, Panama, lokak. 4 p. — Seitsemäkymmentä henkeä hukkui, kun Pacific Steam Navigation komppanian höyrylaiva Chirieni meni Tyynen meren pohjaan syysk. 27 p. Haaksirikko johtui höyrykattilan räjähdyksestä ja tapahtui se yhdeksänkymmentä mailia Panamasta.

Matkustajat ja laivamiehistö käsittäen yhteensä noin 100 henkeä joutuivat hirveään epäjärjestykseen ja hirveä taistelu syntyi pelastusveneiden päältä, joita kylmäverisemmät laivamiehet alkoivat laskea vesille.

Mutta ennenkun veneet saatiin vesille alkoi keula vajota ja vesi tuli pian jo kannellekin. Point Jarachniestä tulleen tiedon mukaan ei ole pelastunut enempi kuin 12 laivavenheisiin, joten hukkuneiden luku on 80 ja 90 välillä.

### KOLEERA PUHENNUT RANSKASSA.

Marseilles, Ranska, lokak. 4 p. — Italialaiset siirtolaiset ovat tuoneet koleeraa Ranskaan. Kolme koleraan kuolemaa on tapahtunut tässä kaupungissa.

Ranskan viranomaiset ovat ryhtyneet ankariin toimenpiteisiin koleeran levenemisen estämiseksi.

### MURHA MURHALLA KOSTETAAN.

yövartiana, pyysi häntä tuomaan sieltä kummikenkiä, sanoen ostavansa niitä joka aika.

Ensimäisenä maksupäivänä Gandy toikin paketissa Cowansin puotiin kummikenkiä. Cowansin kysyessään paljonka hän tahtoo niistä näyttäytyi kaksi poliisia kadulle, jotka tekivät Cowansin hermostuneeksi ja sentähden hän pyysi Gandyn tulemaan läheiseen ystävänsä taloon tekemään kauppoja.

Kun Cowaus tuli ulos kaupasta poliisit O'Connell ja Fortin kysyivät häneltä mitä hänellä paketissa oli, johon Cowans vastasi, sanoen siinä olevan kenkiä tai vaatteita ja sanoi menevänsä lähettämään niitä. Tämä vastaus ei tyydyttänyt poliiseja, jotka olivat pidättäneet samalla Gandyn, joka otti revolverin ja taistelussa ampui kaksi kertaa tappaen Fortin ja haavottaen O'Connell'in, joka kuoli myöhemmin sairaalassa.

Gandy on ainoa elossa oleva taistelun todistaja ja on antanut siitä lausuntonsa.

Gandy sanoi ampuneensa taskun läpi pelotukseksi ja näytti reikää takissaan. Hän ei myöskään sanonut tienneensä, että revolveri olisi ollut kovilla patruunilla ladattu, koska hän ei ollut tutkinut sitä enempi sitte kun oli komppanialta saanut sen.

„Minulla ei ollut aikomutsa ampua ketään: ainoastaan pelottelin ja jos minut hirtetään, kuolen minä syyttömänä tahalliseen murhaan". oli Gandyn lausunto.

Tuomari St. Pierre antoi asiasta seuraavan tuomion: „Timothy Gandy, sinut säilytetään yleisessä vankilassa marraskuun 18 päivään, jolloin sinä viedään tämän alueen yleiselle telotuspaikalle ja siellä hirtetään kaulasta. Jumala olkoon sielullesi armollinen".

Syytöspuheessaan hän kuvaili kuinka Canada ottaa avosylin vastaan tänne saapuneet siirtolaiset ja kuinka se on samoin ottanut Gandynkin vastaan ja olisi antanut „turvallisen" tlämän jos vain Gandy olisi ollut kuuliainen Canadan laille. Tuomari Pierre jatkoi: „miksi menit varastamaan snun vartioitavaksi uskottua omaisuutta"?

Syy Gandyn varastamiseen ei suinkaan ollut varastamisen himo tai yleensä halu tehdä pahaa, vain se, että hänelle maksettiin kovin pientä palkkaa, joten hänen oli elääkseen milt'ei pakko varastaa. Tosin Canada ottaa avosylin siirtolaisia vastaan orjiksi tänne, mutta huoletonta elämää se ei niille takaa. Se takaa kurjuuden tai rikosten tien, joka lopulta viepi siihen mihin se vei Gandynkin. Ei se ollut Gandyn yksilöllisen pahuuden syy, että hän varasti kummikenkiä ja vangitessa pelotellakseen vahingossa ampui pari poliisimiestä. Syy on kokonaan yhteiskunnassa, joka ei antanut hänelle parempia elämänmahdollisuuksia, ettei olisi tarvinnut varastaa ja murhaa, joka seurasi varastusta, ei olisi tapahtunut, ellei olisiva-

## SUURI TYON-SULKU ENGLANNISSA.

**Puuvilla teollisuudesta on suletty pois 150,000 miestä.**

Manchester, Eng. lokak. 3 p. — Liittyneiden puuvillatehtailijoiden julistama työnsulku astui voimaan tänään. Federation of Cotton Spimersin omistamat 800 tehdasta suletaan, joten noin 150,000 työläistä joutuu työtömäksi.

Työnsulku johtui Fermin tehtaalla Oldhamissa olleesta pienestä lakosta, jossa työläiset vaativat itselleen parempaa työskentely asemaa. Tähän lakkoon oli osallisena ainoastaan noin seitsemänkymmentä viisi miestä, mutta uniot kaikkialla kannattivat heidän lakkoaan, ja kieltäytyivät ratkasemasta retteloä.

Työnantajat ilmoittivat, että ellei lakkoa alisteta ratkaistavaksi niin he panevat toimeen yleisen työnsulun lokak. 3 p., jonka uhkauksen he nyt täyttivät.

Englannissa uhkaavat suuret työtaistelut useilla aloilla: rautateillä, hiilikaivoksissa ja puuvillatehtaissa, viimessä on nyt jo käynnissä parhaillaan.

### KIINAKIN KEHITTYY.

Pekin, lokak. 3 p. — Kiina otti taas yhden edistysaskeleen, kun prinssi Chun avasi tänään perustuslaillisen keisarillisen senaatin.

Avauspuheessa prinssi Chun sanoi kansan toivovan parlamenttaarista hallitusta ja hän aikoo johtaa uudistuspuuhat tähän päätökseen.

### KOLEERAA KONSTANTINOPELISSA.

Konstantinopeli, lokak. 1 p. — Koleeraa on ilmestynyt tähän kaupunkiin. Keskiarvoisesti noin kaksitoista taudin kohtausta tapahtunut päivittäin ja joistakin kuoleman tapauksia. Frebizoudissa on asema huolestuttavan. Tauti leviää nopeasti ja kansa on pelon vallassa paeten vuorille.

### SUURI TULIPALO NEW YORKISSA.

New York, lokak. 4 p. — Tulipalo 24 kadun ja 11:ta avenuen kulmassa hävitti useita taloja. Vahingon suuruus nousee $1,500,000. Palopäällikkö Croker sanoi tämän olevan suurimman palaneen alueen New Yorkissa hänen muisto ajallaan.

### POLIISIT AMPUNEET JA VANGINNEET CAMERON SULUN PUOLUSTAJAN TYTÖN.

**Poliisit Winterissä, Wis. ampuneet ensin tyttöä ja sitten vanginneet hänet.**

Ashland, Wis. lokak. 4 p. — Sijais-shereffi ja neljän apulaispoliisin vartioimana John Dietzin

taina jälkeen puolenpäivän kahden veljeni seurassa. Minä istuin veljeni sylissä, jolloin äkkiä kuulimme käskyn pysähtyttää ja samassa joku ampui metsästä: luoti mennen ruumiini lävitse. Se meni sisään vasemmalta puolen ja tuli ulos selästä. Heti tämän jälkeen „sheriffi" Madden hyökkäsi ulos metsästä ja käski Clarencen nostamaan kätensä ylös. Hän ajoi nuorta varsatiimiä ja sanoi ei voivansa heittää hevosia valloilleen. Useita laukauksia ammuttiin, joista yksi sattui Clarencen käsivarteen. Toinen veljistä hyppäsi alas ja lähti pakenemaan ja lainvalvojat ampuivat häntä useita kertoja. Tämän jälkeen panivat he Clarensen käsirautoihin ja ryhtyivät minuakin vangitsemaan, jolloin sanoin olevani haavoitettu, mutta se ei auttanut. „Lainvalvojat" panivat käsiraudat kalvosiini, jotka he ihme kyllä jälkeenpäin ottivat pois. Winterissä olin jo hyvin heikko verenvuodosta ja maatessani lukivat he vangitsemiskäskyn minulle. Minun veljeni ei ampunut yhtään laukausta ja minulla ei ollut minkäänlaisia aseita. Virkailijoilla näytti olevan pelko, että isäni tulisi perässäni, jonka tähden heitä viisi seurasi minua junaan. Haymerdissa heistä muut, paitsi yhtä jättivät minut. Minä en tiedä miksi minua ammuttiin näin ja sitten vangittiin.

Nämä olivat kuuluisain Comenon sulun puolustajan John Dietzin lapsia.

### VETURIN HÖYRYPANNU RÄJÄHTÄNYT.

Weyburn, Sask. lokak. 3 p. — Lauantaina jälkeen puolenpäivän räjähti täällä veturin höyrypannu, josa räjähdyksessä sai C. Matheson surmansa ja .. Priscoe loukkaantui. Molemmat olivat jarrumiehiä ja työskentelivät vaunupihassa santajunan veturin läheisyydessä, joka täyttää uutta Selhbridgen tietä, sillon kun räjähdys tapahtui.

Molemmat miehet vietiin heti sairaalaan, jossa Matheson muutamien tuntien kuluttua kuoli. Priscoe sai vammoja kasvoihinsa mutta luullaan hänen tointuvan.

### SAVA FEDERENKOLLA ON TOIVO PÄÄSTÄ VAPAAKSI.

Winnipeg, lokak. 4 p. — I. Hourwichin antaman lausunnon mukaan on rikos, josta Venäjän hallitus koettaa saada Sava Federenkoa käsiinsä, kokonaan politillista laatua.

Winnipegin venäläiset ovat tehneet voitavansa saadakseen estettyä toverinsa Venäjän hallitukselle luovuttamisen ja mikäli nyt voi edeltäkäsin sanoa tulevat he puolustuksessaan onnistumaan.

### ESPANJAN RETTELÖT.

**Klerikaalit marssineet eilen. — — Kiviä ja kuulia lennellyt.**

Madrid, lokak. 3 p. — Liberaaliset sanomalehdet ovat tänään onnitelleet ministeri Canalejasta

## UUSIA RETTELOITA PUHKEAA KIINASSA.

**Englantilaiset lähetyssaarnaajat pyytävät ulkomaavirastoa suojelemaan heitä. Huuan maakunta on nytkin rettelöiden keskuksena.**

Lontoon, syysk. 30 p. — Englantilaisen lähetysseuran jäsenet Kiinassa ovat rynnänneet ulkomaiden virastoon, vaatien sitä puolustamaan Englannin alamaisia Kiinassa. Aseman King Chanssa ja Chang Shaissa ilmotetaan olevan kriitillisen ja luullaan, että Kiinalaiset virkailijat eivät kauan enään kykene pitämään alamaisiaan kurissa. Jos rettelöt tulevat yleisiksi, niin ulkomaalaisten elämä Huuan maakunnassa ei ole turvattu.

Manilla, lokak. 1 p. — Vahva Yhdysvaltain sotaväen osasto on valmiina Filipineillä lähtemään suojelemaan Yhdysvaltain alamaisia ja omaisuutta rettelöiden puhjettua Huuan maakunnassa.

Mikähän niistä Kiinan jatkuvista mellakoista lopultakin kehittyy? Ennustavatko ne Kiinan kukistumista, vaiko nousua?

### UNIO ON MÄÄRÄNNYT MIESTEN LOPETTAMAAN TYÖT.

Winnipeg, lokakuun 4 p. — Paikallisen muurarien unio keskusviraston määräyksestä, kaksi union edustajaa kutsui miehet pois työstä paikallisen kontrahtorien Saul & Irish työmaalta tänä aamuna. Työstä poiskutsu koskee kaikkiaan 150 miestä. Kaikkiaan mainitulla työmaalla työskenteli 35 muuraria, vaan heidän apulaistensa kanssa nousee työstä pois joutuvien luku 150.

Union kirjuri J. H. Poulter kieltäytyi antamasta minkäänlaista selitystä.

Kontrahtorien antaman selostuksen mukaan pitäisi tähän olla syynä joku sakkoriita. Varmuudella emme voi sanoa syytä.

### YHTEENTÖRMÄYKSIÄ JO ILMAPURJEHDUKSENKIN ALALLA.

Milano, lokak. 1 p. — Ilmapurjehtijat englantilainen Dickson ja ranskalainen Thomas loukkautuivat vaarallisesti, kun heidän ilmalaivansa törmäsivät yhteen ilmassa 50 jalan korkeudessa. Thomas laski väärin välimatkan näiden kahden laivan välillä, silloin kun he yrittivät sivuttaa toisensa. Molemmat laivat vahingoittuivat ja putosivat alas kuin haavoittuneet jättiläislinnut. Katselijat pelastivat loukkautuneet koneidensa alta ja veivät heidät sairaalaan.

### UUSIA EROTTAMISIA HAL-

# SISALLISSOTA PORTUGALISSA.

**Kapinoitsijat pidättävät kaikki sieltä tulevat tiedot. Kuningas on pako-aisena sotalaivalla. — Palatsia on pommitettu. — Taistelun yksityiskohdat tuntemattomia maailmalle. — Englantilaisia sotalaivoja kokoutuu suojelemaan englantilaisten etuja.**

Portugal, lokak. 5 p. — Kauan odotettu vallankumous Portugalissa on nyt puhennut Lissabon on tasavaltalaisten käsissä. Valtakunnan entinen lippu on revitty alas ja vallankumouksellisten lippu on nostettu tilalle. Jotkut raportit kertovat kuninkaan olevan vankina. Armeija ja merisotaväki on yhtynyt heidän kanmattajiinsa muuttamaan kuningasvalta tasavallaksi ja liike, joka alkoi tiistaina pääkaupungissa on nopeasti levinnyt yli maan.

**Kuninkaan palatsia on pommitettu.**

Sotalaivat alkoivat pommittaa palatsia tänään kello 2, jotka saivat vähän vastustusta ja pian kuninga sväl lan puoltajat antautuivat. Uskotaan, että tasavaltalaisen valtiopäivämiehen ja anti-klerikaalin profesori Bombaradan surmaaminen oli suora kapinan syy, vaikka kuningas Manuelin valtaistuimelle noususta saakka ei ole tehty suunnitelmia yksinvallan poistamiseksi ja kuninkaan henkeä vastaan.

Sähkösanomayhteys Lissabonin kanssa on katkaistu, mutta satamasta paenneiden laivojen miehistöt kertovat vallankumouksen olevan vakavan.

**Kuningas paennut.**

Parisi, lokak. 5 p. — Brazilian, lähetystöstä on ilmotettu, että kuningas Manuel on paennut Brazilian sotalaiva San Paulilla.

**Asema Portugalissa.**

Parisi, lokak. 5 p. — Useita pommi tehtaita on löydetty Portugalissa ja vangitsemisia on tapahtunut päivisin useampia. Hallituksen toimet klerikaaleja vastaan tekevät aseman yhä sekavammaksi. Useita Jesuittain karkotuksia Aldea Pantan luostarista on tapahtunut. Useita espanjalaisia pappismiehiä, jotka tunnetaan „Mariaunos" nimellä ja jotka ovat asuttuneet eri paikkoihin maata, perustaen luostareita, on määrätty poistumaan kuningaskunnista ja heidän perustamansa luostarit ovat suletut vuoden 1902 lain mukaan, joka sallii uskonnollisia laitoksia käyttää ainoastaan armeliaisuus ja sivistys tarkoituksiin.

Portugalilaisten kuhko, joka on hiljalleen kasvanut siitä saakka kun se salaliitto paljastettiin jonka tarkoitus oli poistaa yksinvaltaja asettaa tilalle sotilaallinen yksinvalta tai tasavalta. Tämän jälestä oli suuria lakkoja, joista suurimmat korkinleikkaajain ja astiantekijäin lakko. Yli 20,000 miestä lopettivat työnsä Barreirossa, josta sotaesi rettelöitä. Lakkolaiset pysäyttelivät rautatiejunia ja poltti vat suuria korkkivarastoja.

Sotaväkeä pyydettiin Borreiroon, jossa tapahtui yhteentörmäyksiä lakkolaisten ja sotilaiden välillä, joissa taistelussa viikymmentä lakkolaista haavoittui. Astiantekijäin ja korkinleikkaajain rasituksena oli ulkomaalaisten valmiiden tynnyrien ulosvienti. Hallitus hyväksyi että lakkolaiset saavat keskeyttää raaka-korkin ulosvinnin ja asetti suuren tullin ulkomaalaisten itsensä.

tynnyrien maahan tuonnille. Tästä johtui diplomaattisia prosteja Suur-Britanian ja Yhdysvaltain taholta, joihinka maihin raaka korkkia oli ennen viety ja Ranskan sekä Saksan taholta, joidenka maiden kauppiaat ostivat suurimman osan viineistään Portugalista josta nyt ei voitu viniä ulosvieda kun oli puute tynnyreistä.

Tasavaltalainen liike, joka sai uutta henkeä kuningas Carlson ja kruunun-prinssi Louise Phillippin murhasta 1908, kasvoi nopeasti ja viime elokuun vaaleissa se yhtyi tasavaltalaisiin parlamentissa, jossa tasavaltalaiset ovat viime kolmen vuoden ajalla kasvaneet kolmin kerroin. Niilläkin alueilla, jossa tasavaltalaiset epäonnistuivat vaaleissa, oli heidän äänioikeusmääränsä kasvanut suunnattomasti.

**Kortes näki vaarar.**

Silloin kun kortes kokoutui niin hallitus huomasi liberaalisen kabinetin vaaran tulla tuhotuksi ja syysk. 16 päivä parlamentti lykättiin joulukuun 2 päivään ja kaikki valta annettiin ministeristölle rettelöiden ajaksi, mutta erinomattain sen tähden, koska hallitus huomasi, että sen enemmistö oli liian pieni kestämään yhdistyneiden voimain hyökkäystä.

Madrid, lokak. 5 p. — Espanjan telegrafi virkailijat ilmoittivat tänään, että he ovat koettaneet saada sähkösanomayhteyttä Brittiläisen laivaston kanssa, joka on utkopuolella Lissabonia ja sakin Portugalin tai Espanjan rannikolla. El Impartiol samaan aikaan selittää, että hallitus valmistautuu säälimättömästi kukistamaan vallankumouksen sen ensi henkäisyyn.

**Huolestuneita Vatikanissa.**

Rooma, lokak. 5 p. — Portugalista saapuneet uutiset ovat saaneet huolestumista aikaan Vatikanissa.

**Tasavaltalaiset iloitsevat.**

Madrid, lokak. 5 p. — Tasavaltalaisten klubin jäsenet koristeli vat rakennuksensa riemuitessaan Portugalin vallankumouksen johdosta.

Minkäänlaista sanomalehtiyhteyttä Madridin ja Portugalin pääkaupungin välillä ei ole ollut sitten tiistai-aamun. Ainoa uutinen joka on tullut vallankumouksesta, tuli Santauderista Uskotaan, että vallankumoukselliset ovat katlasseet sanomayhteyden, tarkoituksella yhdistää ne sitten vasta, kun ilmottavat mailmalle, että tasavalta on julistettu.

Lontoo, lokak. 5 p. — Kahdelle engalantilaiselle sotalaivalle jotka olivat matkalla Kiinaan, on annettu määräys palata Lissaboniin katsomaan englantilaisten etuja heidän eräänsä.

**Myöhempiä uutisia.**

Lontoo, elok. 5 p. — Portugali on julistettu tasavallaksi, jonka presidentiksi on nimitetty Theophil Broga. Uudet kansalliset liput liehuvat kaikkien yleisten rakennusten bonissa.

Vallankumous on levenny nopeasti yli valtakunnan yhteenottoja on tapahtunut valtakunnan eri maissa, joidenka uhrit nousevat useihin satoihin.

## ASEFKO MURHATTU.

Canadan englanninkielisissä lehdissä kiertelee uutinen, että kuusi saksi tullut venäläinen poliisiurkkija Evno Asef olisi murhattu Wiesbadenin kylpylaitoksessa. Venäjän vallankumouksellisten toimesta. Myöskin kerrotaan vallankumouksellisilla olleen palkinto hänen päästään.

Tuntuu melkein uskomattomalta, että niin pirullisen kavala mies olisi antanut niin vain surmata itsensä.

# TAAS HIRVEA RAITIOTIEVAUNUONNETTOMUUS.

**37 ihmistä sai surmansa ja 26 loukkaantui, kun kaksi raitiotievaunua törmäsivät yhteen lähellä Stauntonia, Ill. Yhteentörmäykseen oli syynä määräyksien huomioonottamattomuus.**

Springfield, Ill. lokak. 4 p. — Kolmekymmentä seitsemän ihmistä, jotka oli kolmetoista naista, sai surmansa, kaksikymmentä kuusi loukkantui myöhään tänä iltana, jolloin kaksi Illinois Traction Systemin vaunua törmäsi yhteen Dickerson's mutkassa kaksi mailia pohjoiseen Stautonista. Molemmat vaunut kulkivat suurella nopeudella ja törmäsivät yhteen vuoren jiurella olevassa mutkassa, seurauksella, että molemmat syöksyivät vuorelta alas. Kuolleet kuolevat ja loukkantuneet kokoutuivat veriseksi röykkiöksi.

Pohjoiseen menevän vaunun miehistö oli lyönyt laimin sille annetut määräykset odottaa vastaantulevaa vaunua sivuradalla, josta oli seurauksena hirveä yhteentörmäys. Molempien vaunujen miehistö pelastui.

## SEITSEMÄNKYMMENTÄ HENKILÖÄ HUKKUNUT LAIVAN HAAKSIKOSSA.

Colon, Panama, lokak. 4 p. — Seitsemäkymmentä henkeä hukkui, kun Pacific Steam Navigation komppanian höyrylaiva Chirieni meni Tyynen meren pohjaan syysk. 27 p. Haaksiriköo johtui höyrykattilan räjähdyksestä ja tapahtui se yhdeksänkymmentä mailia Panamasta.

Matkustajat ja laivamiehistö käsittäen yhteensä noin 150 henkeä joutuivat hirveään epäjärjestykseen ja hirveä taistelu syntyi pelastusveneiden päältä, joita kylmäverisemmät laivamiehet alkoivat laskea vesille.

Mutta ennenkun veneet saatiin vesille alkoi keula vajota ja vesi tuli pian jo kannellekin. Point Jarachnieistä tulleen tiedon mukaan ei ole pelastunut enempi kuin 12 laivavenheisiin, joten hukkuneiden luku on 80 ja 90 välillä.

## KOLEERA PUHENNUT RANSKASSA.

Marseilles, Ranska, lokak. 4 p. — Italialaiset siirtolaiset ovat tuoneet koleeraa Ranskaan. Kolme koleraan kuolemaa on tapahtunut tässä kaupungissa.

Ranskan viranomaiset ovat ryhtyneet ankariin toimenpiteisiin koleeran levenemisen estämiseksi.

## MURHA MURHALLA KOSTETAAN.

Eräs lyhemmän aikaa Canadassa ollut englantilainen siirtolainen Timothy Candy tuomittiin viime syysk. 16 päivä hirtettäväksi. Hirttäminen tapahtuu ensi marraskuun 18 päivä.

Timothy Gandy työskentel' Ames Holden kummitehtaalla Montrealissa yövartiana. Eräänä päivänä hän meni vanhojen tavaroiden nyymälään ostamaan kelloa. Cowans, myymälän omistaja tarjosi hänelle erästä kelloa neljällä dollarilla, mutta jota Gandy ei sanonut voivansa ostaa ennen maksupäivää. Cowans saatuaan tietää, että Gandy toimi kummitehtaalla yövartiana, pyysi häntä tuomaan sieltä kummikenkiä, sanoen ostavansa niitä joka aika.

Ensimäisenä maksupäivänä Gandy toikin paketissa Cowansin puotiin kummikenkiä. Cowansin kyydessään paljonka hän tahtoo niistä näyttäytyi kaksi poliisia kadulle, jotka tekivät Cowansin hermostuneeksi ja sentähden hän pyysi Gandyn tulemaan läheiseen ystävänsä taloon tekemään kauppoja.

Kun Cowaus tuli ulos kaupasta poliisit O'Connell ja Fortin kyyvät hänelt ä niitä hänellä pakeissä oli, johon Cowans vastasi, sanoen siinä olevan kenkiä tai vaat teita ja sanoi menevänsä lähettämään niitä. Tämä vastaus ei tyydyttänyt poliiseja, jotka olivat pidättäneet samalla Gandyn, joka otti revolverin ja taistelussa ampui kaksi kertaa tappaen Fortin ja haavottaen O'Connell'in, joka kuoli myöhemmin sairaalassa.

Gandy on ainoa elossa oleva taistelun todistaja ja on antanut siitä lausuntonsa.

Gandy sanoi ampuneensa tasaun läpi pelotuksekst ja näytti reikää takissaan. Hän ei myöskään sanonut tienneensä, että revolveri olisi ollut kovilla patruunilla ladattu, koska hän ei ollut tutkinut sitä enempi sitte kun oli komppanialta saanut sen.

„Minulla ei ollut aikomutsa ampua ketään: ainoastaan pelotellin jä jos minut hirtettäisiin, kuolen minä syyttömänä tahalliseen murhaan", oli Gandyn lausunto.

Tuomari St. Pierre antoi asiasta seuraavan tuomion: „Timothy Gandy, sinut säilytetään yleisessä vankilassa marraskuun 18 päivään, jolloin sinä viedään tämän alueen yleiselle teloituspaikalle ja siellä hirtetään kaulasta. Jumala olkoon sielullesi armollinen".

Syytöspuheessaan hän kuvaili kuinka Canada ottaa avosylin vastaan tänne saapuneet siirtolaiset ja kuinka se on samoin ottanut Gandynkin vastaan ja olisi antanut „turvallisen" tämän jos vain Gandy olisi ollut kuuliainen Canadan laille. Tuomari Pierre jatkoi: „miksi menit varastamaan snun vartiotavaksi uskottua omaisuutta"?

Syy Gandyn varastamiseen ei suinkaan ollut varastamisen himo tai yleensä halu tehdä pahaa, vain se. että hänelle maksettiin kovin pieni palkkaa, joten hänen oli elääkseen milt'ei pakko varastaa. Tosin Canada ottaa avosylin siirtolaisia vastaan orjiksi tänne, mutta tuloletonta elämää se ei niille takaa. Se takaa kurjuuden tai rikosten tien, joka lopulta viepi siihen mihin se vei Gandynkin. Ei se ollut Gandyn yksilöllisen pahuuden syy, että hän varasti kummikenkiä ja vangitessa pekitellakseen vahingossa ampui pari poliisimiestä. Syy on kokonaan yhteiskunnassa, joka ei antanut hänelle parempia elämänmahdollisuuksia, ettei olisi tarvinnut varastaa ja murhaa, joka seurasi varastusta, ei olisi tapahtunut, ellei olisivarastustakaan tapahtunut.

Canadassa, jonka väkiluku nousee tuskin kahdeksaan tuhanteen, telotetaan rikollisia aina vähän päästä. Mutta vaikka niitä teurastettaisiin joka päivä, niin s'ttenkään ne eivät lopu. Kun on näkä pakottamassa rikoksiin niin niitä tehdään rangaistuksesta huolimatta: olkoot rangaistukset kuinka hirveät tahansa.

Canadaa pidetään sivistyneenä maana, mutta sitä se ei ole niin kauan kun kuolemanrangaistuksia pannaan täytäntöön. Toisilla keinoilla olisi rikoksia vähennettävä ja ennen kaikkea olisi poistettava rikosten syyt.

# SUURI TYÖNSULKU ENGLANNISSA.

**Puuvilla teollisuudesta on suletu pois 150,000 miestä.**

Manchester, Eng. lokak. 3 p. — Läittyneiden puuvillatehtaalijoiden julistama työnsulku astui voimaan tänään. Federation of Cotton Spimersin omistamat 800 tehdasta suletaan, joten noin 150,000 työläistä joutuu työttömäksi.

Työnsulku johtui Fermin tehtaalla Oldhamissa olleesta pienestä lakosta, jossa työläiset vaativat itselleen parempaa työskentely asemaa. Tähän lakkoon oli osallisena ainoastaan noin seitsemänkymmentä viisi miestä, mutta uniot kaikkialla kannattivat heidän lakkoaan, ja kieltäytyivät ratkasemasta retteiöä.

Työnantajat ilmoittivat, että ellei lakkoa alisteta ratkaistavaksi niin he panevat toimeen yleisen työnsulun lokak. 3 p., jonka uhkauksen he nyt täyttivät.

Englannissa uhkaavat suuret työtaistelut useilla aloilla: rautateillä, hiilikaivoksissa ja puuvillatehtaissa, viimessä on nyt jo käynnissä parhaaillaan.

## KIINAKIN KEHITTYY.

Pekin, lokak. 3 p. — Kiina otti taas yhden edistysaskeleen, kun prinssi Chun avasi tänään perustuslailisen keisarillisen senaatin.

Avauspuheessa prinssi Chun sanoi kansan toivovan parlamentaarista hallitusta ja hän aikoo johtaa uudistuspuuhat tähän päätökseen.

## KOLEERAA KONSTANTINOPELISSA.

Konstantinopeli, lokak. 1 p. — Koleeraa on ilmestynyt tähän kaupunkiin. Keskiarvoisesti noin kaksitoista taudin kohtausta tapahtunut päivittäin ja joistakin kuoleman tapauksia. Frebizoudissa on asema huolestuttavan. Tauti leviää nopeasti ja kansa on pelon vallassa paeten vuorille.

## SUURI TULIPALO NEW YORKISSÄ.

New York, lokak. 4 p. — Tulipalo 24 kadun ja 11:ta avenuen kulmassa hävitti useita taloja. Vahingon suuruus nousee $1,500,000. Palopäällikkö Croker sanoi tämän olevan suurimman palaneen alueen New Yorkissa hänen muistoajallaan.

## POLIISIT AMPUNEET JA VANGINNEET CAMEKON SULUN PUOLUSTAJAN TYTÖN.

**Poliisit Winterissä, Wis. ampuneet ensin tyttöä ja sitten vanginneet hänet.**

Ashland, Wis. lokak. 4 p. — Sijais-sheriffi ja neljän apulaispoliisin vartioimana John Dietzin kahdenkymmenen vuoden vanha tytär Mary Dietz, saapui tänne jälkeen puolenpäivän ja vietiin St. Josephin sairaalaan. Pelättiin, että Dietz ja hänen ystävänsä koettavat pelastaa häntä ja apulaispoliisit saattoivat Haywardiin asti häntä. Hän saapui Ashlandiin Winteristä George Arutzonin ja Mrs Duustomin saattamana. Miss. Dietz oli ammuttu läpi ruumiin ja haavotettu vaarallisesti. Hänen asemansa on arveluttava. Sanomalehtimiehet ovat kielletyt interjuuvaamasta häntä, mutta matkalla Ashlandiin hän kertoi kertomuksensa ensi kerran:

„Minä läksin Vinteristä lauantaina jälkeen puolenpäivän kahden veljeni seurassa. Minä istuin veljeni sylissä, jolloin äkkiä kuulimme käskyn pysähtyttää ja samassa joku ampui metsästä: huoti mennen ruumiini lävitse. Se meni sisään vasemmalta puolen ja tuli ulos selästä. Heti tämän jälkeen „sheriffi" Madden hyökkäsi ulos metsästä ja käski Clarencen nostamaan kätensä ylös. Hän ajoi nuorta varsatiimiä ja sanoi ei voivansa heittää hevosia valloilleen. Useita laukauksia ammuttiin, joista yksi sattui Clarencen käsivarteen. Toinen veljistä hyppäsi alas ja lähti pakenemaan ja lainvalvojat ampuivat häntä useita kertoja Tämän jälkeen panivat he Clarensen käsirautoihin ja ryhtyivät minuakin vangitsemaan, jolloin sanoin olevani haavoitettu, mutta se ei auttanut, „Lainvalvojat" panivat käsiraudat kalvosiini, jotka he ihme kyllä jälkeenpäin ottivat pois. Winterissä olin jo hyvin heikko verenvuodosta ja maatessani lukivat he vangitsemiskäskyn minulle. Minun veljeni ei ampunut yhtään laukausta ja minulla ei ollut minkäänlaisia aseita. Virkailijoilla näytti olevan pelko, että isäni tulisi perässäni, jonka tähden heitä viisi seurasi minua junaan. Haymerdissa heistä muut, paitsi yhtä jättivät minut. Minä en tiedä miksi minua amimut tiin näin ja sitten vangittiin.

Nämä olivat kuulusiain Comenon sulun puolustajan John Dietzin lapsia.

## VETURIN HÖYRYPANNU RÄJÄHTÄNYT.

Weyburn, Sask. lokak. 3 p. — Lauantaina jälkeen puolenpäivän räjähti täällä veturin höyrypannu, josa räjähdyksessä sai C. Matheson surmansa ja ., Priscoe loukkaantui. Molemmat olivat jarrumiehiä ja työskentelivät vaunupihassa santajana veturin läheisyydessä, joka täyttää uutta Selbridgen tietä, sillon kun räjähdys tapahtui.

Molemmat miehet vietiin heti sairaalaan, jossa Matheson muutamien tuntien kuluttua kuoli. Priscoe sai vammoja kasvoihinsa mutta luullaan hänen tointuvan.

## SAVA FEDERENKOLLA ON TOIVO PÄÄSTÄ VAPAAKSI.

Winnipeg, lokak. 4 p. — I. Hourwichin antaman lausunnon mukaan on rikos, josta Venäjän hallitus koettaa saada Sava Federenkoa käsiinsä, kokonaan politillista laatua.

Winnipegin venäläiset ovat tehneet voitavansa saadakseen estetyä toverinsa Venäjän hallitukselle luovuttamisen ja mikäli nyt voidaan edeltäkäsin sanoa tulevat he puolustuksessaan onnistumaan.

## ESPANJAN RETTELÖT.

**Klerikaalit marssineet eilen. — — Kiviä ja kuulia lennellyt.**

Madrid, lokak. 3 p. — Liberaaliset sanomalehdet ovat tänään onnitelleet ministeri Canalejasta hänen hallituksensa johdosta. Klerikaliset lehdet väittävät paraatin osottaneen hallituksen uskontoreformi vastaisen hakkeen voimaa. Kokoutumiset Sevillessä, Santadorissa sekä Saleuncissa päättyivät ottelun katolilaisten ja anti-klerikaalien välillä, jonka kestäessä ammuttiin ja noin kaksikymmentä henkilöä loukkaantui heitetyistä kivistä. Lopulta poliisitkin sekaantuivat asiaan.

Biscagon katolilaisten komitea järjestää suurta mielenosotusta Madritiin ja koettaa houkutella katolilaisia kaikista muista maakunnista ottamaan osaa siihen.

# UUSIA RETTELÖITA PUHKEAA KIINASSA.

**Englantilaiset lähetyssaarnaajat pyytävät ulkomaavirastoa suojelemaan heitä. Huuan maakunta on nytkin rettelöiden keskuksena.**

Lontoon, syysk. 30 p. — Englantilaisen lähetysseuran jäsenet Kiinassa ovat rynnänneet ulkomaiden virastoon, vaatien sitä puolustamaan Englannin alamaisia Kiinassa. Aseman King Chanssa ja Chang Shässsa ilmotetaan olevan kriittillisen ja huolhan, että Kiinalaiset virkailijat eivät kauan enään kykene pitämään alamaisiaan kurissa. Jos rettelöt tulevat yle'siksi, niin ulkomaalaisten elämä Huuan maakunnassa ei ole turvattu.

Manilla, lokak. 1 p. — Vahva Yhdysvaltain sotavääen osasto on valmiina Filipiineillä lähtemään suojelemaan Yhdysvaltain alamaisia ja omaisuutta rettelöiden puhjettua Huuan maakunnassa.

Mikähän niistä Kiinan jatkuvista mellakoista lopultakin kehittyy? Ennustavatko ne Kiinan kukistumista, vaiko nousua?

## UNIO ON MÄÄRÄNNYT MIESTEN LOPETTAMAAN TYÖT.

Winnipeg, lokakuun 4 p. — Paikallisen muurarien unio keskusviraston määräyksestä, kaksi union edustajaa kutsui miehet pois työstä paikallisen kontraktorien Saul & Irish työmaalta tänä aamuna. Työstä poiskutsu koskee kaikkiaan 150 miestä. Kaikkiaan mainitulla työmaalla työskentelee 35 muuraria, vaan heidän apulaistensa kanssa nousee työstä pois joutuvien luku 150.

Union kirjuri J. H. Poulter kieltäytyi antamasta minkäänlaista selitystä.

Kontrahtorien antaman selostuksen mukan pitäisi tähän olla syynä joku sakkoriita. Varmuudella emme voi sanoa syytä.

## YHTEENTÖRMÄYKSIÄ JO ILMAPURJEHDUKSENKIN ALALLA.

Milano, lokak. 1 p. — Ilmapurjehtijat englantilainen Dickson ja ranskalainen Thomas loukkautuivat vaarallisesti, kun heidän ilmalaivansa törmäsivät yhteen ilmassa 50 jalon korkeudessa. Thomas laski väärin välimatkan näiden kahden laivan välillä, silloin kun ne yrittivät sivuttaa toisensa. Molemmat laivat vahingoittuivat ja putosivat alas kuin haavoittuneet jättiläislinnut. Katsekjat pelastivat loukkantuneet koneidiensa alta ja veivät heidät sairaalaan.

## UUSIA EROTTAMISIA HALLITUKSEN KRJAPAINOSTA.

Ottawa, lokak. 4 p. — Viimenen erottaminen hallituksen kirjapainosta on kivipainon päällikön R. E. Cookin poispotkiminen, joka joutui noin kolme kuukautta sitten epäluulon alaiseksi. Viime lanantaina hän sai ilmotuksen, ettei hänen palvelustaan hallituksen painossa enään tarvita. Cook tuli latojaksi hallituksen painoon 1887 ja työskenteli kivipainossa ton päällikkönä $1,250 vuosipalkalla. Itse hän ei sano tietävänsä syytä miksi hän on erotettu.

Tämä erottaminen on yhteydessä Goldrithgen kavalluksen kanssa.

# Kirjeitä eri paikkakunnilta.

### CREAN HILL, ONT.

**Kolmikuukautisen** kesäilmansa päätyttyä alkoi takäläinen n. s. „Taimi" toiminsa. Tämän kuun toisen päivän iltana oli nimittäin seuran talolla yleinen kokous, jossa kannettiin jäsenmaksut ilmeisetlä vuosimeljännekseltä. Uusia jäseniä yhtyi seuraan: Lydia Laitamäki, Mary Pollari, Emilia Rask, Joel Lehtimäki, Isak Ussitalo, Iivari Joensuu ja Kalle Hirsimäki.

**Valittiin johtokunta,** johon valittuksi tulivat: M. Riihimäki puheenjohtajaksi, varalle J. Lehtimäki, K. A. Koskinen pöytäkirjuriksi varalle P. Rinne, J. Salo talouden hoitajaksi, Hj. Virta rahaston hoitajaksi ja Arvi Mäkinen jäsenkirjuriksi. Tilit tarkastavat Emilia Raski ja Svante Ojustalo.

Perustettiin kymmenhenkinen huvitoimikunta, joka saatiin kokoon siihen vapaasti lupautuvista seuran jäsenistä. Valittiin „Työkansalle" seuranpuolesta kirjeen vaihtaja. Valituksi tuli K. A. Koskinen.

Keskusteltiin sitte lopetetun sairausavun jälleen voimaan astumisesta sekä lisäksi sen yhteyteen perustettavasta hautausapurenkaasta. Asian lopullinen ratkaisu jäi pöydälle.

Kokous oli harvinaisen vilkasta ja loppui rauhassa, lukuun ottamatta erästä pientä sivusta töytättyä loppukohtausta. Kokouksen ja ihmisyyden puolesta toivon ettei vastedes semmoista tapahtuisi. Vetoamalla „Taimen" sääntöjen 7 pykälään katson itselläni täyden oikeuden siihen olevan ja ehdotan vastaisuuden varalle seuraavan sivulain käytäntöön ottamista: Joka juopuneena eli muuten epänormaalisessa tilassa häiritse seuran kokous- ja iltama y. m. tilaisuuksia niin puolueettomasti jotku pakaroihin ja heitto ulkonaiseen pimeyteen, oli ken hyvänsä — lerenkoo.

**Pienempiä tapaturmia** on viime aikoina tapahtunut täkäläisellä kaivannolla muun muassa kansalaisemme Antti Ahokas menetti yhden sormensa, jonka aiheutti kaivannon katosta putoava kivi. Ainakin parikukaukta menee ennenkun hän töihin kykenee.

**Lopuksi kehoitan** vasta herätetyn „Taimen" jäseniä ripeään yhteistoimintaan. Me olemme niin useasti saaneet kokea mitä veltous ja erimielisyys saa aikaan. Me muistamme kuinka useasti on hyvät päätöksemme ja yrityksemme rauenneet kuni akanat tuulessa. Olisikohan tuo johtunut siitä että ei meillä löydy tarpeeksi paljon tervettä voimaa? Epäilen kuitenkin sitäkin. Yksinhetä kasvaa monikko, monikosta valtava liike. Yhteen liittymällä me voimamme saavuttaa voimme. Käsi kädessä kulkien tuo voima saa semmoisen liikkeen, joka järkyttää ja murtaa elon ulapalla vastaan tulevat suurinnatkin esteet —. Elkö olisi jo aika meidänkin täysin tosin käydä käsiksi tuohon mädänneen yhteiskuntaraadon tappamistaistoon? Siis kantakoon kukin kortensa sille alttarille jonka perustuksena on veljeys, vapaus ja tasaarvoisuus. Koettakaamme kiiruhtaa tuon alttarin valmistusta, sillä sen valmistuttua vasta ihmiskunta löytää todellisen onnen.

Toivon „Työkansalle", sen kantattajille ja Cren Hillin „taimelaisille" hauskaa syksyä.

Kirjeenvaihtaja.

### BELLEVUE ALTA.

Koski kirjallisuuden levittäjäksi Antti Rysberg, krjeenvaihtajaksi Väinö Tapanila Tilentarkastajiksi: Gust Pesonen, John Hänninen ja Jack Hill.

Myöskin valittiin 12 henkinen huvitoimikunta.

**Näyttää siltä,** että osastomme toiminta alkaa ruveta virkistymään. Selvänä esimerkkinä siitä on monenmoiset puuhat, haalimme velkojen maksoon saamisesta, ja paikallisen akitatsionikomitean valitseminen. Agitatsionikomitean valittiin: Fred Ranta, Aug. Mikkilä ja Antti Rysberg (Phoenixin) ja Felix Lindström, Nother Lode'en.

Komitean tehtäväksi annettiin patisi paikallista agitatsionityötä, myöskin avustuksien ja tilauksien keräaminen puolueleh dille, etenkin Työkansalle. Komiteaße myönnettiin lupa tilata osaston laskuun halpahintaista agitatsiokirjallisuutta ja sitä levittää ympäristölle. Kallimpi arvoisen kirjallisuuden suhteen oltiin sitä mieltä, että kysyä puolueleht ien toimistoilta, josko sieltä saapi kirjallisuutta, niillä ehdoilla, että osastomme tilittää ne sitä mukaa kun ne saadaan myydyksi.

Osaltaan on tainnut vaikuttaa osastomme virkoamiseen muualta sekä Työväen Opistolta saapuneiden tovereiden kehoitukset, eskä pienemmät sisäiset rettelömme Oli miten oli, mutta toivon vaan, ettei enään nutta lamaannusta tulisi.

Kirjeenvaihtaja.

### NOLALU, P. A. D. ONT.

Syksy jo tekee tuloaan. Niin syksy. Mutta eikö meille työläisille ole aivan samaa, onko syksy vai kevät? Ei! Sillä syksy vie toivon meiltä. Syksyn perästä tulee kylmä talvi, joka säätää kärsimyksiä ja kurjuutta miljoonille; se suo kylmyyttä alastomille orvoille ja näkää työttömille rahkoille. Se riistää leivän tuhansilta näälkäisiltä.

Nyt taas on aika jolloin kesätyöt lakkaavat ja miesten täytyy lähteä Canadan synkkiin korpiin elatustansa hankkimaan. Kuinka suuret ovat heidän kärsimyksensä? Kuka tarkoin tietää sen? Ei. Ja tääkö meisäpohatat? Ei! He vain nauravat, että vatsat hytkyy, saadessansa työläiset raskaaseen met sätyöhön raatamaan yli talven ja lähtemään keväällä palkatonna pois, kävellä kompuroimaan pitkiä taipaleita asumattomilla ... duilla, uutta työmaata etsimään. Tämän ainoastaan tietää ne jotka ovat kuin tuulista riippuvaisia, menevät sinne mistä milloinkin puhaltavat.

Palkkakuntamme tuntuu olevan sitä maaperää jossa kasvaa vain vanhoillisutta. Ei minkäänlaista vapautta tunneta täällä. Tuomio on valmis pienimmästäkin vapatteen päin lausutusta sanasta tai kirjoitetusta lauseesta. Enempi asiaa tutkimatta voivat he „vastaharrastajat" sen langettaa. Mutta tehkää te vaan tuomioitanne, sylkeäät siustane mitä osaatte; se ei haittaa, on vain edistykseksi sosialismille. Mitä tuimempi on vastustuksenne sen pikemmin joutuu aika jolloin teillä ei enää ole kanmattajia eikä kuulijoita.

Työtä etsiville voin huomauttaa: Olkaa varuillanne ettette pety. Täällä on oltava hyvin mielin kielin tyttöväen kanssa. Muutoin he latsuvat pian sen toivomuksen ettette saisi työtä koko „kontrilla" — vaan että olisitte pakoitettut lähtemään täältä. Näitä näin

Mölöpoika

### SAULT STE MARIE ONT.

**Osastomme kokouksessa** t. k. 2 p. valittiin virkailijat tälle vuosineljämmekselle sekä hyväksyttiin tilit. Virkailijoiksi tulivat seuraahäkkisen poortareilta v. k. 21 päivää vasten yöllä. Kun miehet nukkuivat ruumissaan oli varas hiipinyt ja korjannut neljältä kellon ja viideltä rahapussin, joiden yhteinen arvo tekee $200 dollaria varkaista ei ole tietoa.

**Osastomme soittokunta** on tilannut torvet Andersonin musiikkikaupasta. Torvet lienevät $200. arvoiset. Osasto luovutti niiden ostamiseen 75 dollaria ja haalin kaksi kertaa kuussa, että soittokunta voi panna toimeen iltamia torvien maksamiseksi. Soittokuntaan virkailijoiksi on valittu seuraavat: Puheenjohtajaksi E. Torttila, pöytäkirjuriksi E. Nyman, rahaston kirjuriksi J Willson ja rahaston hoitajaksi O. Häkkinen.

**Työkansaa on tilanneet** kauttami seuraavat: Toveri J. Linga, F. Järvinen, A. Riihonen, K. Kauppinen ja J. Alanen. Tästä lähin päätin julaista niiden nimet jotka tilaa Työkansan kauttani. Kuka on ensimäinen?

**Osastollamme oli näytösiltamat** t. k. 1 p. Ohjelmassa oli puhe, runo, kertomus, kuvaelma ja näytöskappale „Mestarihuijarit", jonka esittäminen onnistui jotakuinkin hyvin. Yleisöä olisi tänyt olla enempi kuulemassa ja nauttimassa näin harvinaisen arvokkaasta ohjelmasta, mitä tilaisuuteen oli varattu.

Talon maita ovat ostaneet Murray st. varrelta seuraavat kansalaiset: Otto Häkkinen, Victor Viinkainen, A. Nevanen ja D. Manson, Aikomuksena on rakentaa keväällä asuinhuoneita.

Oku.

## Sosialidemokratiset puolueet.

(Jatk. 5:lle sivulle.)

### Ruotsin puolueesta

on tehty Köpenhaminan kokouksessa parin painoarkin suuruinen selostelu. Tässä kosketellaan ääksi äänioikeus taistelua, joka oli siellä kymmenkunta vuotta „pitväjärjestyksessä". Kysymyksessä oli sekä ensimäisen että toisen kamarin, vieläpä kunnallisen äänioikeusjärjestelmän muuttaminen kansanvaltaiseksi. Kuten muistettanee, ovat Ruotsin sosialistit aikaajoin touhunneet tuota muutosta vapaamielisten porvarien ryhmien avulla. Nämä rakastelivat kuitenkin vanhoillisia, joiden kanssa kerran jo sopivat, että äänioikeutettujen ikäraja tuli korottaa 24 vuoteen, veronmaksuehto säätää kolmivuotiseksi ja köyhäin apua saavat jättää myös äänioikeutta vaille. Kovat kiistat oli herrolilla suhteellisen vaalijärjestelmän sovittamisesta tai hylläämisestä. Kunnallisvaaleissa ehdotteltivat he vihdoin tosin entistä laajempaa äänivaltaa, mutta asteikkoja edelleen jos kuinka paljon; työläiset olivat saaneet jopa 5 ja 10 ääntä, rahasäkit 25—30. Sama vaalijärjetelmä olisi vaikuttava kuntain ehdustajia ensikamarin valitsessa. Sosialistien kansanvaltaisemmat ehdotukset saivat tietysti laajojen kansakerrosten kannatusta. Vapaamieliset olisivat, sanotaan selostelussa, saaneet itselleen hyvin kansanomaisen aseman, jos olisivat lähennelleet sosialistien ehdotuksia. Mutta sitäpä ne kiltit ja hyvät — liitolaisiksi monissa asoissa toivotut! — eivät tehneet. Pelkäsivät kai kukkarojensa joutuvan vaaraan. Vapaamielisten johtajat kielsivät sitäpaitsi ulottamasta undistusta pitemmälle kuin toisen kamarin vaaleihin. Vanhoilliset pelkäsivät, että ellei mitään parannuksia vieläkään myönnetä, voivat vaatijat myöhemmin saada sitä enemmän. Vanhoillisten toimesta ja eräiden vapaamielisten ryhmien avustuksella „ratkaisivat" herrat keväällä 1907 äänioikeusasian, tehden 1907 15. sitte tuli täytevaaleissa pari lisää; v. 1908 saivat he nuo 17 edelleen ja 16 nutta, summa siis 33. Vanhoilliset eli „oikeisto" olivat menettäneet 20, heille jäi nyt vain 85 eli vähemmistö toisen kamarin jäsenpaikoista, joita on 230. Tuota vaalin tulosta sanotaan selostelussa vasemmistoblockin — vasemmistoliiton — voitoksi. Vasemmistolaisporvarien ja sosialistien näette. Sitä olisi pitänyt. olettaan selostelussa, seurata hallitusjärjestelmän muutos, niin että vanhoillinen hallitus olisi poistunut, sijalle tullut vasemmistolainen". Sosialistien eräissä piireissä kajasti mielikuva, että siihen tulisi myös muutamia sosialisteja. Työläisjoukoissa oli kuitenkin mielä sitä vastaan. Selostelussa mainitaan: Vasemmistoon voiton vaikutus oli niin vahva, että osa vapaamielisiä piti vapaamielistä hallitusta mahdollisena ja asetti kyseeseen yhden tai kahden sosialistin siihen ottamisen. „Ruoskaksi" muka. Sosialid. puolueen taholla ei kuitenkaan suostuttu siihen. Ei ollut olemassa mitään sitä vaativia poikkeuksellisia seikkoja, sanotaan selostuksessa kun anteeksi pyytäen, ja kuten tunnettu, kieltää kansainvälinen päätös sosialistien osanoton muissa tapauksissa. Mutta „me selitimme", vakuutetaan selostelussa, „olevamme valmiit kannattamaan vapaamielistä hallitusta valtiopäivillä, mikäli se seuraisi suoria suuntaviivoja, mutta ei pitemmälle". Maalima jäi näkemättä mitenkään tuo kannatus olisi suoritettu esim. vapaamielisten vaatiessa suuria sotalaitoskustannuksia sosialisteiltakin. Kuningas ja vanhoilliset päättivät: sen johdosta ja koska valtiopäivien ensimäisessä ja toisessa kamarissa on yhteensä oikeistolainen enemmistö, täten siis vanhoilliselle hallituksella enemmistö, ei hallituksen vaihdosta tarvita. Mikä selitys tietysti loukkaa toisen kamarin arvoa ja merkitystä.

Sosialistisen eduskuntaryhmän toiminnasta on selostelussa paljo viittauksia. V. 1907 on tehty välikysymys n. s. Tscherniakjupakasta, ja paljastui sitä jauhettaessa Ruotsin ja Ryssänmaan poliisien harrastuksen yhteistoimintaa koskevia seikkoja. Tscherniakin ryssille luovuttaminen estyi, mutta hän kuoli sitten myrkytykseen






peiden hintoja kohottavia viljatulleja ei saatu pois, ei voimassa olevaa lakonrikkojia suojelevaa, sitä surkean kuuluisata Akorp-lakia murkin; jonkko työväentilan parantamiseksi tarkoitettuja alotteita tehtiin, mutta eivät ne saaneet riittävää enemmistöä puolelleen. Toisessa kamarissa on lisäksi ahdisteltu hallitusta, kun eräs nuorsosialisti oli tuomittu Tolstoin erään, Ranskassakin vapaasti julaistun julistuksen levittämisestä vuodeksi kuritushuoneeseen ja kun tohtori Vickself Jesuksen synnyn selittämisestä kahdeksi kuukaudeksi; myös muiden vaalinojen vähentämiseksi on tehty aloitteita. Ne eivät ole tuettaneet tuloksia; jos toisessa kamarissa on jotakin saatu hyväksytyksi, ensi kamari on hyljännyt. Vallassaolevien „undistusystävällisyyttä" todistavat semmoiset laleidotukset kuin Staaffen rikoksiin yllyttämistä" tekemä, jonka mukaan olisi tullut kuritushuonetta esim. rautatieläisten yllyttämisestä suurlakkoon, mikä lakitekele ei ole kuitenkaan mennyt läpi.

Kuvaavata on, että myös Lindman:n vanhoillinen hallitus on koettanut tyydyttää sosialistien etumiesten persoonallisia pyyteitä. Branting on kutsuttu jäseneksi vanhuudenvakuutusta käsittelevään valtion komiteaan, Lindqvist ja Person työsopimuslakia valmistelevaan. Vieläpä on valtiopäivämies ...orsson nimitetty n. s. siviilkomiteaan jäsenoksi; sen komitean näette tulee tutkittaa ja tarkastaa sotalaitoksessa olevia epäkohtia ja tietenkin ehdotella niiden korjaamista. Kapitalistisen valtahukan, sotaväen! Kuten muistetaan, on osa sosialistia oltut yksinpä Ruotsissa sitä mieltä, että tuo tehtävä ei sopisi sosialisteille. Mutta Ruotsinhan sosialidemokratian hiljaakoin „jyrkennetty" ohjelma sisältää vieläkin, että sotilasrasituksia on alennettava asteettain, pitäen aseiden riisumista silmällä, ja tuon myönnytyksen perusteella luulevat sosialistiset valtiopäivämiehet olevansa oikeutettuja äänestämään sotalaitosrasituksien puolesta. Selostelja koettaa uskotella, että ... he ovat äänestelleet vähennettyjä sotilasmenoja, niin on tämä pakottanut vapaamielisiä voimakkaammin vastustamaan tijos seuraava vaali menisi yhtä hyvin, saisivat Tukholman sosialistit valtuustosta kolmannen osan haltuunsa ja sen avulla 3 edustajaa valtiopäiviin ensi kamariin. Mutta toimitetut vaalit antavat aihetta otaksua, että Ruotsin sosialidemokratia tulee saamaan 12 a 15 edustajaa ensi kamariin, jossa ennen on ollut suurtilallista, teollisuuspatruunoita ja virkavaltaisia. Vapaamieliset saanevat kolme neljä kertaa tuon määrän.

„Täydellinen itsenäisyys, mutta yhteinen taistelu vapaamielisten kanssa hallitsevaa oikeistoa vastaan — semmoinen oli vuoden 1909 valtiopäivien lopulla puolueemme menettelytapa". vakuuttaa selostaja ja kehaset toisessa kohden: Kärjistyneet luokkataistelut ovat antaneet värin toisesta kamarista jo alkaneelle vaalitaistelulle. Hallitus julisti rintama sosialisteja vastaan! ja koetti koota porvarillisia. Mutta suurin pärtein katsoen ovat vapaamieliset porvarilliset jotakuinkin kestäneet kesyttelyjä ja houkutteluja vastaan, joilla heitä on koetettu kietoa vapaamielisten syliin. Selostelija huokaa kuitenkin kerran: Puhkesi se suuri jättilä staistelu ammatillisella alalla, se tunki porvarillisen luokan edustajat kuitenkin valtiolliset vastakohdat taustalle ja antoi Ruotsin työväenluokan kokea, että se voi vaaran hetkenä luotta aina vain itseensä ja omaan puolueeseensa.

Ja muiden maiden luokkataistelun työväestöön voisimme lisätä.

Tuosta huokauksekseisi sanomastamme voisimme tehdä johtopäätelmän, että jopa Ruotsin sosialidemokratiakin on siirtynyt selvemmälle luokkataistelun uralle. Niin ei kuitenkaan käyne, mikäli se riippuu sen puolueen nyky:sistä „johtavista".

Puolueen jäsenmäärässä on tapahtunut suuria mullistuksia. 1889 oli se 8,000, 1900 — 45,000, 1908 alussa — 133,000 ja 1910 alussa vain 60,813. Siis huimaava vähennys, joka jos mikään aiheuttaa miettimään, mikä toimintatavassa siihen synä.

Ammattijärjestöön kuuluu runsaasti: 1898 — 46,000, 1907 — 186,000 ja 1909 Lopulla 108,079. Ammattijärjestön ulkopuolella on rautatieläisten liitto (25,000) ja kirjaltajien (6,000), mutta ovat nekin luokkataistelujärjestöjä. Kaikkiaan ammatillisesti järjestyneitä v. 1909 noin 200,000 eli noin 50% teollisuus- vuorityö- ja liikennetyöläisistä „Keltasia" eli porvarillisia (noin 10,000) ei ole tuohon luettu.

Puolueleht:i: 8 jokapäiväistä, joiden yhteinen painosmäärä 103,000 5 neljä, kolme tai kaksi kertaa viikossa tulevia; lisäksi kannattaa puolue yhtä jokapäiväistä, yhtä kaksi ja yhtä kerran ilmestyvää. Näiden kanssa summa 16. Yhteinen painosmäärä noin 140,000. Lisäksi aikakauslehti „Tiden" ja tilapäiset julkaisut „1 Maj" ja „Julfacklan" joista otetaan suuret painokset. Sosialidemokratisen nuorisoliiton lehtiä ovat „Stormklockan" ja „Fram" joita leviää paljo, naisliiton kuukausilehti „Morgenbris". Ammatillisen Liikeen lehtiä on jo sosialistiseksi pohjalla, yht. painosmäärä 205 tuhatta. Osunstoimintalehteä „Kooperatören" leviää 15,000.

### KOSKA

Onni Lampi, vanhanmaan nimi Lampiaho kotoisin Saarijärveltä Vaasan läänistä on poistunut paikkakunnalta, siitä ilmoittamatta minnulle jättäen velkansa maksamatta summa 25 dollaria poydän, että hän hyväntahtoisesti suorittaisi väämme selväksi, muuten olen pakotettu laajempiin toimenpiteisiin täällä sekä Suomessa

John Aho

sia jäseniä yhtyi seuraan: Lydia Laitamäki, Mary Pollari, Emilia Rask, Joel Lehtimäki, Isak Uusitalo, Iivari Joensuu ja Kalle Hirsimäki.

**Valittiin johtokunta,** johon valituksi tulivat: M. Riihimäki puheenjohtajaksi, varalle J. Lehtimäki, K. A. Koskinen pöytäkirjuriksi varalle P. Rinne, J. Salo talouden hoitajaksi, Hj. Virta rahaston hoitajaksi ja Arvi Mäkinen jäsenkirjuriksi. Tilit tarkastavat Emilia Raski ja Svante Uusitalo

Perustettiin kymmenhenkinen huvitoimikunta, joka saatiin kokoon siihen vapaasti lupautuvista seuran jäsenistä. Valittiin „Työkansalle" seuranpuolesta kirjeenvaihtaja. Valituksi tuli K. A. Koskinen.

Keskusteltiin sitte lopetetun sairausavun jälleen voimaan astumisesta sekä lisäksi sen yhteyteen perustettavasta hautausapurenkaasta. Asian lopullinen ratkaisu jäi pöydälle.

Kokous oli harvinaisen vilkasta ja loppui rauhassa, lukuun ottamatta erästä pientä sivusta töytättyä loppukohtausta. Kokouksen ja ihmisyyden puolesta toivon ettei vastedes semmoista tapahtuisi. Vetoamalla „Taimen" sääntöjen 7 pykälään katson itselläni täyden oikeuden siihen olevan ja ehdotan vastaisuuden varalle seuraavan sivulain käytäntöön ottamista: Joka juopuneena eli muuten epänormaalisessa tilassa häiritsee seuran kokous- ja iltama y. m. tilaisuuksia niin puolueettomasti jotku pakaroihin ja heitto ulkonaiseen pimeyteen, oli ken hyvänsä — lerenkoo.

**Pienempiä tapaturmia** on viime aikoina tapahtunut täkäläisellä kaivannolla muun muassa kansalaisemme Antti Ahokas menetti yhden sormensa, jonka aiheutti kaivannon katosta putoava kivi. Ainakin parikuukautta menee ennenkun hän töihin kykenee.

**Lopuksi kehoitan** vasta herätetyn „Taimen" jäseniä ripeään yhteistoimintaan. Me olemme niin useasti saaneet kokea mitä veltous ja erimielisyys saa aikaan. Me muistamme kuinka useasti on hyvät päätöksemme ja yrityksemme rauenneet kuni akanat tuulessa. Olisikohan tuo johtunut siitä ett' ei meillä löydy tarpeeksi paljon tervettä voimaa? Epäilen kuitenkin uskoa sitä. Yksilöstä kasvaa monikko, monikosta valtava liike. Yhteen liittymällä me voimamme saavuttaa voimme. Käsi kädessä kulkien tuo voima saa semmoisen liikkeen, joka järkyttää ja murtaa elon ulapalla vastaan tulevat suurimmatkin esteet —. Eikö olisi jo aika meidänkin täysin tosin käydä käsiksi tuohon mädänneen yhteiskuntaraadon tappamistaistoon? Siis kantakoon kukin kortensa sille alttarille jonka perustuksena on veljeys, vapaus ja tasaarvoisuus. Koettakaamme kiiruhtaa tuon alttarin valmistusta, sillä sen valmistuttua vasta ihmiskunta löytää todellisen onnen.

Toivon „Työkansalle", sen kannattajille ja Cren Hillin „taimelaisille" hauskaa syksyä.

Kirjeenvaihtaja.

### BELLEVUE ALTA.

Sain kunniakseni katkaista tämän paikkakunnan äänettömyyden. Siis terve! Otan velvollisuudekseni kiittää edeltäjääni sydämellisesti siitä ylenpalttisesta ahkeruudestaan, jota hän on osottanut kirjoittamalla ei yhtään (sanoo ei yhtäkään) paikkakuntakirjettä koko pitkällä virassaolokaudellaan. Hän on mies paikallaan, jommoisia Työkansa tarvitsisi pysyäkseen elinvoimaisena sekä tuoreissa uutisissa.

**Bellevuen s. s. osasto** on laittanut ihka uuden talon. Rohkea yritys kouralliselta suomalaisia. Se on ajanmukainen talo. Sisuskauhulla katselleet punasen lipun liehuntaa työn temppelin korkealla harjalla. Kauhun ilme näkyy olevan vieläkin heidän kasvoillaan lähestyessään taloamme. Ei liene sentään boikoteerausta komppanian puolelta odotettavissa. Avara on Bellevuen suomalaisilla sosialisteilla asunto, uurtaakseen tuhat kertaa avaramman aukon kapitalistien lujaan puolustusmuuriin — järjestelmään.

**Työolot täällä** ovat nykyään sangen kehnot. Toinen työ-vuoro sulettiin kokonaan joku viikko sitte. Suomalaisia on ainoastaan kymmenkunta työssä. Herrojen metkuja. Kuuluvat haluavan saada „kolin" hintaa nousemaan. Monen on ollut pakko lähteä pois, joten toiminta tuntuvasti kärsii.

**Tämänkuun 2 p. pidetyssä** s. s. osaston kokouksessa oli keskustelun alla tuo n. k. konventionikysymys. Päätökseksi tuli, että paikkakunnalla nykyään vallitsevien huonojen työsuhteiden takia, ei voida kannattaa suomalaisten keskuudessa puuhaamaa kokousta rahallisesti, mutta päätettiin vaatia Dominion toimeenpanevaa komiteaa, panemaan toimeen yleisen koko maata käsittävän ylimääräisen verotuksen, yleistä konventionin pitoa varten. Ei katsottu suomalaisten voivan yksin kustantaa omaa kokousta. Lausuttiin toivomuksena, että tämä Työkansan taholta saatettaisiis Western Clarionin tietoon, jonka kautta se tulisi Dominion toimeenpanevan komitean herrain korviin.

**Syyskuun alkupäivinä** perustettiin täällä Voimistelu ja Urheilu seura, joka virallisessa kasteessa sai nimen „Jyry". Johtajana siinä on toiminut Väinö L. Kuusinen. On harjoteltu kovasti kaksi kertaa viikossa, jäsenluvun ollessa noin kaksikymmentä. Melkein heti perustamisen jälkeen, tyonpäivänä käytiin eräässä lähipaikan kaupungissa tapahtuneissa suurissa urheilukilpailussa, josta otettiin ensipalkinto köydenvedosta. Palkinto oli 50 dollariaHelposti sanovat köyden tulleen. Rahat luovutettiin seuran kassaan. On laitettu voimisteluvälineitä seuralle, mutta ei ole vielä saatu mattoa valmiiksi joten emme vielä kuuluta haastetta Lehdolle, mutta mahdollisesti keväällä. Eläköön urheilu!!

**Ohjelmakokouksia** on pidetty joka toinen sunnuntai, joista varsinkin viimeisen edellinen oli koko arvokas. Ohjelmasta mainittakoon: Puhe: „terve sielu terveessä ruumiissa" K. Lehtinen; historiikki V. Sihvonen; puhe kehitysoppia V. Kuusinen; puhe H. Härö; Kupletti A. Jaskari; laulua, satuja y. m. lähes loppumattomiin. Tyydytettyinä asteltiin nukkumaan sisältörikkaan illan loputtua —.

**Viime kuun puolivälissä** oli osastolla suuret markkinailtamat, rakennusrahaston kartuttamiseksi Huomiota herätti muun muassa suuri „pasketti." Väestö oli jaettu kahteen puolueeseen. Joka puolue toi enemmän rahaa pöydälle. se sai tämän kauniin päsketin. „Kitulaiset" voittivat, noin 57 dollaria ja „Räyhäläiset" hävisivät ainoastaan jollakin dollarilla. Molempien puolueiden rahat jäivät pöydälle. Koko tulos oli noin 160 dollaria joista oli vähän menoja. Kaunis uhraus kouralliselta kansalaisia!

Siis näkemiin, teidän

„Mars".

### PHOENIX, B. C.

**T. k. 25 p:nä oli osastomme** virkailijoiden vaalit viimeksi vuosineljänneksi. Virkoihin tulivat valituksi seuraavat toverit:

Organiseeraajaksi John Hänninen Rahastonhoitajaksi Justus Hullgren, rahastonkirjuriksi Väinö Tapanilla, pöytäkirjuriksi Matti nixin) ja Felix Lindström, Nother Lode'en.

Komitean tehtäväksi annettiin patisi paikallista agitatsionityötä, myöskin avustuksien ja tilauksien kerääminen puoluelehdille, etenkin Työkansalle. Komitealle myönnettiin lupa tilata osaston laskuun halpahintaista agitatsionikirjallisuutta ja sitä levittää ympäristölle. Kallimpi arvoisen kirjallisuuden suhteen oltiin sitä mieltä, että kysyä puoluelehtien toimistoilta, josko sieltä saapi kirjallisuutta, niillä ehdoilla, että osastomme tilittää ne sitä mukaa kun ne saadaan myydyksi.

Osaltaan on tainnut vaikuttaa osastomme virkoamiseen muualta sekä Työväen Opistolta saapuneiden tovereiden kehoitukset, eskä pienemmät sisäiset rettelömme Oli miten oli, mutta toivon vaan, ettei enään uutta lamaannusta tulisi.

Kirjeenvaihtaja.

### NOLALU, P. A. D. ONT.

Syksy jo tekee tuloaan. Niin syksy. Mutta eikö meille työläisille ole aivan samaa, onko syksy vai kevät? Ei! Sillä syksy vie toivon meiltä. Syksyn perästä tulee kylmä talvi, joka säätää kärsimyksiä ja kurjuutta miljoonille; se suo kylmyyttä alastomille orvoille ja nälkää työttömille raukoille. Se riistää leivän tuhansilta nälkäisiltä.

Nyt taas on aika jolloin kesätyöt lakkaavat ja miesten täytyy lähteä Canadan synkkiin korpiin elatustansa hankkimaan. Kuinka suuret ovat heidän kärsimyksensä? Kuka tarkoin tietää sen? Tietääkö metsäpohatat? Ei! He vain nauravat, että vatsat hytkyy, saadessansa työläiset raskaaseen metsätyöhön raatamaan yli talven ja lähtemään keväällä palkatonna pois, kävellä kompuroimaan pitkiä taipaleita asumattomilla seuduilla, uutta työmaata etsimään. Tämän ainoastaan tietää ne jotka ovat kuin tuulista riippuvaisia, menevät sinne mistä milloinkin puhaltavat.

Paikkakuntamme tuntuu olevan sitä maaperää jossa kasvaa vain vanhoillisuutta. Ei minkäänlaista vapautta tunneta täällä. Tuomio on valmis pienimmästäkin vapauteen päin lausutusta sanasta tai kirjoitetusta lauseesta. Enempi asiaa tutkimatta voivat he „vastaharrastajat" sen langettaa. Mutta tehkää te vaan tuomioitanne, sylkekäät suustane mitä osaatte; se ei haittaa, on vain edistykseksi sosialismille. Mitä tuimempi on vastustuksenne sen pikemmin joutuu aika jolloin teillä ei enää ole kannattajia eikä kuulijoita.

Työtä etsiville voin huomauttaa: Olkaa varuillanne ettette pety. Täällä on oltava hyvin mielin kielin tyttöväen kanssa. Muutoin he lausuvat pian sen toivomuksen ettette saisi työtä koko „kontrilla" — vaan että olisitte pakoitetut lähtemään täältä. Näitä näin

Mölöpoika

### SAULT STE MARIE ONT.

**Osastomme kokouksessa** t. k. 2 p. valittiin virkailijat tälle vuosi neljännekselle sekä hyväksyttiin tilit. Virkailijoiksi tulivat seuraavat: Kirjuriksi H. Hurmerinta, rahastonhoitajaksi D. Manson, Pöytäkirjuriksi V. Jokela, ja organiseeraajaksi A. Riihonen.

**Uusia jäseniä yhtyi** kaksi: J. Alanen ja Ida Perukangas.

**Osuusruokalan** nimeltä Toverila on paikkakunnallemme yksinäiset miehet päättäneet perustaa. Sitä varten on podetty jo pari kokousta ja valittu johtokunta valmistelemaan sääntöjä sekä ottamaan selvää henkilöistä, jotka haluavat liittyä osuuskuntaan. Jäseneksi. Osuuksien hinta kuuluu olevan 10 dollaria.

**Rahoja ja kelloja kehvellettiin** tu seuraavat: Puheenjohtajaksi E. Torttila, pöytäkirjuriksi E. Nyman, rahaston kirjuriksi J Willson ja rahaston hoitajaksi O. Häkkinen.

**Työkansaa on tilanneet** kauttani seuraavat: Toveri J. Linga, F. Järvinen, A. Riihonen, K. Kauppinen ja J. Alanen. Tästä lähin päätin julaista niiden nimet jotka tilaa Työkansan kauttani. Kuka on ensimäinen?

**Osastollamme oli näytösiltamat** t. k. 1 p. Ohjelmassa oli puhe, runo, kertomus, kuvaelma ja näytöskappale „Mestarihuijarit", jonka esittäminen onnistui jotakuinkin hyvin. Yleisöä olisi sietänyt olla enempi kuulemassa ja nauttimassa näin harvinaisen arvokkaasta ohjelmasta, mitä tilaisuuteen oli varattu.

Talon maita ovat ostaneet Muray st. varrelta seuraavat kansalaiset: Otto Häkkinen, Victor Viinkainen, A. Nevanen ja D Manson, Aikomuksena on rakentaa keväällä asuinhuoneita.

Oku.


# Varsypaperia

Maksaa ainoastaan neljäkymmentä senttiä kaksi tusinaa.

TILATKAA!

saa tilata sekä ostaa Työkansan konttoorista. Paperi on somistettu kauniilla ja sopivilla värssyillä.

Tilataan osotteella:

TYOKANSA
Bx 132, Port Arthur, Ont., Can.

HUOMATKAA!


# Sosialidemokratiset puolueet.

(Jatk. 5:lle sivulle.)

**Ruotsin puolueesta**

on tehty Köpenhaminan kokoukselle parin painoarkin suuruinen selostelu. Tässä kosketellaan äänioikeus taistelua, joka oli siellä kymmenkunta vuotta „päiväjärjestyksessä". Kysymyksessä oli sekä ensimäisen että toisen kamarin, vieläpä kunnallisen äänioikeusjärjestelmän muuttaminen kansanvaltaiseksi. Kuten muistettanee, ovat Ruotsin sosialistit aikaajoin touhunneet tuota muutosta vapaamielisten porvaris ryhmien avulla. Nämä rakastelivat kuitenkin vanhoillisia, joiden kanssa kerran jo sopivat, että äänioikeutettujen ikäraja tuli korottaa 24 vuoteen, veronmaksuehto säätää kolmivuotiseksi ja köyhäin apua saavat jättää myös äänioikeutta vaille. Kovat kiistat oli herroilla suhteellisen vaalijärjestelmän sovittamisesta tai hyljäämisestä. Kunnallisvaaleissa ehdottelivat he vihdoin tosin entistä laajempaa äänivaltaa, mutta asteikkoja edelleen jos kuinka paljon; työläiset olisivat saaneet jopa 5 ja 10 ääntä, rahasäkit 25—30. Sama vaalijärjetelmä olisi vaikuttava kuntain edustajia ensikamarin valitessa. Sosialistien kansanvaltaisemmat ehdotukset saivat tietysti laajojen kansakerrosten kannatusta. Vapaamieliset olisivat, sanotaan selostelussa, saaneet itselleen hyvin kansanomaisen aseman, jos olisivat lähennelleet sosialistien ehdotuksia. Mutta sitäpä ne kiltit ja hyvät — liittolaisiksi monissa asioissa toivotut! — eivät tehneet. Pelkäsivät kai kukkarojensa joutuvan vaaraan. Vapaamielisten johtajat kielsivät sitäpaitsi ulottamasta uudistusta pitemmälle kuin toisen kamarin vaaleihin. Vanhoilliset pelkäsivät, että ellei mitään parannuksia vieläkään myönnetä, voivat vaatijat myöhemmin saada sitä enemmän. Vanhoillisten toimesta ja eräiden vapaamielisten ryhmien avustuksella „ratkaisivat" herrat keväällä 1907 äänioikeusasian, tehden niin riittämättömiä muutoksia, että Ruotsinkin sosialistit äänestivät niitä vastaan. äänioikeustaistelu on noista uudistuksista huolimatta viriävä uudelleen eloon.

Toisessa kamarissa oli sosialisteilla v. 1907—1902 ainoastaan yksi edustaja. 1902 saivat he vaaleissa koolle 8,751 ääntä 12 vaalipiirissä ja 1908 noin 75,000 36 vaalipiirissä; äänestäjiä oli tällöin vain noin 300,000, mikä osoittaa äänioikeuden suppeutta; sosialistien ääniksi luettujen määrä siis 24 pros. anetuista äänistä. Edustajia oli heillä toisessa kamarissa v. 1907 15, sitte tuli täytevaaleissa pari lisää; v. 1908 saivat he nuo 17 edelleen ja 16 uutta, summa siis 33. Vanhoilliset eli „oikeisto" olivat menettäneet 20, heille jää nyt vain 85 eli vähemmistö toisen kamarin jäsenpaikoista, joita on 230. Tuota vaalin tulosta sanotaan selostelussa vasemmistobloekin — vasemmistoliiton — voitoksi. Vasemmistolaisporvarien ja sosialistien näette. Sitä olisi pitänyt, oletetaan selostelussa, seurata hallitusjärjestelmän muutos, niin että vanhoillinen hallitus olisi poistunut, sijalle tullut vasemmistolainen". Sosialistien eräissä piireissä kajasti mielikuva, että siihen tulisi myös muutamia sosialisteja. Työläisjoukoissa oli kuitenkin mieliä sitä vastaan. Selostelussa mainitaan: Vasemmiston voiton vaikutus oli niin vahva, että osa vapaamielisiä piti vapaamielistä hallitusta mahdollisena ja asetti kyseeseen yhden tai kahden sosialistin siihen ottamisen. „Ruoskaksi" muka. Sosialid. puolueen taholla ei kuitenkaan suostuttu siihen. Ei ollut olemassa mitään sitä vaativia poikkeuksellisia seikkoja, sanotaan selostuksessa kun anteeksi pyytäen, ja kuten tunnettu, kieltää kansainvälinen päätös sosialistien osanoton muissa tapauksissa. Mutta „me selitimme", vakuutetaan selostelussa, „olevamme valmiit kannattamaan vapaamielistä hallitusta valtiopäivillä, mikäli se seuraisi suoria suuntaviivoja, mutta ei pitemmälle". Maailma jäi näkemättä miten tuo kannatus olisi suoritettu esim. vapaamielisten vaatiessa suuria sotalaitoskustannuksia sosialisteiltakin. Kuningas ja vanhoilliset päättivät: sen johdosta ja koska valtiopäivien ensimäisessä ja toisessa kamarissa on yhteensä oikeistolainen enemmistö, täten siis vanhoillisella hallituksella enemmistö, ei hallituksen vaihdosta tarvita. Mikä selitys tietysti loukkaa toisen kamarin arvoa ja merkitystä.

Sosialistisen eduskuntaryhmän toiminnasta on selostelussa paljo viittauksia. V. 1907 on tehty välikysymys n. s. Tscherniak-jupakasta, ja paljastui sitä jauhettaessa Ruotsin ja Ryssänmaan poliisien harrastuksen yhteistoimintaa koskevia seikkoja. Tscherniakin ryssille luovuttaminen estyi, mutta hän kuoli sitten myrkytykseen laivalla. V. 1908 oli taas ilmaistava vastamieltä, kun venäläisten edustajakokouksen pitämistä oli ehkäisty ja se pakotettu siirtymään Lontooseen. V. 1909 teki venäläinen provokaattori Ornet ilmiantoja, jotka aiheuttivat vangitsemisia. V. 1910 vaadittiin valtiopäivillä, että ulkomaalaisten vainottujen Ruotsissa olo-oikeus turvattaisiin. Selostelussa uskotellaan, että tuo olisi saavutettavissa muka vasemmistolaisten vaitaan tultua. — Työväen asiain alalla estettiin lain säätäminen, jolla oli tarkotettu suojella lakonrikkoja, mutta työväen elintarpeiden hintoja kohottavia viljatulleja ei saatu pois, ei voimassa olevaa lakonrikkojia suojelevaa, sitä surkean kuuluisata Åkorp-lakia nurin; joukko työväentilan parantamiseksi tarkotettuja alotteita tehtiin, mutta eivät ne saaneet riittävää enemmistöä puolelleen. Toisessa kamarissa on lisäksi ahdisteltu hallitusta, kun eräs nuorsosialisti oli tuomittu Tolstoin erään, Ranskassakin vapaasti julaistun julistuksen levittämisestä vuodeksi kuritushuoneeseen ja kun tohtori Vicksell Jesuksen synnyn selittämisestä kahdeksi kuukaudeksi; myös muiden vainojen vähentämiseksi on tehty alotteita. Ne eivät ole tuottaneet tuloksia; jos toisessa kamarissa on jotakin saatu hyväksytyksi, ensi kamari on hyljännyt. Vallassaolevien „uudistusystävällisyyttä" todistavat semmoiset lakiehdotukset kuin Staaffen rikoksiin yllyttämistä" tekemä, jonka mukaan olisi tullut kuritushuonetta esim. rautatieläisten yllyttämisestä suurlakkoon, mikä laki tekele ei ole kuitenkaan mennyt läpi.

Kuvaavata on, että myös Lindmanin vanhoillinen hallitus on koettanut tyydyttää sosialistien etumiesten persoonallisia pyyteitä. Branting on kutsuttu jäseneksi vanhuudenvakuutusta käsittelevään valtion komiteaan, Lindqvist ja Person työsopimuslakia valmistelevaan. Vieläpä on valtiopäivämies ..orsson nimitetty n. s. siviilikomitean jäseneksi; sen komitean näette tulee tutkittaa ja tarkastaa sotalaitoksessa olevia epäkohtia ja tietenkin ehdotella niiden korjaamista. Kapitalistisen valtaluokan, sotaväen! Kuten muistetaan, on osa sosialistia ollut yksinpä Ruotsissa sitä mieltä, että tuo tehtävä ei sopisi sosialisteille. Mutta Ruotsinhan sosialidemokratian hiljakkoin „jyrkennetty" ohjelma sisältää vieläkin, että sotilasrasituksia on alennettava asteettain, pitäen aseiden riisumista silmällä, ja tuon myönnytyksen perusteella luulevat sosialistiset valtiopäivämiehet olevansa oikeutettuja äänestämään sotalaitosrasituksien puolesta. Selostelija koettaa uskotella, että .. he ovat äänestelleet vähennettyjä sotilasmenoja, niin on tämä pakottanut vapaamielisiä voimakkaammin vastustamaan lisäyksiä, mikä m. m. on tullut siten näkyviin, että eräs vapaamielinen erosi valtion eräästä suojeluskomiteasta, johon Brantingkaan ei ollut suostunut jäseneksi ja jonka tarkotuksena oli ollut sotamenojen lisääminen.

Uuden vaalijärjestelmän mukaan, jossa entisen sadan asteen sijaan on 40, suoritettiin Tukholman valtuuston vaali keväällä 1910. Valittavia oli puolet valtuustosta eli 50. Sosialisteilla oli ennestään 5 vapaamielisten armon avulla valtuustoon valittua, nyt saivat he itse 16, samalla kun vapaamieliset 12 ja vanhoilliset 22;

vastaan — semmoinen on vuoden 1909 valtiopäivien lopulla puolueemme menettelytapa", vakuuttaa selostaja ja kehasee toisessa kohden: Kärjistyneet luokkataistelut ovat antaneet värin toisesta kamarista jo alkaneelle vaalitaistelulle. Hallitus julisti: rintama sosialisteja vastaan! ja koetti koota porvarillisia. Mutta suurin piirtein katsoen ovat vapaamieliset porvarilliset jotakuinkin kestäneet kesyttelyjä ja houkutteluja vastaan, joilla heitä on koetettu kietoa vapaamielisten syliin. Selostelija huokaa kuitenkin kerran: Puhkesi se suuri jättiläistaistelu ammatillisella alalla, se tunki porvarillisen luokan eduskunnallis-valtiolliset vastakohdat taustalle ja antoi Ruotsin työväenluokan kokea, että se voi vaaran hetkenä luottaa aina vain itseensä ja omaan puolueeseensa.

Ja muiden maiden luokkatietoiseen työväestöön voisimme lisätä.

Tuosta huokaukseksi sanomastamme voisimme tehdä johtopäätelmän, että jopa Ruotsin sosialidemokratiakin on siirtynyt selvemmälle luokkataistelun uralle. Niin ei kuitenkaan käyne, mikäli se riippuu sen puolueen nykyisistä „johtavista".

Puolueen jäsenmäärässä on tapahtunut suuria mullistuksia. 1889 oli se 8,000, 1900 — 45,000, 1908 alussa — 133,000 ja 1910 alussa vain 60,813. Siis huimaava vähennys, joka jos mikään aiheuttaa miettimään, mikä toimintatavassa siihen synä.

Ammattijärjestöön kuului runsaasti: 1898 — 46,000, 1907 — 186,000 ja 1909 lopulla 108,079. Ammattijärjestön ulkopuolella on rautatieläisten liitto (25,000) ja kirjaltajien (6,000), mutta ovat nekin luokkataistelujärjestöjä. Kaikkiaan ammatillisesti järjestyneitä v. 1909 noin 200,000 eli noin 50% teollisuus- vuorityö- ja liikennetyöläisistä „Keltasia" eli porvarillisia (noin 10,000) ei ole tuohon luettu.

Puoluelehtiä: 8 jokapäiväistä, joiden yhteinen painosmäärä 103,000 5 neljä, kolme tai kaksi kertaa viikossa tulevia; lisäksi kannattaa puolue yhtä jokapäiväistä, yhtä kaksi ja yhtä kerran ilmestyvää. Näiden kanssa summa 16. Yhteinen painosmäärä noin 140,000. Lisäksi aikakauslehti „Tiden" ja tilapäiset julkaisut „1 Maj" ja „Julfacklan" joista otetaan suuret painokset. Sosialidemokratisen nuorisoliiton lehtiä ovat „Stormklockan" ja „Fram" joita leviää paljo, naisliiton kuukausilehti „Morgenbris". Ammatillisen liikkeen lehtiä on 30 sosialistisella pohjalla, yht. painosmäärä 205 tuhatta. Osuustoimintalehteä „Kooperatören" leviää 15,000.

### KOSKA

Onni Lampi, vanhanmaan nimi Lampiaho kotoisin Saarijärveltä Vaasan läänistä on poistunut paikkakunnalta, siitä ilmoittamatta minulle jättäen velkansa maksamatta summa 25 dollaria oyydän, että hän hyväntahtoisesti suorittaisi välimme selväksi. muuten olen pakotettu laajempiin toimenpiteisiin täällä sekä Suomessa

John Aho
Mont P. O. Ont Canada.

### PUOLUETOVERIT!

**Teidän roponne vuotavat alituisena virtana porvarillisten liikemiesten kukkaroon. Tekemällä ostoksenne v a i n niistä liikkeistä, jotka ilmoittavat „Työkansassa", voitte toimittaa liikkeellenne niin tarpeellista taloudellista tukea ilmoitusmaksujen muodossa. Muistakaa, että mitä vankempi on taloudellinen asemamme, sitä vaihtelevammaksi ja arvokkaammaksi voimme valistavan sanomalehdistömme ja kirjallisuutemme saada!**

# Synnyinmaastamme

## KANNISHALLITUKSEN HOMMAT.

Senaatissa esitettiin syysk. 16 p. painoasiain ylihallituksen puheenjohtajan kirjelmät, jotka koskevat ylihallituksessa ilmennyttä erimielisyyttä, erästä Wiborg Nyheterin 152 n:sa ollutta kirjoitusta sekä erästä pilalehti Fyrenin 31 n:sa ollutta runoa käsiteltäessä.

Kirjelmät eivät senaatin puolelta aiheuttaneet toimenpidettä.

Kirjelmässään 31 p:nä elokuuta esitti painoylihallitus senaatille, eikö olisi syytä nostaa kanne majesteettirikoksesta Viipurissa ilmestyvän Työlehden vastaavaa toimittajaa M. A. Airolaa vastaan lehden n:ss 187 16 p:nä viime elokuuta olleen kirjoituksen „Tarkoin nojautuen vahvistamaamme valtiopäiväjärjestykseen" johdosta.

Tapahtuneen äänestyksen jälkeen on senaatin oikeusosasto päättänyt alistaa H. Majesteettinsa harkittavaksi, onko kanne nostettava.

## ELINKAUTINEN KURITUSHUONERANGAISTUS LYHYTJÄRKISELLE.

Porin raastuvassa pidetyillä Ulvilan välikäräjillä v. k. 19 p:nä tuomittiin työmiehentytär Aleksandra Rantanen Ulvilan Toejoelta lapsensa surmaamisesta rikoslain 21 luvun 1 pykälän mukaan elinkaudeksi kuritushuoneeseen.

Silloin jo puoluelehti „Sosialidemokrati" kummasteli tuomion ankaruutta. Samalla viittasi siihen mahdollisuuteen, että tyttö ei olisi täysin normaalisessa sieluntilassa, eikä siis sellaisena vastuunalainen teoistaan.

Nyt sama lehti kirjottaessaan asiasta uudestaan, lausuu seuraavaa, joka pakosta panee asiaan huomiota kiinnittämään:

Tuohon viittaukseen antoi aihetta tytön erittäin suuri yksinkertaisuus puheissaan. Hänhän oli nähtävästi kokonaan tietämätön rikoksensa raskaudesta, luottipa aina, vielä vankilaan vietäessäkin, että hän pääsee kotiin lapsiensa luo. Tytön esiintyminen oikeudessa muistutti äärimmäisesti hermostunutta ihmistä. Hänen suupielisään väreili omituinen hymy, joka ei poistunut silloinkaan, kun hän kuvaili, mitenkä oli lapsensa surmannut vesiämpäriin upottamalla. Silmät olivat ilmeettömät. Vähäisintäkään merkkiä mielenliikutuksesta tai tytön sielussa liikkuvista tunteista ei noissa vaaleissa silmäterissä tarkinkaan huomioiden tekijä saattanut havaita. Sanalla sanoen: vain taitava näyttelijä, kovasydämisin ja paatunein teeskentelijä olisi teennäisesti voinut niin esiintyä, kuin tämä kovia kokemuksia kokenut tyttöraukka oikeudessa esiintyi. Näiden ulkonaisten merkkien täytyikin siis johtua tylsistyneestä epänormaalisesta sieluntilasta, mikä tila nähtävästi oli hänessä vallinnut jo pitemmän aikaa. Kaikki muut, paitsi oikeuden arv. jäsenet, kiinnittivätkin näihin seikkoihin huomiota. Oikeus vain piti tyttöä normaalina, teoistaan vastuunalaisena ja sellaisena tuomitsi hänet elinkaudeksi kuritushuoneeseen.

Näille olettamuksillemme olemme nyt saaneet virallisen vahvistuksen. Hallussamme on näet Porin yleisen sairaalan ja kirurgian tohtorin J. W. Hjelmannin lääkärinvalansa perusteella antama seuraava todistus:

„Työmiehentytär Aleksandra

## POLIISI SANAVAPAUDEN KURISTAJANA.

**Edustaja Bomannin puhe keskeutetty Hakasalmen puistossa.**

Sunnuntaina, syyskuun 18 p. oli metallityöntekijäin kansanjuhla Hakasalmen puistossa. Puheita pitivät toht. Väinö Voionmaa ja kansanedustaja Villho Boman. Viimemainitun puheen keskeytti poliisi ja aivan turhanaikaisesta syystä.

Puhuja selosteli nykyistä surkeata valtiollista asemaa m. m. osoittaen kuinka aina pimeän ajan tullen käyvät viranomaiset ja erityisesti poliisit entistä ankarammin tukemaan taantumusta. Sanoi poliisien ja urkkijoiden moraalin menneen niin alas, että he juoksevat vapaiden kanlaisten kintereillä nuuskien ja urkkien heidän keskustelujaan ja tehden niistä hallitusvallalle mieleisiä raportteja. Missä vaan kaksikin tavallista kansalaista kokoontuu, siellä on jo urkkija kolmantena. Tällaisiin toimiin alentuu suomalaiset miehet. Tosin kertoi puhuja, olleen asiat vanhassa Kreikassa aikoinaan. Kun valtion muodostumisen jälkeen järjestetiin jonkunlainen poliisilaitos, niin poliisiksi ei saatu vapaata kansalaisia vaan täytyi ottaa orjia. Vapaat kansalaiset halveksivat poliisin virkaa siinä määrässä. Nyt sitävastoin on mainittuun virkaan tuppautuvia yli tarpeen. Syyn tällaiseen muutokseen sanoi puhuja olevan yksityisessä omistusoikeudessa, joka, kuta pitemmälle sen aika kehittyy, sitä suuremmassa määrässä kuolettaa se ihmisissä vapauden, kunniallisuuden ja siveellisyyden tunteita. Tämän sanoi puhuja käyvän selville mitä räikeämmin nykyisen valtiollisen kiristyksen vaiheissa.

Niinpä, nyt kun kansamme tulisi järjestää mahdollisimman voimakkaat rivit ryssäläistyttämistoimenpiteitä vastaan, hajottaa tätä vastustusta vallassaoleva luokka, s. o. porvaristo ja heidän apurinsa virkavalta. Porvaristo tosin huutaa sanomalehdistönsä ja edustajiensa kautta eduskunnassa, että on muodostettava yhtenäinen rintama ryssää vastaan, mutta sama porvaristo samalla aikaa tekee mitä häikäilemättömimpiä riistämis ja työstöhyökkäyskiä työväenluokkaa vastaan, milloin alentaa palkkoja, pitentää työpäivää, tai, mennen vielä niinkin pitkälle, nuoleskellen ryssän hirmuvallan kantapäitä pyydellen sen kumoamaan niitä säädöksiä, ja lakeja joita kansaneduskunta on jo säätänyt. Tällaisen riistäjäjoukon kanssako meidän sosialidemokratien tulisi muodostaa yhteinen rintama ryssiä vastaan, kysyi puhuja?

Edelleen puhuja jatkoi, että tällaista työväenluokan työntuloksien ja elämän onnea rosvoavaa porvarisluokkaa tukee kynsin hampain nykyinen virkavalta. Ei ainoastaan jokaisessa lakossa ole poliisi ja hallitusvalta suojelemassa kapitalistin oikeuksia, vaan koettelevat he kaikin voimin valloittaa takaisin niitä etuja joita työväestö taistelujensa kautta on jo saavuttanut. Tässä meidän kotimainen porvaristo ja hallitus yhtyy mitä erinomaisimpaan veljesliittoon ryssän virkavallan ja porvariston kanssa.

Niinpä esim. niitä saavutuksia, joita Suomen työväenluokka sai suurlakossa, koetellaan kaikella muotoa nyhtää takasin. Onhan tunnettua kuinka meidän perus-

Europan rahamiehiltä tehdyillä vippauksilla, joilla voidaan palkata kylliksi poliisia, santarmia y. m. urkkijoita kansaa kuristamaan.

Tällöin astui puhujalavalle poliisikomisario **Johnson** keskeyttäen puhujan sanoen: „nyt menee liijan pikälle, täytyy lopettaa". Kun puhujan kysymykseen, aikoo ko poliisi väkivallalla estää puhumasta, tuli myöntävä vastaus, niin kääntyi puhuja yleisön puoleen sanoen, että poliisi kieltää hänet jatkamasta ja kun hän tietää jo ennestään poliisin mielivaltaisen ja röyhkeän kohtelun, niin ei hän ryhdy enää jatkamaan puhetta, sillä siitä voisi olla seurauksena ilmi tappelu. Mutta, jatkoi puhuja, ennenkuin väistyn väkivaltaisen virkavallan edestä tahdon sanoa heille vasten naamaa: alas virkavalta!

Kuulijat yhtyivät alashuutoon innokkaasti.

## EDUSKUNTA.

**Valitsijamiehet.**

Lauantana syysk. 17 p. jätettiin eduskunnan kansliaan seuraavat valitsijamiesehdokaslistat:

**sosialidemokratien** ehdokaslista (n:o 1): Aalle, Aro, Aromaa, Eloranta E., Helle, Hoikka, Hämäläinen, Häyrynen, Järvinen, Kiiskinen, Kirves, Koskinen, Kotanen, Lehtonen, Lonkiainen, Lundström, Murros, Mäkelä, Mäki Typpö, Aakula, Komu, Kopila, Salmi, Salo, Turunen, O. B. Tuomi:

**suomalaisen puolueen** ehdokaslista (n:o 2): Kairamo, Koivisto, Ojanen, Paasikivi, Peurakoski, Rannikko, Repo, Torppa, Virkkunen, Haapanen, Varvikko, Vuorivirta, Grönvall;

**maalaisliittolaisten** ehdokaslista (n:o 3): Salasti, Pykälä, Hahl, Lahdensuo, Kakriainen, Leino;

**nuorsuomalaisten** ehdokaslista (n:o 4): Astala, Hannula, Fränti, Riihelä, Snelman, Puhakka, Homen, Löthman, Akelson, Kekki;

**ruotsalaisen puolueen** ehdokaslista (n:o 5): Sundblom, Lindelöff, Neovius D., Grotenfelt, Roos Sohlberg, Björk, Estlander, Inborr Storbjörk.

# Venäjältä.

## VIRKAVALLAN PROVOKAATTORITOIMINTA.

**Iwanoff-Menshikow.**

Nähtävästi Leonid Menshikow, on kun onkin se henkilö, joka on antanut Burtseville tietoja, Aseffista ynnä muista. Pariisilainen lehti „Journal" näet kertoo Burtsewin Menshikow. Subatowin entinen apulainen, ilmoitti kirjeessä sosialisti-kumouksellisille, että Aseff on provokaattori. Tämän jälkeen M. Bakain välityksellä tuli yhteyteen Burtsewin kanssa ja antoi hänelle paljon arvokkaita tietoja.

Sama lehti on lisäksi Ruskoje Slowon tietämän mukaan saanut Menshikovilta uusia tärkeitä paljastuksia. Muun muassa odotetaan Pariisissa tapahtuneen kenraali Silvestrowin murhaa koskevien tärkeiden todistuskappaleitten julkasemista. Tämän murhan toimeenpanija oli muuan Bodlewskij-niminen henkilö. Aikoinaan santarmikenraali Newitskij tämän tapahtuman johdosta jätti korkeimmille hallitsijapiireille kirjelmän, jossa eräitä henkilöitä syytettiin siitä, että he olivat järjestäneet tämän provokattorisen murhan, tarkotuksella poistaa tieltä pois kenraali Silvestrowin, koska tämä oli heidän tarkoituksiensa tiellä.

Mainittakoon ylläolevan lisäksi

## KUN OLLAAN USKOVAISIA.

Kristiveli Ovelainen oli perheellinen mies. Lapsia hänellä ei ollut, mutta olihan hänellä toprakka vaimo. Ammatiltaan manittiin häntä sepäksi, vaikka toiset sepän työntekijät, kun oli kysymys Ovelaisen ammatista, selittivät häntä yhtä hyvällä edellytyksillä voivan kutsua sepäksi kun esimerkiksi tavallista „porapoikaa". Mutta miksi riidellä ammatin nimestä. Olisihan Ovelainen voinut olla tavallinen seppäkin, koska hän työskenteli erään maaseutukaupungin suurimmassa konepajassa.

Paitsi sitä, että Ovelainen esiintyi seppänä, oli hän samalla tullut tunnetuksi uskovaisena; oli kaupungin kristillisen työväenyhdistyksen jäsen, otti silloin tällöin vapaa-aikoja tavallisesta ammattityöstään tehtaalla ja matkusteli kristillisten agitaattorina ja saarnamiehenä. Näillä saarnamatkoilla ei hänen kristillinen aviovaimonsa, joka kristillisen kirkonopin kaikkien sääntöjen mukaisesti mieheensä sidottu oli, ollut mukana. Puhujana ei Ovelainen suinkaan ollut mies, jolta sanoja olisi puuttunut. Joskin oli vailla teoreettisia tietoja yleisistä ja yhteiskunnallisista asioista, oli hän sensijaan ahkerana kirkonkävijänä oppinut ulkoa jonkun pappien saarnoissaan käyttämiä lauseita ja esitystapoja uskonnonasioista. Ulkoa oppiminen oli käynyt hänelle sitä helpommaksi kun hänellä oli hyvä muisti ja vahva hermosto, joka teki hänelle mahdolliseksi pysyttäytyä pitemmänkin saarnanajan torkkumattomana sanankuulijana.

Mikään ujoluontoinen ja häveliäs ei Ovelainen myöskään ollut. Mutta sen sijaan oli hän kunnianhimoinen. Hän oli suunnitellut itselleen mukavan tulevaisuuden ja tahtoi hätäilemättömän hämäläisen luontaisella sitkeydellä päästä toiveittensa perille. Mutta sitkeyttä ja itsensäkieltämystä laatimansa suunitelma häneltä kysykin.

Kinsauksia ja ylen ahtaita portteja esiintyi sangen usein Ovelaisen suunnitelman viitoittamalla kaltaisella pyhyyden tiellä. Kristillisiä agitatsioni- ja hartauspuheita pitäessään onnistui hän yleensä voittamaan uskovaisten kuulijainsa suosion ja hyväksymisen ja hartaushetkinä saada tunteet heltiämään. Siihen ei toki tarvinnut muuta kuin hartaalla ja vakuuttavalla äänellä kertoa aivan samoja lauseita ja ajatuksia, joita muisti pappien ennen esittäneen. Mitään uutta ei tarvinnut keksiä eikä ajatella. Minkäänlaisen uuden esittäminen olisi päinvastoin voinut käydä sangen vaaralliseksi; siitä kun olisi voinut tulla leimattua kerettiläiseksi. Varsinaisina kompastuskivinä pyhyyden tiellä esiintyivät kiinteä tottumus juoppouteen ja vieläkin kiinteämpi taipumus moniavioisuuteen. Nuo lihan himot tahtoivat yhä uudelleen tupruta silloin tällöin ilmoille, rajuina kuin laavavirta tulivuorten aukoista. Näiden himojen täyttämisen ilmitulemisen julkisuudessa tiesi Ovelainen olevan hänenlaiselleen uskovaiselle kuoleman synnin. Kun himoa ei voinut vastustaa, täytyi lankeamisen toki tapahtua suurimpana salaisuutena. Juominen oli kuitenkin siksi yleistä, että juomahimon tyydyttäminen saattoi erikoista huomiota herättämättä tapahtua, kunhan vaan pääsi vieraalle seudulle, jossa ei henkilökohtaisesti tunnettu. Kokonaan toisin oli moniavioisuuden laita. Milloin ikinä kolmas henkilö havaitsi n. s. luvatonta yhteyttä tapahtuneen, ei tämä suinkaan pitänyt tietoa sa-

muodostui ilmeisemmäksi. Eräiden valtiollisten vaalien edellä, kun Ovelainen oli agitatsionimatkalla maaseudulla, kohtasivt uskoviset tosiensa muutamassa Ovelaisen puhetilaisuudessa, varsin teennäiseltä näyttävän sattumuksen aiheuttamana. Tapansa mukaan piti Ovelainen uskonnollista harrastusta uhkuvan agitatsionipuheen, ruoskien erityisellä innolla sosialistista puoluetta siitä, että se oli ottanut puolustaakseen siviliavioliiton aikaansaamista. Siviliavioliitto kun puhujan mielestä ei ainoastaan loukkaisi uskonnon auktoriteettia ja uskovaisten pyhimpiä tunteita, vaan lisäksi saattaisi yksiavioisen avioelämän tuuliajolle ja tilalle vapaan sukupuoliyhteyden, oikean avioliittoelämän villeytymisen, monine siviliavioliitosta johtuvine uskottomuuksineen ja rikoksineen aviopuolisoiden kesken. Uskovaiset kuuntelivat tietysti hartaalla myötätunnolla mielestään puhujan sydämen pohjasta lähtenyttä uskonnollista puhetta. Kuulijain joukossa oli kuitenkin, jos ei useampi niin ainakin yksi „susi" — kenties lammasten vaatteissa — koska puhuja ei ole häntä huomannut; ei kuitenkaan tietänyt, että tuo „susi" eli sosialistinen agitaattori oli tilannut yösijan samasta majatalosta kuin Ovelainen.

Agitatsinoipuheensa loputtua siirtyi Ovelainen kristisisarensa kanssa, jonka „vieraalla maalla" tietysti piti käydä kristillisestä aviovaimosta, majatalosta tilaamaansa yöasuntoon. Sosialistinen agitaattori siirtyi viereiseen taloon, jossa hänen puheensa oli määrätty pidettäväksi myöhäisemmillä tunneilla.

Palattuaan majataloon puhetilaisuutensa päätyttyä, meni sosialisti ensin tupaan, jossa talonväki vielä oli valveilla. Omituisen ja ivallisen näköisenä alkoi isäntä, jolle vieras ei ollut tuntematon, kyseliä:

„Saitko „rökkiisi" siltä kristilliseltä akitaattorilta? Oikein sattuikin paikalle se „rökitys" siitä siviliavioliiton puolustamisesta. — — Se sattu kuin „isän hasta".

Sosialistinen puhuja vastaili miten taisi, saamatta selville mihin isäntä oikeastaan tähtäsi. Kun hän lopuksi kysyi mihin saan mennä nukkumaan, vastasi isäntä:

Mene sinne peräkamariin, mutta mene siivosti, ettet häiritse etuhuoneessa rouvansa kanssa nukkuvaa kristillistä agitaattoria".

Isännän omituiset jutut selvisivät heti sosialistille. Hän kun hyvin tiesi ettei kristillisellä virkaveljellä ollut sitä kristillistä vaimoa mukana. Isäntä oli jostain syystä myöskin epäillyt.

Mennessään makuuhuoneeseensa „kristillisen aviioparin" makuuhuoneen läpi ja nähtyään parin ninuvan saman peitteen alla, ei sosialisti voinut olla vahingonilolla ohimennen kysymättä:

„Elättekö nyt mielestänne kirkollisen vaiko siviliavioliiton sääntöjen mukaan?"

Vastausta ei tietysti tullut. — Eihn silloin ollutkaan väittely eikä puhetilaisuus.

Kerran jälemmin kohtasi Ovelaisen paljon onnettomampi sattuma. Kaupunkilaisten yleisen tavan mukaan oli Ovelainen lähettänyt kesäkuukausiksi vaimonsa maaseudulle. Sillä ajalla toimeenpantiin kaupungissa kristillisten lähetysjuhla. Vaimo ei ollut luvannut saapua kaupunkiin juhlille. Ovelainen tietysti otti osaa juhliin ja tutustui varsin yksityiskohtaisesti erääseen juhliin osaa ottavaan naiseen, joka lopuksi suostui tarjoukseen yöpyä Ovelaisen asunnossa. Olihan täysin

leisemmin tiedoksi, joten Ovelaisen suunnitelmat kristilllsellä uralla samalla kerralla särkyivät pirstaleiksi.

Kun Ovelainen meni sen jälkeen työhön tehtaalla, sai hän heti tuntea, että skandaali oli sielläkin tiedossa. Työntekijät keräántyivät hänen ympärilleen, tehden kierteleviä ja ivallisia kyselyjä, joista liiankin ilmeisesti kävi selville kyselyjen pisteliäs tarkoitus. Sen päivän perästä ei Ovelainen enään työhön palannut. Olo kaupungissa ja koko maasakin oli käynyt hänelle ylen tukalaksi ja hän päätti ensi tilassa pudistaa Suomen tomut jaloistaan. Saatuansa matkavalmistukset kuntoon, astui hän satamakaupungista siirtolaislaivaan ja suuntasi matkansa tuota uutta maailmaa, Amerikaa kohti. Siellä oli hän kuullut mormoonien uskonlahkon, joka suosi moniavioisuutta. Sen opin sääntöjen mukaan aikoi hän uskonoppinsa nyt muovailla ja ryhtyä puolustamaan moniavioisuuden kultaista sääntöä.

Kenties tulevaisundessa saamme nähdä yrittelijään Ovelaisemme mormooniseurakunnan etunenässä, julistamassa luontaisille taipumuksilleen sopusoinnussa olevaa ja autuaaksi tekevää oppia.

Aijooni.

## HALUTAAN TIETÄÄ.

Tärkeän asian vuoksi haluaisin saada tietää missä nykyään on suoverini Ville Parkonen koitoisin Saarijärveltä V. l. Jos itse eli joku hänen tuttavistaan hyväntahtoisesti ilmoittaisi hänestä jos hän on vielä elossa eli jos hän on kuollut siellä (lutrukiin luultavasti tarkoitetaan Grand Trunk rautatiellä). Kaikilta tuttavilta myös on kirjeet terve tulleita. Osoitteeni on: Heikki Hirvonen Box 433 Cobalt, Ont. Can.


RUOKAA
ja
KAHVIA
saatavana
HELSINGIN RESTAURANTISSA.
Lankinen
omistaja
112 Rowand st. Fort William.

Modern Tailoring Co.

Asiamieheni tulee tekemään kiertomatkan Alta ja B. C maakunnissa. Ainoa parhaaksi tunnettu räätli Canadassa. Siis tilatkaa nyt ajoissa syyspalttoot, puvut y. m. 512 Bloor st.
Toronto, Ont.
John Rahikainen
Isännöitsijä.

Hammaslääkäri
W. T. McGORMAN
ottaa vastaan sairaita kello 9—6.
Room 1 Moorning Block.
Cumberland St.
Port Arthur.

Chamberlain kylmyyslääke (Chamberlain's Couch Remedy) on tullut kuuluisaksi sillä se parantaa yskän kylmyyden ja influentsan. Koettakaa sitä ensi tarpeessa, se ei tuota teille mitään

MYYTÄVÄNÄ
Köykäsen ajo tiimin haarnekset ja kärryt myydään halvalla
(68) 127 Peter St.

T:ri V. HANNUKSELA
Lang St. 106½ Cobalt, Ont.
Vastaanottoika 10—12 ja 6—8.

HUOMAA!
Henki ja palovakuutuksia saatavana
Rafael Smedberg
112 Albert St

Port Arthurin
Virvoitusjuomatehdas
Valmistavat
Coca-Cola

y. m. virvoitusjuomia.
Tilatkaa kotiinne kori koetteeksi!
ED. FAURE
Omistaja
Secord katu 108. Puhelin 849.

S. S. OSASTON
RAVINTOLA.
Työn Temppelin alakerrassa.
Ruokaa saatavana joka päivä aterioittaain, kuukausittain ja viikottain.
Hyvä ruoka, parhain kohtelu.
Työläiset kannattakaa omaa ruokalaanne sillä sitenkin voimme avustaa yhteisiä harastuksia.

— SUOMALAINEN —
RAVINTOLA
ja
PALLOHUONE
A. HELINEN
283 Bay kadulla 283

Harrastakaa
Puhtautta!
Käykää kylpemässä säännöllisesti vähintäin kerran viikossa. Se on terveyden ehto ja suomalaisten vanha kiitettävä tapa. Sauna lämmitetään keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina.
Huom.! Alusvaatteita pestään.
Entinen E. Krukbeckin sauna.
W. OJA.

Nipissing Stooriin
on nyt saapunut kaikkia miesten syystavaroita.

neterin 152 n:sa ollutta kirjoitusta sekä erästä pilalehti Fyrenin 31 n:sa ollutta runoa käsiteltäessä.

Kirjelmät eivät senaatin puolelta aiheuttaneet toimenpidettä.

Kirjelmässään 31 p:nä elokuuta esitti painoylihallitus senaatille, eikö olisi syytä nostaa kanne majesteettirikoksesta Viipurissa ilmestyvän Työlehden vastaavaa toimittajaa M. A. Airolaa vastaan lehden n:ss 187 16 p:nä viime elokuuta olleen kirjoituksen „Tarkoin nojautuen vahvistamaamme valtiopäiväjärjestykseen" johdosta.

Tapahtuneen äänestyksen jälkeen on senaatin oikeusosasto päättänyt alistaa H. Majesteettinsa harkittavaksi, onko kanne nostettava.

## ELINKAUTINEN KURITUSHUONERANGAISTUS LYHYTJÄRKISELLE.

Porin raastuvassa pidetyillä Ulvilan välikäräjillä v. k. 19 p:nä tuomittiin työmiehentytär Aleksandra Rantanen Ulvilan Toejoelta lapsensa surmaamisesta rikoslain 21 luvun 1 pykälän mukaan elinkaudeksi kuritushuoneeseen.

Silloin jo puoluelehti „Sosialidemokrati" kummasteli tuomion ankaruutta. Samalla viittasi siihen mahdollisuuteen, että tyttö ei olisi täysin normaalisessa sieluntilassa, eikä siis sellaisena vastuunalainen teoistaan.

Nyt sama lehti kirjottaessaan asiasta uudestaan, lausuu seuraavaa, joka pakosta panee asiaan huomiota kiinnittämään:

Tuohon viittaukseen antoi aihetta tytön erittäin suuri yksinkertaisuus puheissaan. Hänhän oli nähtävästi kokonaan tietämätön rikoksensa raskaudesta, luottipa aina, vielä vankilaan vietäessäkin, että hän pääsee kotiin lapsiensa luo. Tytön esiintyminen oikeudessa muistutti äärimmäisesti hermostunutta ihmistä. Hänen suupielisään väreili omituinen hymy, joka ei poistunut silloinkaan, kun hän kuvaili, mitenkä oli lapsensa surmannut vesiämpäriin upottamalla. Silmät olivat ilmeettömät. Vähäisintäkään merkkiä mielenliikutuksesta tai tytön sielussa liikkuvista tunteista ei noissa vaaleissa silmäterissä tarkinkaan huomioiden tekijä saattanut havaita. Sanalla sanoen: vain taitava näyttelijä, kovasydämisin ja paatunein teeskentelijä olisi teennäisesti voinut niin esiintyä, kuin tämä kovia kokemuksia kokenut tyttöraukka oikeudessa esiintyi. Näiden ulkonaisten merkkien täytyikin siis johtua tylsistyneestä epänormaalisesta sieluntilasta, mikä tila nähtävästi oli hänessä vallinnut jo pitemmän aikaa. Kaikki muut, paitsi oikeuden arv. jäsenet, kiinnittivätkin näihin seikkoihin huomiota. Oikeus vain piti tyttöä normaalina, teoistaan vastuunalaisena ja sellaisena tuomitsi hänet elinkaudeksi kuritushuoneeseen.

Näille olettamuksillemme olemme nyt saaneet virallisen vahvistuksen. Hallussamme on näet Porin yleisen sairaalan ja kirurgian tohtorin J. W. Hjelmannin lääkärinvalansa perusteella antama seuraava todistus:

„Työmiehentytär Aleksandra Rantanen Ulvilasta on kaksi eri kertaa ollut hoidettavana täkäläisessä yleisessä sairaalassa, nimittäin viime vuoden Maaliskuussa umpisuolentulehduksen vuoksi ja nyt kuluvan Kesäkuun aikana sairaalan synnytysosastolla. Sairaalassa ollessaan on hänen mielentilansa suhteen tehty se huomautus, että hän on hajamielinen ja lyhytjärkinen, jonka vuoksi suotava olisi, että hänet otettaisiin joko vaivaiskartanoon eli johonkin hoitolaitokseen heikkomielisiä varten. Todistan ennen tekemälläni lääkärinvalalla.

Pori, 29 p. kesäk. 1910.

J. H. Hjelman
Sairaalan lääkäri.
(Sinetti)".

Hakasalmen puistossa. Puheita pitivät toht. Väinö Voionmaa ja kansanedustaja Vilho Boman. Viimemainitun puheen keskeytti poliisi ja aivan turhanaikaisesta syystä.

Puhuja selosteli nykyistä surkeata valtiollista asemaa m. m. osoittaen kuinka aina pimeän ajan tullen käyvät viranomaiset ja erityisesti poliisit entistä ankarammin tukemaan taantumusta. Sanoi poliisien ja urkkijoiden moraalin menneen niin alas, että he juoksevat vapaiden kanlaisten kintereillä nuuskien ja urkkien heidän keskustelujaan ja tehden niistä hallitusvallalle mieleisiä raportteja. Missä vaan kaksikin tavallista kansalaista kokoontuu, siellä on jo urkkija kolmantena. Tällaisiin toimiin alentuu suomalaiset miehet. Tosin kertoi puhuja, olleen asiat vanhassa Kreikassa aikoinaan. Kun valtion muodostumisen jälkeen järjestetiin jonkunlainen poliisilaitos, niin poliisiksi ei saatu vapaata kansalaisia vaan täytyi ottaa orjia. Vapaat kansalaiset halveksivat poliisin virkaa siinä määrässä. Nyt sitävstoin on mainittuun virkaan tuppautuvia yli tarpeen. Syyn tällaiseen muutokseen sanoi puhuja olevan yksityisessä omistusoikeudessa, joka, kuta pitemmälle sen aika kehittyy, sitä suuremmassa määrässä kuolettaa se ihmisissä vapauden, kunniallisuuden ja siveellisyyden tunteita. Tämän sanoi puhuja käyvän selville mitä räikeämmin nykyisen valtiollisen kiristyksen vaiiheissa.

Niinpä, nyt kun kansamme tulisi järjestää mahdollisimman voimakkaat rivit ryssäläistyttämistoimenpiteitä vastaan, hajottaa tätä vastustusta vallassaoleva luokka, s. o. porvaristo ja heidän apurinsa virkavalta. Porvaristo tosin huutaa sanomalehdistönsä ja edustajiensa kautta eduskunnassa, että on muodostettava yhtenäinen rintama ryssää vastaan, mutta sama porvaristo samalla aikaa tekee mitä häikäilemättömimpiä riistämis ja työstöhyökkäyskiä työväenluokkaa vastaan, milloin alentaa palkkoja, pitentää työpäivää, tai, mennen vielä niinkin pitkälle, nuoleskellen ryssän hirmuvallan kantapäitä pyydellen sen kumoamaan niitä säädöksiä, ja lakeja joita kansaneduskunta on jo säätänyt. Tällaisen riistäjäjoukon kanssako meidän sosialidemokratien tulisi muodostaa yhteinen rintama ryssiä vastaan, kysyi puhuja?

Edelleen puhuja jatkoi, että tällaista työväenluokan työntuloksien ja elämän onnea rosvoavaa porvarisluokkaa tukee kynsin hampain nykyinen virkavalta. Ei ainoastaan jokaisessa lakossa ole poliisi ja hallitusvalta suojelemassa kapitalistin oikeuksia, vaan koettelevat he kaikin voimin valloittaa takaisin niitä etuja joita työväestö taistelujensa kautta on jo saavuttanut. Tässä meidän kotimainen porvaristo ja hallitus yhtyy mitä erinomaisimpaan veljesliittoon ryssän virkavallan ja porvariston kanssa.

Niinpä esim. niitä saavutuksia, joita Suomen työväenluokka sai suurlakossa, koetellaan kaikella muotoa nyhtää takasin. Onhan tunnettua kuinka meidän perustuslaillinen poliisi on vainonut puhujia estämällä heitä puhumasta, s. o. käyttämästä perustuslain heille turvaamia oikeuksia, kuinka meidän perustuslaillinen virkamiehistömme on kärkkäästi syytteeseen toimittanut sanomalehtimiehiä y. m. työväestön luottamushenkilöitä. Mutta ei tähänkään vielä tyydytä. Suunnitellaan vielä perinpohjaisempaa kiristystä. Suurlakon aikana annetut lupaukset vedetään takaisin. Nyt on Venäjän hallitusmahdilla siihen tilaisuus. Eihän ole sotaa nykyään Japanin kanssa, joka estäisi „sisämaan vallotusta". Sotajoukot ovat kotona. Niinikään ovat kassakirstut täyttyneet joko ryöstetyistä miljoonista tai Länsi-

ennestään poliisin mielivaltaisen ja röyhkeän kohtelun, niin ei hän ryhdy enää jatkamaan puhetta, sillä siitä voisi olla seurauksena ilmi tappelu. Mutta, jatkoi puhuja, ennenkuin väistyn väkivaltaisen virkavallan edestä tahdon sanoa heille vasten naamaa: alas virkavalta!

Kuulijat yhtyivät alashuutoon innokkaasti.

## EDUSKUNTA.

### Valitsijamiehet.

Lauantana syysk. 17 p. jätettiin eduskunnan kansliaan seuraavat valitsijamiesehdokaslistat:

**sosialidemokratien** ehdokaslista (n:o 1): Aalle, Aro, Aromaa, Eloranta E., Helle, Hoikka, Hämäläinen, Häyrynen, Järvinen, Kiiskinen, Kirves, Koskinen, Kotanen, Lehtonen, Loukiainen, Lundström, Murros, Mäkelä, Mäki Typpö, Aakula, Komu, Kopila, Salmi, Salo, Turunen, O. B. Tuomi:

**suomalaisen puolueen** ehdokaslista (n:o 2): Kairamo, Koivisto, Ojanen, Paasikivi, Peurakoski, Rannikko, Repo, Torppa, Virkkunen, Haapanen, Varvikko, Vuorivirta, Grönvall;

**maalaisliittolaisten** ehdokaslista (n:o 3): Salasti, Pykälä, Hahl, Lahdensuo, Kakriainen, Leino;

**nuorsuomalaisten** ehdokaslista (n:o 4): Astala, Hannula, Fränti, Riihelä, Snelman, Puhakka, Homen, Löthman, Akelson, Kekki;

**ruotsalaisen puolueen** ehdokaslista (n:o 5): Sundblom, Lindelöff, Neovius D., Grotenfelt, Roos Sohlberg, Björk, Estlander, Inborr Storbjörk.

## Venäjältä.

### VIRKAVALLAN PROVOKAATTORITOIMINTA.

#### Iwanoff-Menshikow.

Nähtävästi Leonid Menshikow, on kun onkin se henkilö, joka on antanut Burtseville tietoja, Aseffista ynnä muista. Pariisilainen lehti „Iournal" näet kertoo Burtsewin Menshikow, Subatowin entinen apulainen, ilmoitti kirjeessä sosialisti-kumouksellisille, että Aseff on provokaattori. Tämän jälkeen M. Bakain välityksellä tuli yhteyteen Burtsewin kanssa ja antoi hänelle paljon arvokkaita tietoja.

Sama lehti on lisäksi Ruskoje Slowon tietämän mukaan saanut Menshikovilta uusia tärkeitä paljastuksia. Muun muassa odotetaan Pariisissa tapahtuneen kenraali Silvestrowin murhaa koskevien tärkeiden todistuskappaleitten julkasemista. Tämän murhan toimeenpanija oli muuan Bodlewskij-niminen henkilö. Aikoinaan santarmikenraali Newitskij tämän tapahtuman johdosta jätti korkeimmille hallitsijapiireille kirjelmän, jossa eräitä henkilöitä syytettiin siitä, että he olivat järjestäneet tämän provokattorisen murhan, tarkotuksella poistaa tieltä pois kenraali Silvestrowin, koska tämä oli heidän tarkoituksiensa tiellä.

Mainittakoon ylläolevan lisäksi ranskalaisen sosialistisen lehden „Humaniten" seuraava mieltäkiinnittävä uutinen: Lehden mukaan on Pietarista matkustanut Pariisin poliisiasiamies Gorowitsh tarkotuksella estää Iwannoff-Menshikowin paljastusten painattamista.


Käheys lapsissa johtaa helposti kurkku tulehdukseen sillä se johtaa sairauteen. Jos Chamberlainin kylmyysläkettä (Chamberlains Conch Remedy) on annettu kerran eli säännöllisesti heti kun kurkkutulehdus eli kylmyys on ilmestynyt, se estää kohtauksen, se ei sisällä myrkkyä.

Myytävänä kaikissa kaupoissa.


hän työskenteli erään maaseutukaupungin suurimmassa konepajassa.

Paitsi sitä, että Ovelainen esiintyi seppänä, oli hän samalla tullut tunnetuksi uskovaisena; oli kaupungin kristillisen työväenyhdistyksen jäsen, otti silloin tällöin vapaa-aikoja tavallisesta ammattityöstään tehtaalla ja matkusteli kristillisten agitaattorina ja saarnamiehenä. Näillä saarnamatkoilla ei hänen kristillinen aviovaimonsa, joka kristillisen kirkonopin kaikkien sääntöjen mukaisesti mieheensä sidottu oli, ollut mukana. Puhujana ei Ovelainen suinkaan ollut mies, jolta sanoja olisi puuttunut. Joskin oli vailla teoreettisia tietoja yleisistä ja yhteiskunnalisista asioista, oli hän sensijaan ahkerana kirkonkävijänä oppinut ulkoa joukon pappien saarnoissaan käyttämiä lauseita ja esitystapoja uskonnonasioista. Ulkoa oppiminen oli käynyt hänelle sitä helpommaksi kun hänellä oli hyvä muisti ja vahva hermosto, joka teki hänelle mahdolliseksi pysyttäytyä pitemmänkin saarnanajan torkkumattomana sanankuulijana.

Mikään njoluontoinen ja häveliäs ei Ovelainen myöskään ollut. Mutta sen sijaan oli hän kunnianhimoinen. Hän oli suunnitellut itselleen mukavan tulevaisuuden ja tahtoi hätäilemättömän hämäläisen luontaisella sitkeydellä päästä toiveittensa perille. Mutta sitkeyttä ja itsensäkieltämystä laatimansa suunnitelma häneltä kykin.

Kiusauksia ja ylen ahtaita portteja esiintyi sangen usein Ovelaisen suunitelman viitoittamalla kaitaisella pyhyyden tiellä. Kristillisiä agitatsioni- ja hartauspuheita pitäessään onnistui hän yleensä voittamaan uskovaisten kuulijainsa suosion ja hyväksymisen ja hartaushetkinä saada tunteet heltiämään. Siihen ei toki tarvinnut muuta kuin hartaalla ja vakuuttavalla äänellä kertoa aivan samoja lauseita ja ajatuksia, joita muisti pappien ennen esittäneen. Mitään uutta ei tarvinnut keksiä eikä ajatella. Minkäänlaisen uuden esittäminen olisi päinvastoin voinut käydä sangen vaaralliseksi; siitä kun olisi voinut tulla leimattua kerettiläiseksi. Varsinaisina kompastuskivinä pyhyyden tiellä esiintyivät kiinteä tottumus juoppouteen ja vieläkin kiinteämpi taipumus moniavioisuuteen. Nuo lihan himot tahtoivat yhä uudelleen tupruta silloin tällöin ilmoille, rajuina kuin laavavirta tulivuorten aukoista. Näiden himojen täyttämisen ilmitulemisen julkisuudessa tiesi Ovelainen olevan hänenlaiselleen uskovaiselle kuoleman synnin. Kun himoa ei voinut vastustaa, täytyi lankeamisen toki tapahtua suurimpana salaisuutena. Juominen oli kuitenkin siksi yleistä, että juomahimon tyydyttäminen saattoi erikoista huomiota herättämättä tapahtua, kunhan vaan pääsi vieraalle seudulle, jossa ei henkilökohtaisesti tunnettu. Kokonaan toisin oli moniavioisuuden laita. Milloin ikinä kolmas henkilö havaitsi n. s. luvatonta yhteyttä tapahtuneen, ei tämä suinkaan pitänyt tietoa salaisuutenaan vaikka olikin kysymyksessä hänelle tuntemattomat henkilöt, vaan yritti lisäksi tarkoin urkkia selville ketä luvattoman yhteyden harjoittajat todellisuudessa olivat. Hävittääkseen kaikki mahdolliset epäilyksien idutkin, oli Ovelainen ottanut erityisesti tavakseen, kaikissa puheissaan ruoskia juoppouden ja moniavioisuuden syntejä.

Erään kerran oli Ovelainen tutustunut erääseen naimattomaan naiseen, joka myöskin kuului uskovaisiin. Seurustelun yhä jatkuessa kehittyi tuttavuus henkilökohtaisemmaksi ja avomieliseksi. Seurustelijat havaitsevat luonteissaan vissin yhdenmukaisen taipumuksen, joka vähitellen

lestä ei ainoastaan loukkaisi uskonnon auktoriteettia ja uskovaisten pyhimpiä tunteita, vaan lisäksi saattaisi yksiavioisen avioelämän tuuliajolle ja tilalle vapaan sukupuoliyhteyden, oikean avioliittoelämän villeytymisen, monine siviliavioliitosta johtuvine uskottomuuksineen ja rikoksineen aviopuolisoiden kesken. Uskovaiset kuuntelivat tietysti hartaalla myötätunnolla mielestään puhujan sydämen pohjasta lähtenyttä uskonnollista puhetta. Kuulijain joukossa oli kuitenkin, jos ei useampi niin ainakin yksi „susi" — kenties lammasten vaatteissa — koska puhuja ei sitä häntä huomannut; ei kuitenkaan tietänyt, että tuo „susi" eli sosialistinen agitaattori oli tilannut yösijan samasta majatalosta kuin Ovelainen.

Agitatsinoipuheensa loputtua siirtyi Ovelainen kristisisarensa kanssa, jonka „vieraalla maalla" tietysti piti käydä kristillisestä aviovaimosta, majatalosta tilaamaansa yöasuntoon. Sosialistinen agitaattori siirtyi viereiseen taloon, jossa hänen puheensa oli määrätty pidettäväksi myöhäisemmillä tunneilla.

Palattuaan majataloon puhetilaisuutensa päätyttyä, meni sosialisti ensin tupaan, jossa talonväki vielä oli valveilla. Omituisen ja ivallisen näköisenä alkoi isäntä, jolle vieras ei ollut tuntematon, kyseliä:

„Saitko „rökkiisi" siltä kristilliseltä akitaattorilta? Oikein sattuikin paikalle se „rökitys" siitä siviliavioliiton puolustamisesta. — — Se sattu kuin „isän haasta".

Sosialistinen puhuja vastaili miten taisi, saamatta selville mihin isäntä oikeastaan tähtäsi. Kun hän lopuksi kysyi mihin saan mennä nukkumaan, vastasi isäntä:

Mene sinne peräkamariin, mutta mene siivosti, ettet häiritse etuhuoneessa rouvansa kanssa nukkuvaa kristillistä agitaattoria".

Isännän omituiset jutut selvisivät heti sosialistille. Hän kun hyvin tiesi ettei kristillisellä virkaveljellä ollut sitä kristillistä vaimoa mukana. Isäntä oli jostain syystä myöskin epäillyt.

Mennessään makuuhuoneeseensa „kristillisen avioparin" makuuhuoneen läpi ja nähtyään parin uinuvan saman peitteen alla, ei sosialisti voinut olla vahingonilolla ohimennen kysymättä:

„Elättekö nyt mielestänne kirkollisen vaiko siviliavioliiton sääntöjen mukaan?"

Vastausta ei tietysti tullut. — Eihn silloin ollutkaan väittely eikä puhetilaisuus.

Kerran jälemmin kohtasi Ovelaisen paljon onnettomampi sattuma. Kaupunkilaisten yleisen tavan mukaan oli Ovelainen lähettänyt kesäkuukausiksi vaimonsa maaseudulle. Sillä ajalla toimeen pantiin kaupungissa kristillisten lähetysjuhla. Vaimo ei ollut luvannut saapua kaupunkiin juhlille. Ovelainen tietysti otti osaa juhliin ja tutustui varsin yksityiskohtaisesti erääseen juhliin osaa ottavaan naiseen, joka lopuksi suostui tarjoukseen yöpyä Ovelaisen asunnossa. Olihan täysin kristillistä antaa majaa tarvitsevalle. Ilkeän sattuman johdosta oli Ovelaisen vaimo päättänytkin palata kaupunkiin. Saapui myöhään junalla ja kohtasi kotona kristillisen miehensä nukkumassa tuntemattoman naisen kanssa saman peitteen alla, mitä ohuimmissa yöpuvuissa. Kristillisyyskään ei nyt voinut estää vaimon kiukkua kohoamasta yli kiehumapisteen. Keuhkojen pullistuttua äärimmilleen tulvi sanoja ulos mahdollisimman vaihtelevilla ja voimakkailla äänilajeilla. Kaikki läheisissä huoneissa nukkuvat heräsivät ja riensivät uteliaina tarkastamaan metelin syytä, jota vaimo puolestaan parhaansa mukaan selosteli. Tapaus tuli siis y-

käynyt hänelle ylen tukalaksi ja hän päätti ensi tilassa pudistaa Suomen tomut jaloistaan. Saatuansa matkavalmistukset kuntoon, astui hän satamakaupungista siirtolaislaivaan ja suuntasi matkansa tuota uutta maailmaa, Amerikaa kohti. Siellä oli hän kuullut mormoonien uskonlahkon, joka suosi moniavioisuutta. Sen opin sääntöjen mukaan aikoi hän uskonoppinsa nyt muovaella ja ryhtyä puolustamaan moniavioisuuden kultaista sääntöä.

Kenties tulevaisuudessa saamme nähdä yrittelijään Ovelaisemme mormooniseurakunnan etunenässä, julistamassa luontaisille taipumuksilleen sopusoinnussa olevaa ja autuaaksi tekevää oppia.

Aijooni.

### HALUTAAN TIETÄÄ.

Tärkeän asian vuoksi haluaisin saada tietää missä nykyään on suoverini Ville Parkonen koitoisin Saarijärveltä V. l. Jos itse eli joku hänen tuttavistaan hyväntahtoisesti ilmoittaisi hänestä jos hän on vielä elossa eli jos hän on kuollut siellä (lutrukiin luultavasti tarkoitetaan Grand Trunk rautatiellä). Kaikilta tuttavilta myös on kirjeet terve tulleita. Osoitteeni on: Heikki Hirvonen Box 433 Cobalt, Ont. Can.


RUOKAA
ja
KAHVIA
saatavana
HELSINGIN RESTAURANTISSA.
Lankinen
omistaja
112 Rowand st. Fort William.

Modern
Tailoring Co.
Asiamieheni tulee tekemään kiertomatkan Alta ja B. C maakunnissa. Ainoa parhaaksi tunnettu räätli Canadassa. Siis tilatkaa nyt ajoissa syyspalttoot, puvut y. m. 512 Bloor st.
Toronto, Ont.
John Rahikainen
Isännöitsijä.

Hammaslääkäri
W. T. McGORMAN
ottaa vastaan sairaita kello 9—6.
Room 1 Moorning Block.
Cumberland St.
Port Arthur.

Chamberlain kylmyyslääke (Chamberlain's Couch Remedy) on tullut kuuluisaksi sillä se parantaa yskän kylmyyden ja influentsan. Koettakaa sitä ensi tarpeessa, se ei tuota teille mitään mieliharmia vaan kaikin puolin antaa teille helpotusta. Myytävänä kaikkitlla kaupoissa.


### KADONNUT.

Naisten kulta kello ja lyhkäset perät pudotettu joko Bay Centre eli Cumberland kudulle. Rehellistä löytäjää pyydetään niitä palauttamaan

Amanda Hyväriselle
11 Centre St. eli Telef 345c.


R. A. Shaw
ammattiinsa kykenevä höyry- ja vesilämmitysjohtojen laittaja.
Huom! Korjauksia myös tehdään. —Phone 50. — 160 Banning St. Port Arthur.

Henki ja palovakuutuksia saatavana
Rafael Smedberg
112 Albert St

Port Arthurin
Virvoitusjuomatehdas
Valmistavat
Coca-Cola

y. m. virvoitusjuomia.
Tilatkaa kotiinne kori koetteeksi!
ED. FAURE
Omistaja
Secord katu 108. Puhelin 849.

S. S. OSASTON
RAVINTOLA.
Työn Temppelin alakerrassa.
Ruokaa saatavana joka päivä aterioittaain, kuukausittain ja viikottain.
Hyvä ruoka, parhain kohtelu.
Työläiset kannattakaa omaa ruokalaanne sillä sitenkin voimme avustaa yhteisiä harastuksia.

— SUOMALAINEN —
RAVINTOLA
ja
PALLOHUONE
A. HELINEN
283 Bay kadulla 283

Harrastakaa
Puhtautta!
Käykää kylpemässä säännöllisesti vähintäin kerran viikossa. Se on terveyden ehto ja suomalaisten vanha kiitettävä tapa. Sauna lämmitetään keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina.
Huom.! Alusvaatteita pestään.
Entinen E. Krukbeckin sauna.
W. OJA.

Nipissing
Stooriin
on nyt saapunut kaikkia miesten syystavaroita.

Työmiehiä
halutaan kuivalle tokalle Port Arthuriin.
Canadian Steward Co.

Miehille Vapaasti

Vapa lääke kirja, joka selittää Salaisia tauteja. Pyytäkää Lääke kirja no: 1.
Lignell'in Suom. Apteekki.
SUPERIOR, WIS.

**TYOKANSA,**

**ilmestyy** joka tiistaina ja perjantaina 8- sivuisena. Port Arthurissa Ont., Canadassa.

Toimitus ja konttori Bay katu No. 314. Puhelin 402.

Toimittajat:

J. W. Kannasto, Vastaava. Yrjö Mäkelä, M. Hahl.

Reino Sala.
Taloudenhoit. – Manager.

**TILAUSHINNAT:**

Canadaan:

1 vuosikerta .............. $2.50
½ vuosikert. .............. 1.25
3 kuukautta .............. .75

Yhdysvaltoihin ja Suomeen:

1 vuosikerta .............. $3.00
½ vuosikert. .............. 1.50
3 kuukautta .............. .75

**Ilmoitushinnat:** 25 senttiä palstatuumalta. Kuukausi- ja vuosi-ilmotuksista tuntuva alennus. Ilmoituksista uutisten muodossa 10c. riviltä. -:- Ilmotuksista etusivulla 50 prosentin korotus.

Kaikki tilaukset, ilmoitukset sekä lehteen aijotut kirjoitukset ovat lähetettävät osoitteella: „TYÖKANSA" Box 132 Port Arthur, Ont. Canada.

Kuolema ilmoitukset maksaa $1.00 kerta ja $1.50 2 kertaa. — Syntymäilmoitukset 50c kerta ja 75c 2 kertaa. — Halutaan tiedot 25c kerta ja 50c 3 kertaa.

**Työkansa (The Workpeople)**

Published every Tuesday and Friday in Port Arthur, Ont. Canada by The Finnish Publishing Co., Ltd.

Office Bay St. no. 314. 'Phone 402.

**Advertising rates** 25c. per inch each insertion.

Extended the statutory postal privileges on the 17th Dec. 1907 at the Post Office at Port Arthur, Ont. Canada.

UNION LABEL PORT ARTHUR

— Jos kaikki koneet, sähkö y. m. jotka tiede on keksinyt työn avuksi saataisiin palvelemaan ihmiskuntaa kokonaisuudessaan, niin silloin jokaisen olisi hyvä olla. Kauan unelmoitu vapaus olisi silloin mahdollinen.

— Porvarilliset politikoitsijat ovat alkaneet nykyään puhua hyvin ratikaalisesti vaalipuheissaan. Työläisten pitäisi muistaa, että porvarit ovat vallassa nykyään ja ovat olleet vuosisatoja, mutta mitä ne ovat tehneet teidän olojenne korjaamiseksi?

— Sosialistit vaativat, että ihmisarvoinen elämä kuuluu kaikille ihmisille luonnollisella oikeudella. Kapitalistit sanovat sen kuuluvan ainoastaan muutamille ja vielä niille, jotka eivät mitään ole tehneet tämän elämän edistämiseksi. Kumpi selitys sinusta työläinen tuntuu etujesi mukaiselta?

— Kaikkia niitä osastoja ja yksilöitä, joilla on ollut myytävänä Gilbertin s. s. osaston myyjäislippuja, pyydämme tilitysten takia palauttamaan liput, tai niistä kertyneet rahat Gilbertin s. osaston myyjäistoimikunnan kirjurille ennen lokakuun 20:ttä päivää osotteella:

Matti Hyövalti
Box 206 Gilbert Minn.

— Theoder Rosevelt, Yhdysvaltain entinen presitentti sanoi puheessaan polemiseeratessaan „omaisuuden vihollisia" vastaan, että Yhdysvaltain perustuslait suojaavat omaisuutta ja siitä syystä meidän on annettava omaisuuden omistajille oikeudellinen ja vilpitön kohtelumme.

Niin Yhdysvaltain perustuslaki suojaa tosiaan omaisuutta. Mutta kuka haluaa hävittää omaisuutta? Ei kukaan. Yhdysvaltain perustuslaki myöntää myöskin elämän ja vapauden oikeuden kuuluvan kaikille ihmisille. Oletteko koskaan kuulleet Rooseveltin myöntävän tämän elämän ensimäisen oikeuden kuuluvan teille, työläiset. Porvarilliset politikoitsijat puhuvat niin mielellään omaisuuden suojelemisesta, ja vielä ryöstetyn omaisuuden.

— Venäjän vastavallankumous on nykyään mitä täydellisemmällä täsmällisyydellä ja perullisimmalla kavaluudella järjestetty. Tuo hirmuhallitus ei tyydy enää siihen, että se vainee vallankumouksellisia ja kaikkia vähänkin ajattelevia ihmisiä omassa maassaan, vaan on se ulottanut urkkijatoimintansa kautta koko maailman. Viimeksi on alkanut vetää huomiota puoleensa juttu Fedorenkoa vastaan, jota Venäjän hallitus koettaa saada Canadasta luovutetuksi itselleen. Hyvin todennäköistä on, ettei Fedrenkoa Venäjälle luovuteta, mutta kaikesta huolimatta osoittaa tuo yritys, miten tarkoin Venäjän hallitus yrittää kitkeä vallankumouksen juuriaan myöten kaikkialta.

Tietysti tulee lopulta käymään siten, että luullessaan olevansa toiveittensa perillä, huomaakin tuo kurja hallitus jääneensä keskelle sellaista kiehuvaa vallankumousta, jonka liekit nielevät muutamassa silmänräpäyksessä koko tuon valapattoisen joukkokunnan. Mutta tähän mennessä saavat vielä lukemattomat vallankumoukselliset tuntea katkeria iskuja ruumiissaan; suurissa joukoissa heitä tapetaan ja rääkätään j. n. e.

### Työkansan avustus

Toronton S. S. Liitto on lähettänyt Työkansalle $85.00, joka on tulos Työkansan hyväksi pidetystä iltamasta. Torontolaiset ovat aina olleet etunenässä Työkansaa avustamassa. Ottakaa esimerkkiä.

### Kannattavat edustajakokousta.

Port Williamin osasto työkokouksessaan 2 p. lokak. päätti yksimielisesti kannattaa tyytymättömien osastojen edustajakokouksen pitämistä Canadassa. Kokous olisi toimeenpantava mahdollisimman pian. Paikasta osasto päättää sitte kun tätä kysymystä ovat osastot yleisemmin kannattaneet.

Osaston puolesta
Kirjeenvaihtaja.

### Canmoresta, Alta.

Canmoren s. s. osasto kokouksessaan 2 p. lokakuuta keskusteli m. m. Dominion toimeenpanevan-komitean menettelyn johdosta ja lausui jyrkän paheksumuksen sen menettelystä ja puolusti puoluekokousta pidettäväksi, yksi mielisesti, lähimmässä tulevaisuudessa. Ja näinollen pysyi osastomme ennen tehdyissä päätöksissään Kokouspaikaksi esitti osasto yksimielisesti Winnepegiä, katsoen sen sopivammaksi sillä kun se on enemmän keskipaikalla kuin Port Arthur.

Kirjeenvaihtaja.

### Tilitys.

Suomesta, Orihveden Korkeakoskelta
Työväenyhdistyksen arpajaistoimikunnalta.

Keräyslistallamme on Amerikassa oleva toverimme Juho Tainio tovereiltaan kerännyt meille ja tilittänyt listamme no. 51 Smk. 55 ja 25 penniä josta täten lausumme toverilliset kiitokset avustajillemme sekä kerääjälle.

Edellämainitun toimikunnan puolesta. Korkeakoskella 15 p: syysk. 1910.

Einar Makinen.

### Uutta kirjallisuutta.

Säkenien lokakuunnumero on ilmestynyt. Sisällöstään mainittakoon Suomessa tunnetun työväen runoilijan K(össi) K(aatran) runo Tuhon uhatessa; toisena on jatkuva kirjoitus Historian taloudellinen (materialistinen) käsitys; Valheellinen sotahistoria, kokoelmatodistuksia Rooseveltin ja kenraali Milesin kirjottamaa Espanian ja Yhdysvaltain valheellista sotahistoriaa vastaan, Suom. J. H. Karvonen; Venäläinen nainen ja äänioikeusnainen, kuvaus Venäjän ja Englannin naisliikkeestä, kirj. Rose Strunsky; Syksyllä, runo kirj. Ina M—nen; Orja Suom. Onni Saari; Suuri Michu, kirj. Emile Zola..

Säkenien tilaushinta on ainoastaan 1 dollari vuosikerta. Vanhoja vuosikertoja sidottuna sieviin kansiin, on vielä saatavissa. Samoin tämän vuoden Säkenet voidaan tilata vuoden alusta. Yksityisnumeroiden hinta on 10 senttiä. Tilataan Raivaajan konttoori, Box 408, Ftchburg, Mass.

Levittäkää Säkeniä!

### Vallankumouksen voimanäytös.

Portugalissa luodaan näinä päivinä historiaa tulisella kiireellä. Kansa, joka on kitunut mitä halpamaisimmassa orjuudessa, katkoo nyt kahleitaan tulisella kiireellä. Se on pitkäaikaisen vallankumousliikkeen kiinnekohta, jota siellä nykyään eletään. Ikävä vain, että tuo vallankumous ei vie vielä sosialismiin, se vie korkeintaan porvarilliseen vapauteen, joka tarkottaa kaikkien vapautta kaikkien orjuuttamiseen ja lopulta kavalimpain voittoa. Tällaiseen vapauteen johtaa Portugalian vallankumous, mutta sille ei voi mitään, sen yksinkertaisen syyn tähden, että kehitys ei voi kulkea hyppimällä, vaan vissien yhteiskuntamuotojen kautta.

Meidän impossibilistimme ehkä taas ovat valmiita sanomaan, että vain sellainen voimaperäinen rytäkkä kuin nyt on käynnissä Pyreneiden niemimaalla on sitä oikeaa vallankumousta jota kannattaa odottaa vaikka nyt oltaisiin miten kurjassa asemassa tahansa. Tosiasia kuitenkin on se, että Portugalian metelit ovat vain yksi pieni osa siellä vuosien ajalla tapahtuneesta vallankumouksesta ja vain sentähden, ettei ole kyetty täysin tietoisesti käyttämään hyväkseen vuosien ajalla tapahtunutta vallankumousta on tullut sellaiseen lopputulokseen, jossa selvittelyvälineenä on väkivalta. Porvarilliselta vallankumoukselta ei tosin voi enempää odottaakkaan, mutta sosialistiselta vallankumoukselta on meidän odotettava paljoa enemmän. Tosin voi käydä niinkin, että sosialistinenkaan vallankumous ei tule loppuunsuoritettuna ilman rähäköitä, mutta kaikessa tapauksessa on mahdollisuuksia siitä, että niin tulee käymään, ja ainakin on meidän sillä tavalla yritettävä, eikä impossibilistein tavoin ruvettava ristissäkäsin odottamaan sitä aikaa jolloin kurjuus pakoittaa ihmiset nousemaan sortajiansa vastaan.

## Ajan merkkejä.

Vallassaoleva luokka ei ole vielä milloinkaan luopunut vallastaan vapaaehtoisesti. Tämän tosiasian ovat sosialistit sanoneet monasti ja yhä uudelleen sen näyttää saavan uusia. Niinkauan kuin valtaannouseva luokka vielä on heikko, kuristavat vallassaolevat sitä melkein kuin huvikseen. Silloin taas kun valtaan pyrkivä luokka on jo päässyt niin voimakkaaksi, että se kykenee tekemään vastarintaa antavat vallassaoli at sen olla rauhassa. Mutta sinä päivänä, jona valtaanpyrkivä luokka on niin voimakas, että vallassaolijat huomaavat sen heti kykenevän ottamaan vallan omiin käsiinsä tulevat vallassaolevat rauhattomiksi ja silloin alkaa taistelu. Se luokka, joka valtaan pyrkii on oikeassa, sillä kehitys on johtanut tuollaiseen tulokseen, jotavastoin se luokka, joka entistä valtaansa puolustaa, on väärässä sentähden, että se puolustaa aikansa elänyttä valtaa, joka kaikesta huolimatta tulee sortumaan.

Taistelu, jota tällaisessa tapauksessa käydään on pohjaltaan n. k. luokkataistelua. Ei löydy minkäänlaisia keinoja, joilla tämä taistelu voitaisiin lakkauttaa, niin kauan kun kerta on luokkia olemassa. On kyllä puhuttu keinoista, joilla taistelu voidaan tehdä kivuttomammaksi, vähemmän veriseksi, j. n. e., mutta ikävä kyllä nykyään koeteltuja keinoja ei meillä ole. Taistelun kiihkeys ja raakuus riippuu vastustajistamme sanomme me ja se onkin eräässä suhteessa oikein. Mutta mikäli tämän kirjottaja on tullut huomaamaan, on vastustajamme, siis meitä vastassa oleva hallitseva luokka, aina samallainen, silloin kuin sen etuja uhataan. Turhaa on luulotella, että omistavan luokan taholta tunnetaan sääliä tai jotain muuta sen tapaista. Tämä taas edellyttää sitä, että vallankumouksen kiihkeimmillään ollessa hallitseva luokka käyttää minkälaisia keinoja hyvänsä musertaakseen meidät.

On siis turhaa sanoa, että taistelun raakuus tai jalomielisyys johtuu vastustajistamme — muussa tapauksessa paitsi siinä tapauksessa, että se, mikäli he voivat on mahdollisimman raakaa — vaan paljoa johdonmukaisempaa on sanoa, että vallankumoustaistelun luonteen määrää taistelevien luokkien voimasuhteet, etupäässä valtaan pyrkivän luokan voimakkuus tai heikkous, suoritettavaan työhön verraten.

Saksassa tehtiin jokuaika sitten paljastuksia, joista näkyy, että hallitseva luokka ja sen edustajat ovat valmiita käyttämään mitä keinoja tahansa saadakseen oman luokkavaltansa pönkitetyksi. Jos valtaan pyrkivä luokka on yhdellä sivustallaan voimakas, koettavat vallassaolijat tehdä hyökkäyksen toiselle sivustalle, jossa he arvelevat olevan heikompia kohtia. Saksan köyhälistöluokka on poliittisesti äärettömän hyvin järjestynyttä, siellä uhkaa sosialidemokratia ensi vaaleissa saavuttaa enemmistön. Tätä pelkäävät porvarit hirmuisesti ja he keksivät nyt jo keinoja millä saada tehdyksi sosialistien voitto mitättömäksi. Mitään muita keinoja he tietysti eivät ole voineet keksiä paitsi tuon porvarien ja vanhoillisten vanhan halpamaisen keinon: väkivallan.

Magdeburgissa pidetyssä sosialistikonventionissa, viime kuun lopulla, paljastui Saksan hallituksen yksi raakamaisimmista keinoista, joita se aikoo käyttää sosialisteja vastaan, jos heidän edustajansa saavat ensi vaaleissa enemmistön. Edustaja Heyn luki seitsemännen armeijan komentajan salaisen kiertokirjeen, jossa annetaan ohjeita upseereille, miten heidän on toimittava siinä tapauksessa, jos sosialistit saavat vaaleissa enemmistön edustajia. Kirjelmässä sanotaan, että sotilaitten on armotta käytettävä kivääreitä jokaisessa sosialistisessa kodissa ja, että kenttätykit on pidettävä aina valmiina ampumaan sosialisteja. Sanotaanpa tuossa eriskummallisessa julistuksessa vielä niinkin rohkeasti, että sotilaita on murhausaikana käytettävä niin joutuin etteivät he ehdi ajattelemaan mitään, sekä, että sotilailta on yleensä estettävä tilaisuus ajatteluun, sillä, jos he saavat ajatella eivät he käytäkkään aseita rauhallisia ihmisiä vastaan olivatpa ne sosialisteja tai mitä tahansa.

Tuo on jotenkin rohkea uhkaus sellaisen valtaluokan taholta, jolta valta on juuri luisumassa käsistään. Ja tosiasia kuitenkin on se, että samalla tavalla tulee käymään jokaisessa maassa, silloin kuin köyhälistöluokka alkaa tulla nyt hallitsevalle luokalle vaaralliseksi. Uskaltaako Saksan valtaluokka panna uhkauksensa käytäntöön riippuu etupäässä Saksan sosialidemokratian voimasta: jos se on voimakas tulee valtaluokka alistumaan, mutta jos se on heikkona ottanut ylivoimaisen työn suorittaaksensa, silloin on varmaa, että valtaluokka ei tule suosiolla luovuttamaan palaakaan vallastaan, vaan tekee mitä hyvänsä sen pitämiseksi omissa käsissään.

Saksan köyhälistö on poliittisesti mitä parhaiten järjestynyt ja voimakas. Mutta poliittista valtaa ei se vielä ole ehtinyt saamaan käsiinsä ja sentähden tekevätkin vallassaolijat nyt kaikkensa, siihen suuntaan, että poliittinen valta pysyisi heidän omissa käsissään. Vallassaolijat aikovat poliittisella vallallaan ja taloudellisella voimallaan iskeä kynnet poikki sosialidemokratialta, joka nyt jo on poliittisesti voimakas mutta vailla valtaa. Ennemmin jo on sanottu, että tässä taistelussa tulee merkitsevinä tekijöinä olemaan taistelevain voimasuhteet. Jos asia on siten, että Saksan sosialidemokratia on taloudellisesti yhtä hyvästi järjestynyttä kuin se on poliittisesti, niin silloin ei valtaluokan köykkäyksistä ole pelkoa. Mutta jos taloudellinen puoli on unhoitettu, silloin on vallassaolijoilla mahdollisuus tehdä hyökkäyksen, jonka seuraukset voivat olla hyvinkin kamalia. Saksan tapahtumat valaisevat meille sosialisteille huomattavassa määrin sitä seikkaa, mille kannalle on asetuttava vallankumouksen kiintopiteessä. Siellä näyttää käyvän siten, että hallitseva luokka viimeisenä poliittisen valtansa hetkenä panee kanuunansa soimaan valtaan nousevan luokan tuhoamiseksi. Sosialidemokratialla ei ole silloin vielä, vaikka se on saavuttanut enemmistön, valta käsissään, niin, että se kyekenisi määräämään kanuunain ja kuularuiskujen käytön. Sentähden täytyykin sosialidemokratian tälläisenä hetkenä turvautua taloudellisesti järjestettyyn taisteluun. Lakon julistaminen ja sen onnistuminen on sangen tärkeätä tällaisessa tapauksessa; työläisten on kieltäydyttävä kaikesta sellaisesta työskentelystä, joka pienimmässäkin määrin edistää hallituksen toimenpiteitä, sen aikoessa ryhtyä väkivaltaisin toimiin. Tietysti on turhaa luottaa yksinomaan tällaiseen menettelyyn, mutta yhtenä haarana se joka tapuksesss on huomioon otettava.

Ei ole pitkälti siihen kun täälläkin aletaan saamaan omia miehiä vaikuttaville virkapaikoille, niiden miesten sijalle, jotka niissä nyt istuvat, ja, jos eivät merkit petä, ei sekään aika, jolloin me saamme enemmistön noista sijoista, ole kovin kaukana. Tältä varalta on meille tärkeätä olla mahdollisimman **hyvin selvillä** vallassaolevan luokan menettelytavoista. Eri maissa ja eri aikoina ovat tietysti vallassaolijainkin menettelyt erilaisia, mutta siitä huolimatta on varmaa, että he, jos ennemmin ovat jollakin vissillä menettelyllä voittaneet, tulevat sitä menettelyä pitämään esimerkkinään. Sitäpatsi on meillä tärkeätä tietää, miten vallassaolijat sillä tai tuolla kerralla menettelivät.

Saksan vallassaolijain menettely, vaikka se ei olekkaan muuta kuin uhkaus, antaa meille varoituksen siitä, että poliittisen järjestäytymisen ohella on myöskin pidettävä huoli taloudellisesti järjestäytymisestä. Tietysti on aina ensi sijassa oltava poliittisesti hyvin järjestäytyneitä sillä poliittinen valta on se joka painaa enite, mutta vallankumouksen murroskohdassa näkyy taloudellisellakin järjestäytymisellä olevan arvonsa. Missään kysymyksessä ei ole hyvä mennä yksipuolisuuteen niin pitkälle että ei kyetä näkemään asioita oikeassa valossaan. Niinpä tässäkään ei ole unhoitettava poliittisen toiminnan vasemmalla puolella seisovaa kaksoisveljeä taloudellista toimintaa, joskin sille on annettava vain oma arvonsa.

J. W. K—to.

## Ympäriltä.

### Loijari O. J. Larson ja herra Hijoppi Rotilainen keskustelevat.

Jo monta monistuista viikkoa sitte pistin minä nokkani Duluthissa olevan lakimies Heinon vangitsemisjuttuun. Asiaan sekaantumisellani oli tarkoituksena saada valoa tuohon käsittämättömään ja salaperäiseen juttuun. Otaksuin silloin, että terästrustin loijariksi sanottu ja uskottu lakimies Larson olisi mukana Heinon vangitsemispelissä. Siihen otaksumaani on Larson Siirtolaisessa vastannut. Vastaus on niin pitkä, etten voi sitä kokonaan lainata, vaan otan ainoastaan tärkeimmät palat, jotka kuuluvat:

„Erään syytöksen johdosta.

konaan omaan arvoonsa, mutta asiaa tarkemmin mietittyäni, olen päättänyt siihen vastata. Se menettelytapa, jonka kirjoittaja minulle omistaa, on niin kurja, että oikeudellisuudesta itseäni kohtaan olen velvoitettu osoittamaan sekä tässä maassa että Suomessa asuville maanmiehilleni miten täydellisesti perusteettomia ovat sanotussa kirjoituksessa esiintyvät syytökset.

Ei ikinä ole tehty valheellisempaa syytöstä ketään vastaan kuin on minua vastaan tehty että minä olin Mr. Heinon vangitsemisen ja syytteeseen asettamisen aiheuttaja.

Jos kuka tässä suhteessa epäilee sanojani, kysyköön hän kunnallisoikeuden tuomarilta F. H. Cuttingilta, jonka oikeudessa asia oli esillä. Hän on Mr. Heinon hyvä persoonallinen ystävä. Kysyköön

jolle asian todellinen luonne on kerrassaan tuntematon, syyttää minua siitä että olisin salaisesti liittoutunut saattaakseni ystäväni vankilaan rautaristikkojen taakse?

Sanotaan että mitään rikosta ei tehdä ilman erityistä aihetta. Minkä aiheen sovelluttaa sitten Rotilainen minuun nähden uskottelmassaan Mr. Heinon vainoomisessa? Hän sanoo että minä en ole onnistunut voittamaan Mr. Heinoa niissä oikeusjutuissa, joita hänellä on ollut niinkutsuttua terästrustia vastaan ja että minä sentähden tahdoin saada hänet pois tieltäni — vankilaan. Onko ikinä mielettömämpää syytöstä tehty ketään kuolevaista vastaan? Jos joku otaksuu että minä olen sellainen konna, joka saattaisin toimeenpanna tuollaisen törkeän loukkauksen ystävääni vastaan,

**lakimies voi saavuttaa minkään arvoista menestystä, ellei hän ole ehdottomasti rehellinen.** Lakimies vaikka hän ei omaakaan suuria henkisiä kykyjä, saattaa ammatissaan menestyä keskinkertaisesti, mutta vaikka hänellä olisi kuinkakin loistavat lahjat, jos hän ei ole rehellinen, tulee hän lakimiesuralla tekemään haaksirikon.

Mutta olenhan poikennut varsinaisesta aineeni ytimestä. Siirryn puhumaan uudelleen herra Rotilaiselle. **Sillä kuudentoista vuoden ajalla, jonka olen lakimiehenä toiminut, ei Mr. Heino ole kertaakaan ollut vastustajani yhdessäkää oikeusjutussa.**

**Edellisen lisäksi saatan sanoa että minä en milloinkaan ole puolustanut terästrustia enkä minkäänlaista kaivanto- taikka rautatiekorporationia oikeusjutussa,**

Tiedän varsin hyvin että löytyy niitä, jotka alinomaa levittelevät huhuja että minä olen „komppanian loijari". Ne henkilöt, jotka tuolla tavalla levittelevät minusta vääriä tietoja, ovat niinkutsuttuja „runnareita", jotka haalivat liikettä toisille lakimiehille ja jotka saavat suuria, usein kohtuuttomiakin asiapalkkioita isänniltänsä. Tuollaiset asiamiespalkkiot menevät aina kumminkin lopputilityksessä loukkaantuneen taikka kaivosyhtiön huolimattomuuden kautta surmansa saaneen miehen lasken taskuista.

Totuudeksi tässäkin jää että nykyinen järjestelmä vahingonkorvausjuttuihin nähden on aivan väärä. Se on oikeudeton loukkaantuneille työmiehille. Heille tulisi maksaa suhteellinen ja määrätty palkkio, vammoistansa pa-

usjuttujen selviytymiseen, sillä haluan että suomalainen kansa täydellisesti käsittää suhteeni tähän kysymykseen nähden. Työni rahallinen puoli ei minua suurestikaan huolestuta, mutta minä olen sangen arka siitä että rehellisenä ja vilpittömänä miehenä maineeni on hyvä. Minä tahdon täyttää tehtäväni tässä maailmassa — minä tahdon elää niin että saavutan kanssaihmisteni kunnioituksen, ja kun minun työni on täällä päättynyt, että voin lapsilleni jättää kalliiksi perinnöksi tahraamattoman maineen.

„Hyvä nimi, nähkääs, miehessä ja vaimos"
On kallein sielun kalleus. Jos viet rahani,
Vie pois! Viis siitä! Äsken mun, nyt sun,
Ja tuhansien orja sitä ennen!

papereissa löytyy. Minä olen käyttänyt tätä Hijoppi Rotilaisen nimeä jo niin kauan, että se on Amerikan suomalaisille jokseenkin yhtä tuttu kuin virallinenkin nimeni. Ainakin ne, jotka ovat Larsonille „merkityt" Työkansan lähettäneet tuntevat minut Hijoppi Rotilaisena yhtähyvin kuin jollain toisellakin nimellä. Minusta siis näyttää, että tämä nimeni tunnetaan yleisesti Amerikan suomalaisten keskuudessa ja eihän Larson voine vaatia, että minun on erityisesti häntä varten pantava valokuvani kirjoitusteni alle. Mutta itse asiaan.

Näyttää tosiaankin siltä, että minä olen erehtynyt luullessani Larsonin sotkeutuneen Heinon vangitsemisjuttuun. Ja Larsonin puheiden mukaan olen erehtynyt siinäkin, että Larson olisi terästrustin lakimies. Näiden kahden

**Canadaan:**

1 vuosikerta .............. $2.50
½ vuosikert. ............. 1.25
3 kuukautta ............. .75

**Yhdysvaltoihin ja Suomeen:**

1 vuosikerta .............. $3.00
½ vuosikert. ............. 1.50
3 kuukautta ............. .75

**Ilmoitushinnat:** 25 senttiä palstatuumalta. Kuukausi- ja vuosi-ilmotuksista tuntuva alennus. Ilmoituksista uutisten muodossa 10c. riviltä. -:- Ilmotuksista etusivulla 50 prosentin korotus.

Kaikki tilaukset, ilmoitukset sekä lehteen aijotut kirjoitukset o-ovat lähetettävät osoitteella: „TYÖKANSA" Box 132 Port Arthur, Ont. Canada.

Kuolema ilmoitukset maksaa $1.00 kerta ja $1.50 2 kertaa. — Syntymäilmoitukset 50c kerta ja 75c 2 kertaa. — Halutaan tiedot 25c kerta ja 50c 3 kertaa.

**Työkansa (The Workpeople)**

Published every Tuesday and Friday in Port Arthur, Ont. Canada by The Finnish Publishing Co., Ltd.
Office Bay St. no. 314. 'Phone 402.

**Advertising rates** 25c. per inch each insertion.

Extended the statutory postal privileges on the 17th Dec. 1907 at the Post Office at Port Arthur, Ont. Canada.

— Jos kaikki koneet, sähkö y. m. jotka tiede on keksinyt työn avuksi saataisiin palvelemaan ihmiskuntaa kokonaisuudessaan, niin silloin jokaisen olisi hyvä olla. Kauan unelmoitu vapaus olisi silloin mahdollinen.

— Porvarilliset politikoitsijat ovat alkaneet nykyään puhua hyvin ratikaalisesti vaalipuheissaan. Työläisten pitäisi muistaa, että porvarit ovat vallassa nykyään ja ovat olleet vuosisatoja, mutta mitä ne ovat tehneet teidän olojenne korjaamiseksi?

— Sosialistit vaativat, että ihmisarvoinen elämä kuuluu kai-

tyneet rahat Gilbertin s. osaston myyjäistoimikunnan kirjurille ennen lokakuun 20:ttä päivää osotteella:

Matti Hyövalti
Box 206 Gilbert Minn.

— Theoder Rosevelt, Yhdysvaltain entinen presitentti sanoi puheessaan polemiseeratessaan „omaisuuden vihollisia" vastaan, että Yhdysvaltain perustuslait suojaavat omaisuutta ja siitä syystä meidän on annettava omaisuuden omistajille oikeudellinen ja vilpitön kohtelumme.

Niin Yhdysvaltain perustuslaki suojaa tosiaan omaisuutta. Mutta kuka haluaa hävittää omaisuutta? Ei kukaan. Yhdysvaltain perustuslaki myöntää myöskin elämän ja vapauden oikeuden kuuluvan kaikille ihmisille. Oletteko koskaan kuulleet Rooseveltin myöntävän tämän elämän ensimäisen oikeuden kuuluvan teille, työläiset. Porvarilliset politikoitsijat puhuvat niin mielellään omaisuuden suojelemisesta, ja vielä ryöstetyn omaisuuden.

— Venäjän vastavallankumous on nykyään mitä täydellisemmällä täsmällisyydellä ja perusteellisimmalla kavaluudella järjestetty. Tuo hirmuhallitus ei tyydy enää siihen, että se vainee vallankumouksellisia ja kaikkia vähänkin ajattelevia ihmisiä omassa maassaan, vaan on se ulottanut urkkijatoimintansa kautta koko maailman. Viimeksi on alkanut vetää huomiota puoleensa juttu Fedorenkoa vastaan, jota Venäjän hallitus koettaa saada Canadasta luovutetuksi itselleen. Hyvin todennäköistä on, ettei Fedrenkoa Venäjälle luovuteta, mutta kaikesta huolimatta osoittaa tuo yritys, miten tarkoin Venäjän hallitus yrittää kitkeä vallankumouksen juuriaan myöten kaikkialta.

Tietysti tulee lopulta käymään siten, että luullessaan olevansa toiveittensa perillä, huomaakin tuo kurja hallitus jääneensä keskelle sellaista kiehuvaa vallankumousta, jonka liekit nielevät muutamassa silmänräpäyksessä koko tuon valapattoisen joukkokunnan. Mutta tähän mennessä saavat vielä lukemattomat vallankumoukselliset tuntea katkeria iskuja ruumiissaan; suurissa joukoissa heitä tapetaan ja rääkätään j. n. e.

sen pitämistä Canadassa. Kokous olisi toimeenpantava mahdollisimman pian. Paikasta osasto päättää sitte kun tätä kysymystä ovat osastot yleisemmin kannattaneet.

Osaston puolesta
Kirjeenvaihtaja.

### Canmoresta, Alta.

Canmoren s. s. osasto kokouksessaan 2 p. lokakuuta keskusteli m. m. Dominion toimeenpanevankomitean menettelyn johdosta ja lausui jyrkän paheksumuksen sen menettelystä ja puolusti puoluekokousta pidettäväksi, yksi mielisesti, lähimmässä tulevaisuudessa. Ja näinollen pysyi osastomme ennen tehdyissä päätöksissään. Kokouspaikaksi esitti osasto yksimielisesti Winnepegiä, katsoen sen sopivammaksi sillä kun se on enemmän keskipaikalla kuin Port Arthur.

Kirjeenvaihtaja.

### Tilitys.

Suomesta, Orihveden Korkeakoskelta
Työväenyhdistyksen arpajaistoimikunnalta.

Keräyslistallamme on Amerikassa oleva toverimme Juho Tainio tovereiltaan kerännyt meille ja tilittänyt listamme no. 51 Smk. 55 ja 25 penniä josta täten lausumme toverilliset kiitokset avustajillemme sekä kerääjälle.

Edellämainitun toimikunnan puolesta, Korkeakoskella 15 p: syysk. 1910.

Einar Mäkinen.

### Uutta kirjallisuutta.

Säkenien lokakuunnumero on ilmestynyt. Sisällöstään mainittakoon Suomessa tunnetun työväen runoilijan K(össi) K(aatran) runo Tuhon uhatessa; toisena on jatkuva kirjoitus Historian taloudellinen (materialistinen) käsitys; Valheellinen sotahistoria, kokoelmatodistuksia Rooseveltin ja kenraali Milesin krjottamaa Espanian ja Yhdysvaltain valheellista sotahistoriaa vastaan, Suom. J. H. Karvonen; Venäläinen nainen ja äänioikeusnainen, kuvaus Venäjän ja Englannin naisliikkeestä, kirj. Rose Strunsky; Syksyllä, runo kirj. Ina M—nen; Orja Suom. Onni Saari; Suuri Michu, kirj. Emile Zola..

Säkenien tilaushinta on ainoas-

... orjuudessa, katkoo nyt kahleitaan tuollella kiireellä. Se on pitkäaikaisen vallankumousliikkeen kiinnekohta, jota siellä nykyään eletään. Ikävä vain, että tuo vallankumous ei vie vielä sosialismiin, se vie korkeintaan porvarilliseen vapauteen, joka tarkottaa kaikkien vapautta kaikkien orjuuttamiseen ja lopulta kavalimpain voittoa. Tällaiseen vapauteen johtaa Portugalian vallankumous, mutta sille ei voi mitään, sen yksinkertaisen syyn tähden, että kehitys ei voi kulkea hyppimällä, vaan vissien yhteiskuntamuotojen kautta.

Meidän impossibilistimme ehkä taas ovat valmiita sanomaan, että vain sellainen voimaperäinen rytäkkä kuin nyt on käynnissä Pyreneiden niemimaalla on sitä oikeaa vallankumousta jota kannattaa odottaa vaikka nyt oltaisiin miten kurjassa asemassa tahansa. Tosiasia kuitenkin on se, että Portugalian metelit ovat vain yksi pieni osa siellä vuosien ajalla tapahtuneesta vallankumouksesta ja vain sentähden, ettei ole kyetty täysin tietoisesti käyttämään hyväkseen vuosien ajalla tapahtunutta vallankumousta on tullut sellaiseen lopputulokseen, jossa selvittelyvälineenä on väkivalta. Porvarilliselta vallankumoukselta ei tosin voi enempää odottaakkaan, mutta sosialistiselta vallankumoukselta on meidän odotettava paljoa enemmän. Tosin voi käydä niinkin, että sosialistinenkaan vallankumous ei tule loppuunsuoritettua ilman rähäköitä, mutta kaikessa tapauksessa on mahdollisuuksia siitä, että niin tulee käymään, ja ainakin on meidän sillä tavalla yritettävä, eikä impossibilistein tavoin ristissäkäsin odottamaan sitä aikaa jolloin kurjuus pakoittaa ihmiset nousemaan sortajiansa vastaan.

## Ajan merkkejä.

Vallassaoleva luokka ei ole vielä milloinkaan luopunut vallastaan vapaaehtoisesti. Tämän tosiasian ovat sosialistit sanoneet monasti ja yhä uudelleen sen näyttää saavan uusia. Niinkauan kuin valtaannouseva luokka vielä on heikko, kuristavat vallassaolevat sitä melkein kuin huvikseen. Sil-

sentähden, että se puolustaa aikansa elänyttä valtaa, joka kaikesta huolimatta tulee sortumaan.

Taistelu, jota tällaisessa tapauksessa käydään on pohjaltaan n. k. luokkataistelua. Ei löydy minkäänlaisia keinoja, joilla tämä taistelu voitaisiin lakkauttaa, niin kauan kun kerta on luokkia olemassa. On kyllä puhuttu keinoista, joilla taistelu voidaan tehdä kivuttomammaksi, vähemmän veriseksi, j. n. e., mutta ikävä kyllä nykyään koeteltuja keinoja ei meillä ole. Taistelun kiihkeys ja raakuus riippuu vastustajistamme sanomme me ja se onkin eräässä suhteessa oikein. Mutta mikäli tämän kirjoittaja on tullut huomaamaan, on vastustajamme, siis meitä vastassa oleva hallitseva luokka, aina samallainen, silloin kuin sen etuja uhataan. Turhaa on luulotella, että omistavan luokan taholta tunnetaan sääliä tai jotain muuta sen tapaista. Tämä taas edellyttää sitä, että vallankumouksen kiihkeimmillään ollessa hallitseva luokka käyttää minkälaisia keinoja hyvänsä musertaakseen meidät.

On siis turhaa sanoa, että taistelun raakuus tai jalomielisyys johtuu vastustajistamme — muussa tapauksessa paitsi siinä tapauksessa, että se, mikäli he voivat on mahdollisimman raakaa — vaan paljoa johdonmukaisempaa on sanoa, että vallankumoustaistelun luonteen määrää taistelevien luokkien voimasuhteet, etupäässä valtaan pyrkivän luokan voimakkuus tai heikkous, suoritettavaan työhön verraten.

Saksassa tehtiin jokuaika sitten paljastuksia, joista näkyy, että hallitseva luokka ja sen edustajat ovat valmiita käyttämään mitä keinoja tahansa saadakseen oman luokkavaltansa pönkitetyksi. Jos valtaan pyrkivä luokka on yhdellä sivustallaan voimakas, koettavat vallassaolijat tehdä hyökkäyksen toiselle sivustalle, jossa he arvelevat olevan heikompia kohtia. Saksan köyhälistöluokka on poliittisesti äärettömän hyvin järjestynyttä, siellä uhkaa sosialidemokratia ensi vaaleissa saavuttaa enemmistön. Tätä pelkäävät porvarit hirmuisesti ja he keksivät nyt jo keinoja millä saada tehdyksi sosialistien voitto mitättömäk-

annetaan ohjeita upseereille, miten heidän on toimittava siinä tapauksessa, jos sosialistit saavat vaaleissa enemmistön edustajia. Kirjelmässä sanotaan, että sotilaitten on armotta käytettävä kivääreitä jokaisessa sosialistisessa kodissa ja, että kenttätykit on pidettävä aina valmiina ampumaan sosialisteja. Sanotaanpa tuossa eriskummallisessa julistuksessa vielä niinkin rohkeasti, että sotilaita on murhausaikana käytettävä niin joutuin etteivät he ehdi ajattelemaan mitään, sekä, että sotilailta on yleensä estettävä tilaisuus ajatteluun, sillä, jos he saavat ajatella eivät he käytäkkään aseita rauhallisia ihmisiä vastaan olivatpa ne sosialisteja tai mitä tahansa.

Tuo on jotenkin rohkea uhkaus sellaisen valtaluokan taholta, jolta valta on juuri luisumassa käsistään. Ja tosiasia kuitenkin on se, että samalla tavalla tulee käymään jokaisessa maassa, silloin kuin köyhälistöluokka alkaa tulla nyt hallitsevalle luokalle vaaralliseksi. Uskaltaako Saksan valtaluokka panna uhkauksensa käytäntöön riippuu etupäässä Saksan sosialidemokratian voimasta; jos se on voimakas tulee valtaluokka alistumaan, mutta jos se on heikkona ottanut ylivoimaisen työn suorittaaksensa, silloin on varmaa, että valtaluokka ei tule suosiolla luovuttamaan palaakaan vallastaan, vaan tekee mitä hyvänsä sen pitämiseksi omissa käsissään.

Saksan köyhälistö on poliittisesti mitä parhaiten järjestynyt ja voimakas. Mutta poliittista valtaa ei se vielä ole ehtinyt saamaan käsiinsä ja sentähden tekevätkin vallassaolijat nyt kaikkensa, siihen suuntaan, että poliittinen valta pysyisi heidän omissa käsissään. Vallassaolijat aikovat poliittisella vallallaan ja taloudellisella voimallaan iskeä kynnet poikki sosialidemokratialta, joka nyt jo on poliittisesti voimakas mutta vailla valtaa. Ennemmin jo on sanottu, että tässä taistelussa tulee merkitsevinä tekijöinä olemaan taistelevain voimasuhteet. Jos asia on siten, että Saksan sosialidemokratia on taloudellisesti yhtä hyvästi järjestynyttä kuin se on poliittisesti, niin silloin ei valtaluokan köykkäyksistä ole pelkoa. Mutta jos taloudellinen

sään, niin, että se kykenisi määräämään kanuunain ja kuularuiskujen käytön. Sentähden täytyykin sosialidemokratian tällaisena hetkenä turvautua taloudellisesti järjestettyyn taisteluun. Lakon julistaminen ja sen onnistuminen on sangen tärkeätä tällaisessa tapauksessa; työläisten on kieltäydyttävä kaikesta sellaisesta työskentelystä, joka pienimmässäkin määrin edistää hallituksen toimenpiteitä, sen aikoessa ryhtyä väkivaltaisin toimiin. Tietysti on turhaa luottaa yksinomaan tällaiseen menettelyyn, mutta yhtenä haarana se joka tapuksessa on huomioon otettava.

Ei ole pitkälti siihen kun täälläkin aletaan saamaan omia miehiä vaikuttaville virkapaikoille, niiden miesten sijalle, jotka niissä nyt istuvat, ja, jos eivät merkit petä, ei sekään aika, jolloin me saamme enemmistön noista sijoista, ole kovin kaukana. Tältä varalta on meille tärkeätä olla mahdollisimman **hyvin selvillä** vallassaolevan luokan menettelytavoista. Eri maissa ja eri aikoina ovat tietysti vallassaolijainkin menettelyt erilaisia, mutta siitä huolimatta on varmaa, että he, jos ennemmin ovat jollakin vissillä menettelyllä voittaneet, tulevat sitä menettelyä pitämään esimerkkinään. Sitäpatisi on meillä tärkeätä tietää, miten vallassaolijat sillä tai tuolla kerralla menettelivät.

Saksan vallassaolijain menettely, vaikka se ei olekkaan muuta kuin uhkaus, antaa meille varoituksen siitä, että poliittisen järjestäytymisen ohella on myöskin pidettävä huoli taloudellisesti järjestäytymisestä. Tietysti on aina ensi sijassa oltava poliittisesti hyvin järjestäytyneitä sillä poliittinen valta on se joka painaa enite, mutta vallankumouksen murroskohdassa näkyy taloudellisellakin järjestäytymisellä olevan arvonsa. Missään kysymyksessä ei ole hyvä mennä yksipuolisuuteen niin pitkälle että ei kyetä näkemään asioita oikeassa valossaan. Niinpä tässäkään ei ole unhoitettava poliittisen toiminnan vasemmalla puolella seisovaa kaksoisveljeä taloudellista toimintaa, joskin sille on annettava vain oma arvonsa.

J. W. K—to.

# Ympäriltä.

### Loijari O. J. Larson ja herra Hijoppi Rotilainen keskustelevat.

Jo monta monistuista viikkoa sitte pistin minä nokkani Duluthissa olevan lakimies Heinon vangitsemisjuttuun. Asiaan sekaantumisellani oli tarkoituksena saada valoa tuohon käsittämättömään ja salaperäiseen juttuun. Otaksuin silloin, että terästrustin loijariksi sanottu ja uskottu lakimies Larson olisi mukana Heinon vangitsemispelissä. Siihen otaksumaani on Larson Siirtolaisessa vastannut. Vastaus on niin pitkä, etten voi sitä kokonaan lainata, vaan otan ainoastaan tärkeimmät palat, jotka kuuluvat:

**„Erään syytöksen johdosta.**

Minulle on lähetetty erään „Työkansa" nimisen suomalaisen sanomalehden merkitty numero, missä on minua herjaava kirjoitus, siinä kun suoraan sanotaan että minä olisin vikapää lakimies John R. Heinon vangitsemiseen ja syytteeseen asettamiseen murhauhkauksesta Oliver Iron Mining Co:n presidentti Mr. W. I. Olcotia vastaan. En tiedä kuka on kyseenalaisen kirjoituksen tekijä, hän kun on siksi pelkuri ettei ole merkinnyt sitä todellisella nimellään, vaan piilee „Hijoppi Rotilaisen" salanimen takana.

Luettuani kirjoituksen, oli ensimäinen ajatukseni jättää se kokonaan omaan arvoonsa, mutta asiaa tarkemmin mietittyäni, olen päättänyt siihen vastata. Se menettelytapa, jonka kirjoittaja minulle omistaa, on niin kurja, että oikeudellisuudesta itseäni kohtaan olen velvoitettu osoittamaan sekä tässä maassa että Suomessa asuville maanmiehilleni miten täydellisesti perusteettomia ovat sanotussa kirjoituksessa esiintyvät syytökset.

Ei ikinä ole tehty valheellisempaa syytöstä ketään vastaan kuin on minua vastaan tehty että minä olin Mr. Heinon vangitsemisen ja syytteeseen asettamisen aiheuttaja.

Jos kuka tässä suhteessa epäilee sanojani, kysyköön hän kunnallisoikeuden tuomarilta F. H. Cuttingilta, jonka oikeudessa asia oli esillä. Hän on Mr. Heinon hyvä persoonallinen ystävä. Kysyköön hän niinikään Mr. Heinolta itseltä. Hän tietää että minulla ei ollut minkäänlaista tekemistä hänen vangitsemisensa ja syytteeseen asettamisensa kansa. Kun hän itse luki kyseenalaisen kirjoituksen, kutsui hän sitä meilettömäksi sepustukseksi. Minulla on hallussani Mr. Heinon oma kirjoittama vakuutus, jossa hän täydellisesti vapauttaa minut kaikesta vangitsemisensa ja syytteeseen asettamisensa osallisuudesta. Mr. Heinon ja minun suhde on aina ollut ja on edelleen ystävällinen. Kun Mr. Heino, joka itse on asianomainen, pitää minut viattomana, miksi sitten „Hijoppi Rotilainen" jolle asian todellinen luonne on kerrassaan tuntematon, syyttää minua siitä että olisin salaisesti liittoutunut saattaakseni ystäväni vankilaan rautaristikkojen taakse?

Sanotaan että mitään rikosta ei tehdä ilman erityistä aihetta. Minkä aiheen sovelluttaa sitten Rotilainen minuun nähden uskottelmassaan Mr. Heinon vainoomisessa? Hän sanoo että minä en ole onnistunut voittamaan Mr. Heinoa niissä oikeusjutuissa, joita hänellä on ollut niinkutsuttua terästrustia vastaan ja että minä sentähden tahdoin saada hänet pois tieltäni — vankilaan. Onko ikinä mielettömämpää syytöstä tehty ketään kuolevaista vastaan? Jos joku otaksuu että minä olen sellainen konna, joka saattaisin toimeenpanna tuollaisen törkeän loukkauksen ystävääni vastaan, niin minä uskon maineeni kuusitoistavuotiselta lakimiesajaltani olevan sellaisen, jotta se oikeuttaa minut sanomaan että minun ei tarvitse vangituttaa toisen riitapuolen lakimiehiä siten oikeudessa puolustaakseni asiaystävieni laillisia oikeuksia. Taisteluissani oikeuksissa minä käytän lakimiehen mutta en salamurhaajan aseita. Jos minä olen lakimiehenä onnistunut, johtuu se siitä että olen tehnyt työtä lujasti — sangen lujasti — ja että olen rehellisesti kohdellut asiaystäviäni, tuomareita ja lakimiestovereitani. Päinvastoin kuin jotkut tietämättömät ihmiset luulevat **ei kukaan lakimies voi saavuttaa minkään arvoista menestystä, ellei hän ole ehdottomasti rehellinen.** Lakimies vaikka hän ei omaakaan suuria henkisiä kykyjä, saattaa ammatissaan menestyä keskinkertaisesti, mutta vaikka hänellä olisi kuinkakin loistavat lahjat, jos hän ei ole rehellinen, tulee hän lakimiesuralla tekemään haaksirikon.

Mutta olenhan poikennut varsinaisesta aineeni ytimestä. Siirryn puhumaan uudelleen herra Rotilaiselle. **Sillä kuudentoista vuoden ajalla, jonka olen lakimiehenä toiminut, ei Mr. Heino ole kertaakaan ollut vastustajani yhdessäkää oikeusjutussa.**

**Edellisen lisäksi saatan sanoa että minä en milloinkaan ole puolustanut terästrustia enkä minkäänlaista kaivanto- taikka rautatiekorporationia oikeusjutussa, jonka on nostanut jokin työmies korvauksen saamiseksi persoonallisista vammoista, joita työssä ollessaan on saanut.**

Asian todellinen laita päinvastoin on se että sen jälkeen kun Mr T. F. Cole erosi Oliver Iron Mining Co. (terästrustin kaivantoyhtiö) presidentin toimesta, joka tapahtui vähä toista vuotta sitten, minä olen ajanut sanottua yhtiötä vastaan useita persoonallisia vahingonkorvausvaatimuksia yhtiön työmiesten hyväksi.

Minä en ole minkäänlaisessa yhteydessä terästrustin enkä sanotun liikkeen minkään sivuhaaran kanssa.

Tiedän varsin hyvin että löytyy niitä, jotka alinomaa levittelevät huhuja että minä olen „komppanian loijari". Ne henkilöt, jotka tuolla tavalla levittelevät minusta vääriä tietoja, ovat niinkutsutuita „runnareita", jotka haalivat liikettä toisille lakimiehille ja jotka saavat suuria, usein kohtuuttomiakin asiapalkkioita isänniltänsä. Tuollaiset asiamiespalkkiot menevät aina kumminkin lopputilityksessä loukkaantuneen taikka kaivosyhtiön huolimattomuuden kautta surmansa saaneen miehen lasken taskuista.

Totuudeksi tässäkin jää että nykyinen järjestelmä vahingonkorvausjuttuihin nähden on aivan väärä. Se on oikeudeton loukkaantuneille työmiehille. Heille tulisi maksaa suhteellinen ja määrätty palkkio, vammoistansa pakoittamatta heitä keinottelevaan käräjöimiseen.

Sanon vieläkin että nykyinen järjestelmä on kerrassaan väärä. Se on häpeäpilkku valistuneelle aikakaudellemme. Mutta se aika ei ole enää kaukana, jolloin nykyinen väärä ja turmiollinen järjestelmä muutetaan.

Tällä kirjoituksellani en ole tarkoittanut vastata yksinomaan „Työkansassa" minua vastaan tehtyihin syytöksiin, vaan samalla myöskin antaa selitykseni niihin vääristelyihin, joita muut ovat tehneet minun suhteeni työssä loukkaantuneiden vahingonkorvausjuttujen selviytymiseen, sillä haluan että suomalainen kansa täydellisesti käsittää suhteeni tähän kysymykseen nähden. Työni rahallinen puoli ei minua suurestikaan huolestuta, mutta minä olen sangen arka siitä että rehellisenä ja vilpittömänä miehenä maineeni on hyvä. Minä tahdon täyttää tehtäväni tässä maailmassa — minä tahdon elää niin että saavutan kanssaihmisteni kunnioituksen, ja kun minun työni on täällä päättynyt, että voin lapsilleni jättää kalliiksi perinnöksi tahraamattoman maineen.

„Hyvä nimi, nähkääs, miehessä ja vaimos"
On kallein sielun kalleus. Jos viet rahani,
Vie pois! Viis siitä! Äsken mun, nyt sun,
Ja tuhansien orja sitä ennen!
Vaan hyvän nimeni jos viet, niin ryöstät
Semmoista, jok' ei rikkaaks sua saata,
Vaan köyhän köyhäks minut.

O. J. Larson"

Jahah! — Pitää aina sanoa ensiksi „jahah" kun alkaa hienossa seurassa hienosti keskustelemaan. — Ensiksi haluan heittää päältäni sen syytöksen, että olisin niin pelkuri etten uskaltaisi kirjoitusteni alle pistää oikeaa nimeäni. Luulisin Larsonin lakimiehenä tietävän että kirjoittaja voipi ja saapi kirjoitustensa alla käyttää muutakin nimeä kuin sitä, joka virallisissa papereissa löytyy. Mina olen käyttänyt tätä Hijoppi Rotilaisen nimeä jo niin kauan, että se on Amerikan suomalaisille jokseenkin yhtä tuttu kuin virallinenkin nimeni. Ainakin ne, jotka ovat Larsonille „merkityt" Työkansan lähettäneet tuntevat minut Hijoppi Rotilaisena yhtähyvin kuin jollain toisellakin nimellä. Minusta siis näyttää, että tämä nimeni tunnetaan yleisesti Amerikan suomalaisten keskuudessa ja eihän Larson voine vaatia, että minun on erityisesti häntä varten pantava valokuvani kirjoitusteni alle. Mutta itse asiaan.

Näyttää tosiaankin siltä, että minä olen erehtynyt luullessani Larsonin sotkeutuneen Heinon vangitsemisjuttuun. Ja Larsonin puheiden mukaan olen erehtynyt siinäkin, että Larson olisi terästrustin lakimies. Näiden kahden „erehdyksen" johdosta on minulla kuitenkin hiukan sanottavaa.

Ensiksikin suurin osa Amerikan suomalaisista ja minä niiden mukana olisimme huvitettuja tietämään, mikä teerenpeli sen Heinon vangitsemisjutun takana piilee, jos se kerran ei ole terästrustin loijarin vehkeilyä. Sillä vähähän linee niin typeriä ihmisiä, jotka uskovat, että Heino todellakin olisi uhannut terästrustin presidentin Olcottin henkeä. Kukaan ei voi uskoa lakimiehen olevan niin typerän että antautuu tuollaiseen seikkailuun noin vain. Larson ja muut sikäläiset voivat vasta-

# Meidän elämämme ja elämännautintomme.

Nykyinen kapitalistinen riistojärjestelmä on syössyt työtätekevän luokan siihen asemaan, että siihen luokkaan kuuluvain henkilöitten on alituisen leipätaistelun pakotuksesta syrjäytettävä jotakuinkin tarkoin kaikki muut ajatukset mielestään kuin ainoastaan sen: millä keinoin minä voin paraiten hankkia toimeentuloni; mistä saisi työtä ja missä maksettaisiin parhainta palkkaa j. n. e. Se on toisinsanoen: Työläinen on nykyisen yheiskuntajärjestyksen vallitessa pakotettu uhraamaan koko elämänsä siihen, että hän saisi syödä ja jonkinlaisen verhon ruumiinsa suojaksi.

Onko semmoinen elämä elämisen arvoista? Onko se nautintoa?

Jos kaikki ne miljoonat työläiset, jotka nykyään vielä uhraavat henkiset ja ruumilliset voimansa olemassaolonsa säilyttämiseksi, ovat tyytyväisiä elämäänsä, haluamatta minkäänlaista nautintoa elämästään, niin silloin on asema kapitalistein mielestä semmoinen kuin se ollakin pitää.

Ihminen, olkoonpa se sitten vaikka työläinenkin ja niin eläimelliseen tilaan kuin kapitalistit ovat onnistuneet saamaankin, omaa kuitenkin kaipuun elämän nautintoon.

Hänen vaatimuksensa elämänsä nautintoon nähden ovat luonnollisesti aina semmoiset millaisella kehitysasteella hän on.

Nykyään vallassaolijat käsittävät sen liiankin selvästi. Senpä vuoksi koettavatkin he pysytellä työläisiä niin alhaisella kehitysasteella kuin mahdollista. Mitä alhaisimpia ja raaimpia intohimoja työläiset omaavat, sitä täydellisemmin ovat ne sopusoinnussa kapitalistien tarkoitusperän kanssa. Mitä patrioottisempia ja uskonnollisimpia olemme, sitä enempi on kapitalistien asema turvattu. Silloin olemme „kunnon kansalaisia ja haluttua väkeä“.

Todellisin elämän nautinto mitä työläiset nkyisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa voivat nauttia, on tieto siitä, että tämä pirullinen riistojärjestelmä on loppuva jos ei ennemmin niin myöhemmin. Myöskin se taistelu mitä politillisesti järjestyneet työläiset heidän toiminnalleen edullisissa olosuhteissa menestyksellisesti käyvät omaan hautaansa kukistuvaa kapitalismia vastaan, on suurempaa nautintoa itsetietoisille työläisille, kuin on patrioottisuus ja uskonnollisuus semmoisille idiooteille, joita nykyinen järjestelmä on onnistunut luomaan. Minä en usko, että on montakaan työläistä, jotka eivät halua mitään muuta elämässään kuin kovaa työtä, huonoa ruokaa, kurjan asunnon ja jonkinlaiset vaatteet. Mutta tiedän varmaan, että löytyy useita, jotka haluavat jonkunverran nauttia elämästään, mutta osa heistä tyytyy semmoiseen nautintoon kuin voipi saada kapakoista porttoloista j. n. e., kuin toiset taas hienompaa porvarillista sivistystä omaavat nauttivat täysin siemauksin elämästään syventymällä lukemaan sotahistorioita, rosvoromaaneja, tai saarnaavalla äänellä honottelevat „Siiran unennäköä“, eli Hookanin pojan ilmestystä“, tai jotain muuta ehta-porvarillista valistavaa himhappua.

Sanottakoonpa mitä tahansa, niin tosiasia on se, että ihminen saa **todellisinta** nautintoa semmoisesta toiminnasta ja ajattelusta, josta hänelle on jotain hyötyä, kuin semmoisesta josta hänelle ei ole mitään hyötyä.

Ihminen ei voi nauttia siitä, että hän tekee raskasta työtä **toiselle,** saaden itse kurjan toimeentulon palkakseen. Hän ei voi nauttia siitä sen takia, koska se minkä hän saa siitä palkakseen pitää häntä ainoastaan työkuntoisena toiselle ja hänelle itselleen ei ole siitä mitään hyötyä jos hän on työkuntoinen silloin kuin toiset nauttivat elämästään hänen työkuntoisuutensa kustannuksella. Ihminen ei voi todellisesti nauttia elämästään kapakassa, koska hänelle ei ole siitä mitään hyötyä jos hän juo itsensä humalaan. Roskaromaanien ja Siiran unennäön lukemisesta ei myöskään ole yhdellenkään kuolevaiselle mitään hyötyä, josta syystä ei siitä myöskään sovi olla mitään todellista elämännautintoa.

Nykyisessä yhteiskunnassa työläisellä ei ole mistään muusta toiminnasta mitään hyötyä kuin ainoastaan siitä, että hän kohdistaa kaiken energiansa vallitsevain olosuhteitten korjaamiseksi — s. o. kapitalistisen riistojärjestelmän kukistamiseksi ja uuden sosialistisen, yhteiskuntajärjestelmän saavuttamiseksi. Ja koska siitä on kerran meille hyötyä, nin siitä on myöskin meille **todellista** elämännautintoa.

Kaikki muu toimintamme, ahkeroitsemisemme, ja elämännautintomme, joka on sopusoinnussa kapitalistisen järjestelmän kanssa, koituu meille itsellemme vahingoksi ja meidän sortajillemme — kapitalisteille — elämännautinnoksi.

... Yrjö T—n.

---

Levittäkää

Työkansaa!

---

# Yleismaailmallista.

## ENGLANNIN AMMATTIYHDISTYSKONGRESSI SHEFFIELDISSÄ.

### Tietoja liiton toiminnasta

Kongressille esitetystä viimeisestä kertomuksesta selviää, että kongresin alaan kuuluvissa ammattiyhdistyksissä on jäseniä nykyisin 2,406,000. Lisäys viime vuodelta tekee 300,000. Lakkoavustusta on v:na 1909 maksettu 130,000 puntaa (3,250,000 Smk.) Työttömyysavustusta on maksettu 500,000 puntaa; sairas- ja onnettomuusavustusta 500,000, eläkkeitä: 350,000 puntaa; hautausavustusta 120,000 puntaa ja muissa muodoissa annettu avustus tekee 120,000 puntaa.

Hallintomenot ja agitatsioni kustannukset ovat pyöreissä luvuissa 500,000 puntaa. Ammattiyhdistysverot ovat vaihdelleet 2 pencen (noin 22 pen.) ja 2 shillingin 9 pencen (noin 1 mk. 35 pen.) välillä viikossa. Alinta veroa maksavat ammattitaidottomat työläiset ja korkeinta rauta- ja metallityöläiset.

Lakkoavustusta on suoritettu noin 5—25 shillingiin viikossa; sairausavustusta 5—12 ja puoleen shill. viikossa ja hautausavustusta 5—20 puntaan kuolemantapausta kohden (vaimon kuoleman tapauksesta on suoritettu 2—10 puntaan). Työttömyysavustus jota suoritetaan korkeintaan 12 viikolta vuodessa, on vaihdellut 5—2 ja puoleen shill. välillä. Vanhuuseläkettä jota maksetaan 55. 60 ja 65 vuotta täyttäneille, tekee 3—10 shill. viikossa. Sitäpaitsi on maksettu melkosuuria summia matka-avustukseksi j. n. e.

Samassa selostuksessa mainitaan, että englantilainen ammattiyhdistysliike nyt vasta on ottanut työnsä vakavasti. Tulevaisuus näyttää kirkkaalta. Englannin työläiset tietävät mitä tietävät ja tahtovat myöskin mitä tietävät.

## SOSIALISTEJA ITALIAN KUNNAN VALTUUSTOISSA.

Italian sosialidemokratisen puolueen sihteeri toveri Ciotti on toimittanut painosta tilaston, tosin sangen epätäydellisen, sosialidemokrateista Italian kunnan valtuustoissa. 1125 puolueosastossa on ainoastaan 555 oikeaan aikaan antanut tyydyttäviä vastauksia kysymyksiin. Näiden mukaan on 108 kunnan valtuustossa sosialimokratinen enemmistö ja 447 vähemmistö. Sosialidemokratisten pormestarien valtuuston puheenjohtajain luku nousee 132. Sosialistisia kaupungin neuvoksia on noin 600 ja valtuusmiehiä 3,139. Maakuntaedustuslaitoksissa on sosialidemokrateja 186.

Nämä esitetyt luvut ovat hyvin huomattavia kun ainoastaan lähes puolelta puolueosastoista on tullut tietoja. Kuntia Italiassa on 8,290.

# Sosialidemokratiset puolueet.

### Norjassa

käytiin kauvan taistelua sen maan irroittamiseksi Ruotsista. Porvaristopuolueissakin oli itsenäisyysmiehiä. Sillä isänmaallisuudella pitivät he osia työväestä mukanaan. Päämäärä saavutettiin v. 1905. Sen jälkeen ovat porvarisradikalitkin ryhtyneet säilyttelemään yhteiskuntaansa ja omistavien etuoikeuksia. Samalla on Norja ollut kehittymässä yhä enemmän teollisuusmaaksi ja täten lisäytynyt työväen taistelun taloudellisia edellytyksiä.

Työväellä on jossain määrin mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Valtiollinen äänioikeus, vaikkei täydellinen, antaa tilaisuuden valita työväen edustajia eduskuntaan. Hallitusta velvotetaan toimimaan eduskunnan enemmistön määräämään suuntaan.

Viime vuosina on saatu uusi tehdaslaki ja työttömien avustuslaki, joka velvottaa antamaan valtion apua työttömyysrahastoille. Sairasvakuutus on säädetty palkkatyöläisille, joiden ansio ei nouse kaupungeissa yli 1,400 tai maalla yli 1,200 kruunun. Nuo lait eivät tietenkään ole semmoisia, kuin työläiset ovat tahtoneet, mutta pienempiä edistyksiä nekin osoittavat; onhan toki täydytty jotakin myöntää tyydyttääkseen kasvavia työläisjoukkoja. Tekeillä on laki työriitojen sovittelemisesta.

V. 1909 saatiin kunnallisen äänivallan laajennus. 25 vuotta täyttäneillä miehillä ja naisilla on äänioikeus; ei kuitenkaan niillä, jotka ovat saaneet köyhäinapua vaalien edellisenä vuotena.

Amatillinen liike on kohonnut viime vuosina, joskin eräinä aikoina on jäsenmäärä vaihdellut. Ammattijärjestöön yhtyneitä noin 50,000. Näille on saatu paljo työsopimuksia, niitä nykyisin voimassa 460. Eri järjestöillä on yhteensä omaisuutta noin miljoona kruunua.

Norjan työväenpuolueen jäsenet ovat enimmäkseen ammattiyhdistysten jäseniä. Ammatillinen ja valtiollinen työväenliike työskentelevät sovussa ja toinen toistaan tukien. Teollisuustyöväki on ollut molemmissa pääaianeena. Viime aikoina on perustettu maalaispiireihinkin solialidemokratisia yhdistyksiä.

V. 1909 oli työväenpuolueessa 637 yhdistystä ja 26,800 jäsentä. Siis valtiollisen järjestön jäsenmäärä pienempi kuin ammatillisen. Eduskunnan vaaleissa 1909 jakaantuivat äänet: vanhoilliset 173,092 eli 41,7 pros. porvarisradikaalit 132,907 eli 31,7 pros., sosialidemokratit 91,047 eli 21,7 pros., muut puolueet 22,573 eli 5,4 pros. Kaikkiaan annettiin 419,619 ääntä. —

Edustajia saivat vanhoilliset 63 eli yhden kutakin 2748 ääntä kohti, porvarisradikalit 47 eli yhden kutakin 2828 ääntä kohti ja sosialidemokratit 11 eli yhden kutakin 8,277 ääntä kohti. Tuo hirveä epäsuhde johtuu siitä, että on yhden miehen vaalipiirit, joissa porvarispuolueet yhtyvät toistevaaleissa sosialisteja vastaan, joten sosialisteille jää suuret vähemistöt, jotka eivät tuota edustajia. Sosialidemokratinen puolue ei näette tehnyt mitään vaaliliittoja, ei ensi eikä toistevaaleissa. Sosialistien ei ole sopinut yhtyä edes porvarisradikaalien — muka jyrkkien uudistusten puoltajien — kanssa, kun nuo ovat puolustelleet suojelustulleja ja suuria sotalaitosrasituksia.

Sosialidemokratinen eduskuntaryhmä tekee eduskunnassa työväen tilan vaatimia alotteita ja hyökkäilee toisia puolueita vastaan panostaen täten ja vaikuttaen valistavasti. Porvarilliset puolueet, arvelee tämän selostuksen sepustaja, ovat hädissään sosialidemokratian ripeästä kasvamisesta; sitä merkitsevä on erään edusmiehen lausunto: sosialidemokratiata on tungettava takasin myöntämällä hyviä sosialisia uudistuksia.

Kunnallisellakin alalla on päästy alulle. Useissa suurissa kaupungeissa ja teollisuuskeskuksissa ovat sosialistit lähinnä suurinna puolueena kunnallisvaltuustoissa, eräissä toivovat pian pääsevänsä enemmistöksi. Kunnallisella alalla koettavat sosialistit edistää varsinkin kouluoloja ja kuntain liikelaitoksia kuten raitioteitä.

Osuustoiminta on levinnyt Norjassa verrattain vähän. Harrastus siihen on kasvamassa. Asiasta on pohdittu ja hyväksytty lausunto, mikä kehottaa yhtymään osuusliikkeeseen ja edistämään sitä.

Sosialidemokratinen lehdistö on viime aikoina ruvennut menemään eespäin. Ilmestyy jo 8 jokapäiväistä, 3 kolmasti viikossa, 7 kaksi kertaa ja 3 kertaa viikossa ulostuleva lehteä, yksi kaksi ja kaksi kerran kuukaudessa, yksi neljännesvuosittain sekä vielä pilalehti pari kertaa kuussa. Siis verrattain runsas kokoelma. Agitatsionijulkaisuja lisäksi.

Norjan työväenpuolueella on mahdollisuudet kehittyä terveesti ja voimakkaasti, kun sillä on luotettava jäesnistö ammattiyhdistyksissä. Se on päässyt ohi. Osaksi kansanvaltainen valtiosäästö sallii työläisten päästä vapaasti käsiksi valtion ja kuntain hallintoon — uskoo nähtävästi liian „hyväuskoinen“ sepustaja — ja jatkaa: milloin tuo on tapahtuva, se riippuu siitä valistus- ja yllytystyöstä, mirkä puolue ja ammattiyhdistykset voivat suorittaa. „Ei ole mahdotonta, että Norja on sosialisen edistyksen suunnalla tuleva esikunnalliseksi maaksi kuten se jo vaalioikeuteen nähden on Suomen ohella“.

**Tanskan**

väkiluku on noin 2½ miljoonaa, josta pääkaupungissa noin ½ miljoonaa. 39,7 pros. koko väestä kuuluu maanviljelystä ja kalastusta harjoittavaan elinkeinoluokkaan, 40,5 pros. kauppaa, käsityötä ja teollisuutta harjoittavaan. Muista elää 5,7 pros. henkisellä työllä. Väen lisäys tulee etupäässä kaupan, teollisuuden ja liikenteen hyväksi, mikä osoittaa sosialidemokratian edellytystea kehittyvän. V. 1906 olkin siellä jo teollisuusliikkeiden kokonaisväestö ...

tyessä nykyiselle asteelle on työväenliikekin noussut nousemistaan. Sillä olisi varsin mieltäkiinnittävä historiansa, jota nyt Tanskan tultua kansainvälisen kokouksen maaksi on selosteltu useissa sosialistisissa lehdissä, kuten Vienin Arbeiter-Zeitungissa, sosialistisissa Monatsheftеissa y. m. Liikkeen alkuvaiheissa mukana ollut Emil Marott sanoo tavatun sosialismin heikoja kaikuja jo viime vuosisadan neljäkymmenen luvulla. Ranskasta oli siirtynyt utopistisia aatteita Parisin kommunitaistelu 1871 antoi sittemmin taas herätyksiä. Kööpenhaminassa saatiin aikaan viikkolehti Socialisten. Louis Pio, Matti Kurikkaan verrattava, mutta Lassallen oppilas, teki innokkaasti yllytystyötä 2,000 rakennustyöläistä teki lakon ja vaati työajan lyhennystä. Vallassaolevat kauhistuivat silloin vielä moista ja turvautuivat poliisitoimenpiteisiin. Kielloista huolimatta kutsui Pio työväen koolle taivasalle. Seuraus: hänet ja kaksi muuta vangittiin ja tuomittiin, Pio viideksi vuodeksi kuritushuoneeseen. Vaikeat ajat uhkasivat nujertaa oraat. Tyrmästä päästyään otti Pio valtaherroilta rahoja, lupauksella että poistuisi ja matkusti Amerikaan perustamaan sointulaa. Työväenliike tietysti työnsi pinnalle uusia „johtavia“ joissa P. Knudsen, E. Viidland y. m., ja alkoi riippumaan enemmän joukoista kuin harvoista yksityisistä. Harvoin mahtivalta oli sitäpaitsi synnyttänyt voimakkaita osaksi kansanvaltaisia virtauksia muissakin kerroksissa. Oli oikea myrskyaikansa Tanskalla. Työväenliike suureni vauhdikkaasti. Sen voima tuli koetelluksi varsinkin vuoden 1899 työnsululla. Silloin sortajat aikoivat kukistaa sen jo paisuneet järjestöt pitämällä vihdoin 50,000 työläistä työttöminä. Hirveä yritys ei, kuten muistetaan, onnistunut, vaikka työnantajat olivat Saksaa myöten kieltäneet toisten työnantajain ottamasta noita vainotuita töihin. Ammatillinen järjestö — De samwirkende Fagsorbund — oli hankkinut itselleen vakavan aseman.

V. 1910 alussa kuului tähän 1,250 osastoa ja 98,643 jäsentä; muissa erillään olevissa liitoissa ja yhdistyksissä oli jäseniä 21,512. Tanskassa siis yhteensä 120-000 ammatillisesti järjestynyttä. Kuinka paljo Suomi on jälellä? Työläisillä on siellä lisäksi työttömyysrahastoja, joihin tulee valtiolta ja kunnilta lisäavustusta. Vuoden 1909 huhtikuulla oli semmoisissa 83,836 jäsentä? Edellisenä vuotena oli niistä jaettu avustusta 1 ja puoli miljoonaa kruunua eli vähä yli 2 milj. markkaa. Ammatillisten järjestöjen koko omaisuus oli v. 1909 lopulla annetuista suurista työttömyysavuista huolimatta noin 4 milj. kruunua eli yli 5½ milj. mk. Ruotsin työnsulkua avustettiin 850,000 kruunulla.

Valtiolliseen järjestöön kuului 1909 302 osastoa ja 37,798 jäsentä.

Sosialidemokratinen sanomalehdistö on suuremmoinen väkilukuun verraten: siihen kuuluu 35 joka päivä ilmestyvää lehteä, joista Kööpenhaminassa ilmestyvällä yksinään on yli 56,000: menekki, ehkä kohta 60,000.

Sosialidemokratien eduskunnallinen toiminta on Tanskassa ollut kirjava. He olivat auttaneet vapaamielisiä porvariryhmiä taistelussa Estrupin johtamaa vanhoillista kuristushallitusta vastaan ja olleet vaaleissakin yhdessä. V. 1901 tuli se useinmainittu suuri „järjestelmä muutos“. Voitokkaat vapaamieliset muodostivat ministeristön. Heiltä odotettiin suuria, vielä enemmän kuin Suomen „revisionistit“ Mechelinin senaatilta. ...

Eduskunnassa ovat sosialistit edustajat olleet päättämässä useista pikkuparannuslaeista: v. 1882 sairaskassalaki; 1898, 1900—1905 vakuutuslait; valtio ja kunta velvotetaan vanhalle, kunnallisvaltuusto määrittelee avustuksen suuruuden, vuosittain käytetään 9 milj. kruunua; keuhkotautilaki määrää sitä tautia sairastaville maksuttaman parantolahoidon: vielä on maanhankintaa koskeva laki, samoin työriitojen sovittelua. Pelko sosialidemokratian kasvamisesta ja vallankumouksellisemmaksi jyrkkenemisestä on siten pakottanut antamaan työväelle yksiä ja toisia muruja.

Kunnallisella alalla on herättänyt huomiota varsinkin tunkeutuminen sen suuren pääkaupungin valtuustoon. Sitä on estänyt vaalipjärjestelmä 1,000 kruunun sensuksineen. Vasta 1893 astui sinne ensimäiset 3 sosialistia — mutta jo 1902 luiskautettiin sieltä viimeinen rutivanhollinen pois. Sen jälkeen oli siellä 20 vapaamielistä ja 19 sosialistia. Sosialistitulvan takia on porvarillisten täytynyt tehdä heidän kanssaan kauppoja. Kuten tiedetään, ovat herrat laskeneet kaksi sosialistia pääkaupungin pormestarin virkoihin.

Sosialistien viimeaikainen politikka on tehnyt mainittavia kaarroksia. Ministeri Albertin kavallusten kukistettua vakinaisen vasemmistohallituksen työntyi noiden varaväki — radikaalinen vasemmisto — väliaikaisesti etualle ja muodosti hallituksen. Sosialistit kannattivat sitä, vakuuttaa Marott. Se hallitus puolueineen asetti viimeisiin vaaleihin ohjelmakseen Kööpenhaminan suurten ja kuitenkin kaupunkia ulkopuolista vihollista vastaan suojaamaan kykemättömän linnoituksen poistamisen ja sotalaitosmenojen melkein vähentämisen. Entisellä vasemmistolaisella — huomautamme sivumennen — oli ollut osaksi samoja lupauksia, mutta valtaan päästyään olivat he esim. ministeri Christensen, puolustaneet sekä Kööpenhaminan linnoituksen pysyttämistä että sotalaivastomenojen suurentamista. Se vasemmisto oli silloin lupaustensa kulta-aikana ollut „rehellinen. Nyt taas oli kai sanottu uusi radikalinen vasemmisto sosialistien mielestä „rehellinen“, ainakin siinä määrin, että sosialidemokratia kannatti sitä tämän vuoden toukokuun vaaleissa. Nämä liittoutuneet puolueet saivat yhteensä 163,000 ääntä; sosialistien äänimääräksi tuosta on laskettu 99,372 eli 28 % annetuista äänistä. Jos nämä liittolaiset olisivat päässeet voitolle, olisi tullut käytännössä ratkaistavaksi, olisiko Tanskan sosialidemokratia laittanut miehiään ministeristöön hallitsemaan tuon porvarisvasemmistolaisen ryhmän miesten kanssa Tanskaa. Se hallinto ei olisi saattanut tulla mikään sosialidemokratinen, vaan olisi sen tehtävänä ollut panna toimeen porvarillisen anastajayhteiskunnan vielä kestäessä suoritettavia muutoksia, samalla kun kapitalistisen talousjärjestelmän epäkohdat olisivat jotenkin yhtä hirveinä kuin ennen rasittaneet köyhälistöä. Tanskassa kävi kuitenkin samaten kuin Belgiassa. Ne porvarilliset, jotka eivät olleet liittoutuneet sosialistien kansa, saivat yhteensä enemmän ääniä, 163,000 vastaan 182,000. Radikaalisen porvarisvasemmiston hallitus suistui, tuon enemmistön „maltillisesti vanhoillinen“ ministeristö on nyt vallassa. Ei saatu vielä nähdä, miten ehjänä porvarisradikalien ja sosialistien „kokoomushallitus“ olisi samalla kertaa hoitanut hyvin kapitalistista valtiota ja täyttänyt hyvin sitä kumoavan sosialidemokratian vaatimuksia.

Tanskan sosialidemokratian ...

---

ta, että Heinon vangitsemisjuttu on Heinon yksityisasia, johon ei tarvitse sivullisten pistää nenäänsä. Mutta minäpä kun vahvasti epäilen, että tuohon juttuun, olkoonpa se päin taikka toisin, on punottu juuri senlaatuisia tarkoituksia, jotka koskevat etupäässä terästrustin ja sen työläisten välisiä suhteita, niin siksipä en malta jutusta erossa pysyä.. Jutun koko kulku näyttää siltä, että se on keinotekoisesti synnytetty juttu. Ja juuri se on kohta, joka antaa epäilyksille ja arveluille tilaa. Larsonin täytyy tietää myöskin, että sellaisia juttuja ei synnytetä ilman erityisiä tarkoituksia. Mitä tarkoituksia Heinon jutussa ajettiin? Sitä me sivulliset haluaisimme tietää. — Minulla kyllä olisi toinenkin otaksuma Olcott-juttuun, mutta jätän sen vielä sano- ...

uksen huvittavat kohdat. Ajatelkaahan te nykyisiä lakimiehiämme vähäkin tuntevat ihmiset voitteko te ottaa vakavalta kannalta Larsonin väitettä, että

> **„ei kukaan lakimies voi saavuttaa minkään arvoista menestystä, ellei hän ole ehdottomasti rehellinen“.**

Tuota väitettä minä sanon puhumiseksi vastoin parempaa tietoansa. Kuusitoista vuotta amerikalaisena lakimiehenä toimineena täytyy Larsonin tietää aivan päinvastoin; täytyy tietää, että **kukaan lakimies, olkoonpa hän kuinka kyvykäs tahansa, ei voi saavuttaa minkään arvoista menestystä ellei hän ole ehdottomasti epärehellinen.** Minä en tosin tiedä mitä Larson tässä tapauksessa tarkoittaa rehellisyydellä, mutta luulen hänen tarkoittavan rehelli- ...

varpaan“ leikkausjuttua, jossa oli kantajana tohtori Sorsen — nyt jo herrassa itsemurhan kautta nukkunut — ja vastaajana toimittaja Kaapo Murros. Tuo juttu oli vain yksi niistä tuhansista joissa lakimiehet tietensä väittävät väärää oikeaksi — kaiketi rehellisyyden perusteella.

Minä siis olen kokolailla erimieltä Larsonin rehellisyysperiaatteiden kanssa. Mutta onpa Larsonin vastauksessa kohta, johon minäkin oikeen ilomielin yhdyn. Larson sanoo ja vakuuttaa „että nykyinen järjestelmä on kerrassaan väärä“. Niin, perhana vieköön, onkin. Se on aivan kelmien järjestelmä. Ja jokainen ken tämän järjestelmän perusteita puolustaa, hän on helmiyden ja kehnouden puolestaja. Tämä on minun ponteni asiasta. Toivon ...

miehelle on niitä „sidun kalletuksia
joita vastaan juutalainen ei nikkeliä lainaa.
Ja muijalle jos hyvää nimeä vain syötät
pian syntyy nälkään kuollut akkavainaa.
En siis pelkää ‚hyvän nimeni“ jos ken viepi, tahraa
ei saa hän sillä leivän palaa ei sentin rahaa.
Ja lapsistani niin kelmiä en toki soisi
etteivät mainetta ja nimeänsä itse hankkia he voisi.

Hijoppi Rotilainen.

*

Lehden painoon mennessä saapui lakimies Larsonilta kirje, joka suomennettuna kuuluu:

„Duluth, minn. lokak. 3 p. 1910.

sen: millä keinoin minä voin parairten hankkia toimeentuloni, mistä saisi työtä ja missä maksettaisiin parhainta palkkaa j. n. e. Se on toisinsanoen: Työläinen on nykyisen yhteiskuntajärjestyksen vallitessa pakotettu uhraamaan koko elämänsä siihen, että hän saisi syödä ja jonkinlaisen verhon ruumiinsa suojaksi.

Onko semmoinen elämä elämisen arvoista? Onko se nautintoa?

Jos kaikki ne miljoonat työläiset, jotka nykyään vielä uhraavat henkiset ja ruumilliset voimansa olemassaolonsa säilyttämiseksi, olvat tyytyväisiä elämäänsä, haluamatta minkäänlaista nautintoa elämästään, niin silloin on asema kapitalistein mielestä semmoinen kuin se ollakin pitää.

Ihminen, olkoonpa se sitten vaikka työläinenkin ja niin eläimellisseen tilaan kuin kapitalistit ovat onnistuneet saamaankin, omaa kuitenkin kaipuun elämän nautintoon.

Hänen vaatimuksensa elämänsä nautintoon nähden ovat luonnollisesti aina semmoiset millaisella kehitysasteella hän on.

Nykyään vallassaolijat käsittävät sen liiankin selvästi. Senpä vuoksi koettavatkin he pysyttellä työläisiä niin alhaisella kehitysasteella kuin mahdollista. Mitä alhaisimpia ja raaimpia intohimoja työläiset omaavat, sitä täydellisemmin ovat ne sopusoinnussa kapitalistien tarkoituksperän kanssa. Mitä patrioottisempia ja uskonnollisimpia olemme, sitä enempi on kapitalistien asema turvattu. Silloin olemme „kunnon kansalaisia ja haluttua väkeä".

Todellisin elämän nautinto mitä työläiset nkyisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa voivat nauttia, on tieto siitä, että tämä epäkohtien riistojärjestelmä on lopuva jos ei ennemmin niin myöhemmin. Myöskin se taistelu mitä poltillisesti järjestyneet työläiset heidän toiminnalleen edullisissa olosuhteissa menestyksellisesti käyvät omaan hautaansa kukistuvaa kapitalismia vastaan, on suurempaa nautintoa itsetietoisille työläisille, kuin en patrioottisuus ja uskonnollisuus semmoisille idiooteille, joita nykyinen järjestelmä on onnistunut luoda, että Heinon vangitsemisjutun on Heinon yksityisasia, johon ei tarvitse sivulliston pistää nenäänsä. Mutta minäpä kun vahvasti epäilen, että tuohon juttuun, olkoonpa se päin taikka toisin, on punottu juuri senlaatuisia tarkituksia, jotka koskevat etupäässä terästrustin ja sen työläisten väliseä suhteita, niin sikspä en malta jutusta erossa pysyä.. Jutün koko kulku näyttää siltä, että se on keinotekoisesti synnytetty juttu. Ja juuri se on ikohta, joka antaa epäilyksille ja arveluille tilaa. Larsonin täytyy tietää myöskin, että sellaisia juttuja ei synnytetä ilman erityisiä tarkoituksia. Mitä tarkoituksia Heinon jutussa ajetiin? Sitä me sivulliset haluaisimme tietää. — Minulla kyllä olisi toinenkin otaksuma. Ofcott-juttuun, mutta jätän sen vielä sanomatta, etten saisi kaikkia loijareita kimppuuni.

Toiseksi on huomioon otettava Larsonin väite, ettei hän ole ollut terästrustin kanssa missään tekemisissä enää toista vuotta sitte. Mutta minkä ihmeen tähden niin kunniastaan arka mies, kuin Larson vakuuttaa olevansa, ei ole jo ennemmin oikaissut tuota huhua, että hän on „komppanian loijari"? Nykään ei enään ole kunniakasta olla trustin lakimiehenä, paremmin sanoen trustien käyrinä. Miksikä siis Larson on näin kaukan kärsinyt tuota maineensa tahrausta? Se pitäisi jotenkuten selittää.

Sitte seuraavat Larsonin vastauksen huvittavat kohdat. Ajatelkaahan te nykyisiä lakimiehiämme vähäkin tuntevat ihmiset voitteko te ottaa vakavalta kannalta Larsonin väitettä, että

**„ei kukaan lakimies voi saavuttaa minkään arvoista menestystä, ellei hän ole ehdottomasti rehellinen".**

Tuota väitettä minä sanon puhumiseksi vastoin parempaa tietoansa. Kuusitoista vuotta amerikalaisena lakimiehenä toimineena täytyy Larsonin tietää aivan päinvastoin; täytyy tietää, että **kukaan lakimies, olkoonpa hän kuinka kyvykäs tahansa, ei voi saavuttaa minkään arvoista menestystä ellei hän ole ehdottomasti epärehellinen.** Minä en tosin tiedä mitä Larson tässä tapauksessa tarkoittaa rehellisyydellä, mutta luulen hänen tarkoittavan rehellisyyttä, yleensä johon minun mukaan kuuluu sekin, että lakimies ei puolusta tai ei ainakaan koeta saada kokonaan valkeaksi asiaa, jonka hän varmasti tietää olevan mustan. Jos Larson tarkoittaa sellaista rehellisyyttä silloin hänen väitteensä lakimiesten rehellisyydestä on enemmän kuin väärä. Mutta jos hän tarkoittaa sellaista rehellisyyttä, että lakimiehen pitää „rehellisesti" koettaa saada hallussaan oleva mustinkin juttu valkeaksi, silloin hän on oikeassa. Saadakseni Larsonin ymmärtämään että lakimiesten „rehellisyys" voipi olla viimeksimainittua laita, muistutan erästä aikoinaan kuuluisaa „kynnettömän saarnaavalla äänellä honottelevat „Siinan unennäköä", eli Hookanin pojan ilmestystä", tai jotain muuta ehta-porvarillista valistavaa himhappua.

Sanottakoonpa mitä tahansa, niin tosiasia on se, että ihminen saa **todellisinta** nautintoa semmoisesta toiminnasta ja ajattelusta, josta hänelle on jotain hyötyä, kuin semmoisesta josta hänelle ei ole mitään hyötyä.

Ihminen ei voi nauttia siitä, että hän tekee raskasta työtä **toiselle,** saaden itse kurjan toimeentulon palkakseen. Hän ei voi nauttia siitä sen takia, koska se minkä hän saa siitä palkakseen pitää häntä ainoastaan työkuntoisena seuraavaa ja hänelle itselleen ei ole siitä mitään hyötyä jos hän on työkuntoinen sillioin kuin toiset nauttivat elämästään hänen työkuntoisuutensa kustannuksella. Ihminen ei voi todellisesti nauttia elämästään kapakassa, koska hänelle ei ole siitä mitään hyötyä jos hän juo itsensä humalaan. Roskaromaanien ja Siiran unennäön lukemisesta ei myöskään ole yhdellenkään kuolevaiselle mitään hyötyä, josta syystä ei siitä myöskään sovi olla mitään todellista elämännantintoa.

Nykyisessä yhteiskunnassa työläisellä ei ole mistään muusta toiminnasta mitään hyötyä kuin aonastaan siitä, että hän kohdistaa kaiken energiansa vallitsevain olosuhteitten korjaamiseksi — s. o. kapitalistisen riistojärjestelmän kukistamiseksi ja uuden sosialistisen, yhteiskuntajärjestelmän saavuttamiseksi. Ja koska siitä on kerran meille hyötyä, niin siitä on myöskin meille **todellista** elämännautintoa.

Kaikki muu toimintamme, ahkeroitsemisemme, ja elämännantintomme, joka on sopusoinnussa kapitalistisen järjestelmän kanssa, koituu meille itsellemme vahingoksi ja meidän sortajillemme — kapitalisteille — elämännantinoksi.

... Yrjö T—n.

# Levittäkää Työkansaa!

varpaan" leikkausjuttua, jossa oli kantajana tohtori Sorsen — ny: jo herrassa itsemurhan kautta nuk kuut — ja vastaajana toimittaja Kaapo Murros. Tuo juttu oli vain yksi niistä tuhansista joissa lakimiehet tietensä väittävät väärää oikeaksi — kaiketi rehellisyyden perusteella.

Minä siis olen kokolailla erimieltä Larsonin rehellisyysperiaatteiden kanssa. Mutta onpa Larsonin vastauksessa kohta, jonhon minäkin oikeen ilmoilein yhdyn. Larson sanoo ja vakuuttaa „että nykyinen järjestelmä on kerrassaan väärä". Niin, perhana viekoon, onkin. Se on aivan kelmien järjestelmä. Ja jokainen ken tämän järjestelmän perusteita puolustaa, hän on helmiyden ja kehnouden puolestaja. Tämä on minun ponteni asiasta. Toivon vain saavani tietää yhtyykö herra Larson siihen?

Larson on ihanteellinen ja lopettaa kirjoituksensa runoilemalla. Tietysti minun täytyy olla „gentleman" ja osottaa ihanteellisuutta ihanteellisuudesta. Siispä minäkin lopetan runoilemalla:

Usein täällä toinen toistaan loukataan
kun työläisten ja porvarien edut ovat vastakkain,
mut loijaria taivas armahtakoon
loukkaamasta,
hän kunniansa haettavi sulla vankilasta.

**Porvarien maailmassa**
„hyvä nimi" ilman rahaa taikka takauksia

käytiin kauvan taistelua sen maan irroittamiseksi Ruotsista. Porvarstopuolueissakin oli itsenäisyysmiehiä. Sillä isänmaallisuudella pitivät he osia työväestä mukanaan. Päämäärä saavutettiin v. 1905. Sen jälkeen ovat porvarisradikaalikin ryhtyneet säilyttelemään yhteiskuntaansa ja omistavien etuoikeuksia. Samalla on Norja ollut kehittymässä yhä enemmän teollisuusmaaksi ja täten lisäytynyt työväen taistelun taloudellisia edellytyksiä.

Työväellä on jossain määrin mahdollisuuksia va'kuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Valtiollinen äänioikeus, vaikkei täydellinen, antaa tilaisuuden valita työväen edustajia eduskuntaan. Hallitusta velvotetaan toiminnaan eduskunnan enemmistön määräämään suuntaan.

Viime vuosina on saatu uusi tehdaslaki ja työttömien avustuslaki, joka velvottaa antamaan valtion apua työttömyysrahastoille. Sairasvakuutus on säädetty palkkatyöläisille, joiden ansio ei nouse kaupungeissa yli 1,400 tai maalla yli 1,200 kruunun. Nuo lait eivät tietenkään ole semmoisia, kuin työläiset ovat tahtoneet, mutta pienempiä edistyksiä nekin osoittavat; onhan toki täydytty jotakin myöntää tyydyttääkseen kasvavia työlaisjoukkoja. Tekeillä on laki työriitojen sovittelemisesta.

V. 1909 saatiin kunnalliseen äänivallan laajennus. 25 vuotta täyttäneillä miehillä ja naisilla on äänioikeus; ei kuitenkaan niillä, jotka ovat saaneet köyhäinapua vaalien edellisenä vuotena.

Ammatillinen liike on kohonnut viime vuosina, joskin eräänä aikoina on jäsenmäärä vähdellut. Ammattijärjestöön yhtyneitä noin 50,000. Näille on saatu paljo työsopimuksia, niitä nykyisin voimassa 460. Eri järjestöillä on yhteensä omaisuutta noin miljoona kruunua.

Norjan työväenpuolueen jäsenet ovat enimmäkseen ammattiyhdistysten jäseniä. Ammatillinen ja valtiollinen työväenliike työskentelevät sovussa ja toinen toistaan tukien. Teollisuustyöväki on ollut molemmissa pääaineena. Viime aikoina on perustettu maalaispiireihinkin sosialidemokratisia yhdistyksiä.

V. 1909 oli työväenpuolueessa 637 yhdistystä ja 26,800 jäsenta.

miehelle on niitä „sidun kalleuksia
joita vastaan juutalainen ei nikeliä lainaa.
Ja muijalle jos hyvää nimeä vain
syötät
pian syntyy nälkään kuollut akkavainaa.
En siis pelkää „hyvän nimeni" jos
ken viepi, tahraa
ei saa hän sillä leivän palaa ei sentin rahaa.
Ja lapsistani niin kelmiä en toki
soisi
etteivät mainetta ja nimeänsä itse
hankkia he voisi.

Hiljoppi Rotilainen.

*

Leiden painoon mennessä saapui lakimies Larsonilta kirje, joka suomennettuna kuuluu:

„Duluth, minn. lokak. 3 p. 1910. The Finnish Publishing Co., Ltd. Port Arthur, Canada.

Herrat:

— Heinäkuun 22 p. 1910 julkaisitte Työkansassa minua häväistevän artikkelin. Sen on kirjoittanut joku Hijoppi Rotilainen. Siinä olevat minua koskevat väitökset ovat valheellisia. Artikkeli tekee minulle suurta vääryyttä.

Sentähden minä vaadin, että julkaisette täydellisen peruutuksen ja lähetän teille tiedoksi saadakseni kirjoittamani artikkelin Ellette tee täydellistä peruutusta, niin minä olen pakotettu etsimään hyvitystä Canadan oikeudesta.

Yours very truly
O. J. Larson.

veä epäsuhde johtuu siitä, että on yhden miehen vaalipiirit, joissa porvarispuolueet yhtyvät toisevaaleissa sosialisteja vastaan, joten sosialisteille jää suuret vaihemistöt, jotka eivät tuota edustajia. Sosialidemokratinen puolue ei näette tehnyt mitään vaalioittoja, ei ensi eikä toistevaaleissa. Sosialistien ei ole sopinut yhtyä edes porvarisradikaalien — muka jyrkkien uudistusten puoltajien — kanssa, kun nuo ovat puolustelleet suojelustulleja ja suuria sotalaitosrasituksia.

Sosialidemokratinen eduskuntaryhmä tekee eduskunnassa työväen tilan vaatimia alotteita ja hyökkäilee toisia puolueita vastaan parnostaen täten ja vaikuttaen valistavasti. Porvarilliset puolueet, arvelee tämän selostuksen sepustaja, ovat hädissään sosialidemokratian ripeästä kasvamisesta; sitä merkitsevä on erään edustajiehen lausunto: sosialidemokratiata on tungettava takasin myöntämät tä hyviä sosialisia uudistuksia.

Kunnallisellakin alalla on päästy alulle. Useissa suurissa kaupungeissa ja teollisuuskeskuksissa ovat sosialistit lähinnä suurinna puolueena kunnallisvaltuustoissa, eräissä toivovat pian pääsevänsä enemmistöksi. Kunnallisella alalla ja koettavat sosialistit edistää varsinkin kouluoloja ja kuntain liikelaitoksia kuten raitioteitä.

Osuustoiminta on levinnyt Norjassa verrattain vähän. Harrastus siihen on kasvamassa. Asiasta on pohdittu ja hyväksytty lausunto, mikä kehottaa yhtymään osuusliikkeeseen ja edistämään sitä.

Sosialidemokratinen lehdistö on viime aikoina ruvennut menemään eespäin. Ilmestyy jo 8 kapäiväistä, 3 kolmasti viikossa, 7 kaksi kertaa ja 3 kertaa viikossa. Levotuleva lehtea, yksi kaksi ja kaksi kerran kuukaudessa, yksi neljännesvuosittain sekä vielä pilalehti pari kertaa kuussa. Siis verrattain runsas kokoelma. Agitatsionijulkaisuja lisäksi.

Norjan työväenpuolueella on mahdollisuudet kehittyä terveesti ja voimakkaasti, kun sillä on luotettava jäesnistö ammattiyhdistyksissä. Se on päässyt ohi. Osaksi kansanvaltainen valtiosäästö salli työläisten päästä vapaasti käsiksi valtion ja kuntain hallintoon — uskoo nähtävästi liian „hyväuskoinen" sepustaja — ja jatkaa: milloin tuo on tapahtuva, se riippuu siitä valistus- ja yllytystyöstä, minkä puolue ja ammatiyhdistykset voivat suorittaa. „Ei ole mahdotonta, että Norja on sosialisen edistyksen suunnalla tuleva esikunnallisekssi maaksi kuten se jo vaalioikeuteen nähden on Suomen ohella".

**Tanskan**

väkiluku on noin 2½ miljoonaa, josta pääkaupungissa noin ½ miljoonaa. 39,7 pros. koko väestä kuuluu maanviljelystä ja kalastusta harjoittavaan elinkeinoluokkaan, 40,5 pros. kauppaa, käsityötä ja teollisuutta harjoittavaan. Muista elää 5,7 pros. henkisellä työllä. Väen lisäys tulee etupäässä kaupan, teollisuuden ja liikenteen hyväksi, mikä osoittaa sosialidemokratian edellytysten kehittyvän. V. 1906 oli'kin s'ellä jo teollisuusliikkeiden ikokonaisväestö 317,086 henkeä, liikkeitä 85,424, joista kuitenkin 47,117 sii' yli puolet yksityisliikkeitä, joissa ei ollut palkkatyöläisiä; varsinkin teol lisuus- ja palkkatyöläisiä oli 208,444, naiset ja lapset näissä. Maatalouddellisessa suhteissa on myös paljo sellaista, mikä tekisi sosialidemokratian leviämisen mahdolliseksi. Valtiotaloudessa samoin: rasitetaanhan Tanskaa suurilla tulli- ja muilla välillisillä veroilla, joilla yhteensä hankitaan noin puolet valtion tuloista, näistä taasen — noin 108 milj. kruunusta — käytetään noin kolmasosa sotaiastosmenoihin, jotka eivät hyödytä kansaa.

Taloudellisten suhteiden kehittaas heratyksia. Kööpenhaminassa saatiin aikaan viikkolehti Socialisten. Louis Pio, Matti Kurikkaan verrattava, mutta Lassallen oppilas, teki innokkaasti yllytystyötä 2,000 rakennustyöläistä tekin lakon ja vaati työajan lyhennystä. Vallassaolevat kauhistuivat silloin vielä moista ja turvautuivat poliisitoimenpiteisiin. Kielijoista huolimatta kutsui Pio työväen koolle taivasalle. Seurauksehänet ja kaksi muuta vangittiin ja tuomittiin. Pio viideksi vuodeksi kuritushuoneeseen. Vaikeat ajat uhkasivat murtaa oraat. Tyrmästä päästyään otti Pio valtaherroilta rahoja, lupauksella että poistuisi ja matkusti Amerikaan perustamaan soinntuaa. Työväenliike tietysti työnsi pinnalle uusia „johtavia" joissa P. Knudsen, E. Viidland y. m., ja alkoi räppumaan enemmän joukoista kuin harvoista yksityisistä. Harvoin mahtivalta oli sitäpaitsi synnyttänyt voimakkaita osaksi kansanvaltaisia virtauksia muissakin kerroksissa. Oli olkea myrskyaikansa Tanskalla. Työväenliike suureni vauhdikkaasti. Sen voima tuli koetelluksi varsinkin vuoden 1899 työnsululla. Silloin sortajat aikoivat kukistaa sen jo paisuneet järjestöt pitämällä vihdoin 50,000 työläistä työttöminä. Hirveä yritys ei, kuten muistetaan, onnistunut, vaikka työnantajat olivat Saksaa myöten kieltäneet toisten työnantajain ottamasta noita vainotuita töihin. Ammatillinen järjestö — De samwirkende Fagsorbund — oli hankkinut itselleen vakavan aseman.

V. 1910 alussa kuului tähän 1,250 osastoa ja 98,643 jäsentä; muissa erillään olevissa liitoissa ja yhdistyksissä oli jäseniä 21,512. Tanskassa siis yhteensä 120,000 ammatillisesti järjestynyttä. Kuinka paljo Suomi on jälellä? Työläisillä on siellä lisäksi työttömyysrahastoja, joihin tulee valtiolta ja kunnilta lisäavustusta. Vuoden 1909 huhtikuulla oli semmoisissa 83,836 jäsentä? Edellisenä vuotena oli niistä jaettu avustusta 1 ja puoli miljoonaa kruunua eli vähä yli 2 milj. markkaa. Ammatillisten järjestöjen koko omaisuus oli v. 1909 lopulla annetuista suurista työttömyysavuista huolimatta noin 4 milj. kruunua eli yli 5½ milj. mk. Ruotsin työnsulkua avustettiin 850,000 kruunulla.

Valtiolliseen järjestöön kuului 1901 302 osastoa ja 37,798 jäsentä.

Sosialidemokratinen sanomalehdistö on suuremmoinen väkiluvun verraten: siihen kuuluu 35 joka päivä ilmestyvää lehteä, joista Kööpenhaminassa ilmestyvällä yksinään on yli 56,000: menekki ehkä kohta 60,000.

Sosialidemokratien eduskunnallinen toiminta on Tanskassa ollut kirjava. He olivat auttaneet vapaamielisiä porvariryhmiä taistelussa Estrupin johtamaa vanhoillista kuristushallitusta vastaan ja olleet vaaleissakin yhdessä. V. 1901 tuli se useinmainittu suuri järjestelmä muutos". Voitokkaat vapaamieliset muodostivat ministeriön. Heiltä odotettiin suuria, vieläenemmän kuin Suomen „revisionisitti" Mechelinin seuaatilta. Tanskassakin kävi kuten kaikissa maissa tapaa käydä: työväen avulla valtaan päässyt porvarishallitus unohti työväelle tämän apua **kosiessaan tekemänsä lupaukset".** Siitä huolimatta ovat Tanskan sosialidemokraatit silloin tällöin liittoilleet vaaleissa joidenkin porvarillisten ryhmien kanssa. Tällaista liittoilemista mahdollisesti tehdäkseen ja muuten työlätsvalitsijoita mukaansa vetääkseen ovat eräät porvarilliset ryhmät joskus irtaantuneet vasemmistopuolueesta, joka valtaan päästyään on tehnyt itsensä työväelle mahdottomaksi, ja taasen kalasteleet uuden puolueen nimellä työväen. kannatusta.

(Jatkoa 2:lla sivulla.)

# Asetf.

### XV. Mikä oli Aseff ja mitkä olivat hänen vaikutteensa?

Ewno Aseffia ja hänen elämäänsä on kuvattu monella vastakkaisella tavalla. Burtseffir ja sosiali-vallankumouksellisen puolueen keskuskomitean välillä oli kiistaakin tästä. Ja useat seikat viittaavat siihen, että Burtseffilla oli oikein. Mutta tämän suuren provokaattorin oma persoona on kuitenkin pysynyt arvoituksena useimmille ja sen vuoksi ovatkin lukuisat arvostelut, joita hänestä on annettu, sangen rohkeita.

Useista venäläisistä vallankumousmiehistä oli Aseff melkein kuin joku mahtava helvetillinen voima, joka levitti ympärilleen vain kuolemaa ja kadotusta, määräten korkeissa asemissa olevien henkilöiden elämästä ja kuolemasta. Niin luulivatpa jotkut hänen käsissään muka lepäävän koko Venäjän tulevaisuudenkin.

Toiset taas pitivät häntä kuohuvana, röyhkeänä yksilönä, jolla inhimillisiä tunteita ei ollutkaan. miehenä, „joka ohjasi puolueensa kohtaloita, itse ollen kunniakehän saartamana tosin ainoastaan keskuskomitean sokean luottamuksen vuoksi."

Kumpikin arvostelu Aseffista on liijoteltu. Mutta hänen todellisesta olemuksestaan ja näyttelemästään osasto taas on olemassa nykyisin kolmekin eri otaksumaa.

Keskuskomitean johtavat piirit pitivät Aseffia suurena seikkailijana, rappiolle joutuneena puoleksi poliisimiehenä, jota aina kanusti hermostunut halu olla kaikkialla ensimäisenä sakissa.

Boris Sawinkoffin arvelu näyttää taas olevan vähemmän sotkuinen. Ja sillä on huomattava arvonsa sen vuoksi, että sen arvelun esittäjä vuosikausia oli Taistelujärjestössä Aseffin oikeana kätenä, vieläpä ihan viimeiseen asti luotti häneen. Savinkoffin mielestä Aseff yksinkertaisesti oli luihu provokaattori, tosin sellainen joka ei kaikkia salaisuuksia poliisille myynyt. Terrorismi oli Aseffille keino hankkia itselleen henkilökohtaisia etuja ja niin ollen oli hänen etujensa mukaista pitää hengissä tätä kultamunia munivaa kanaa. Siinä oli siis syy siihen, ettei hän kaikkia asioita ilmoittanut poliisille. Hän tahtoi säilyttää paitsi Taistelujärjestöä myöskin ne 30,000 frangia vuositulot, jotka hänen urkkijatoimestaan maksettiin.

Keskuskomitean otaksumaa vastaan voidaan huomauttaa että vaikka on käsittää Aseffin samaan aikaan palvelleen sekä poliisia että kumousliikettä. Burtseff onkin osottanut, että siinä tapauksessa Aseffin kaksinaamaisuuden olisi täytynyt paljastua poliisille niitten monien muitten sosialisvallan kumouksellisissa järjestössä olevien alempiarvoisten urkkiain kautta.

Tosin useat Aseffin teot ennen olivat hämärän peitossa selviytyen toki koko hyvästi keskuskomitean otaksuman kautta, mutta Lopuchinin jutun yhteydessä vasta on ilmi tullut seikkoja, jotka osottavat, että nuokin Aseffin hämärät teot olivat varsin luihua kavallusta, joille ei kannata antaa niin monimutkaista selvitystä.

Savinkoffin otaksuma taas näyttää varsin totuudenmukaiselta, mutta on niin suppea, että se sopii mihin provokaattoriin hyvänsä.

Itse asiassa lienee Aseffia suuremmoinen menestys polisiurkkijana ja murhien järjestäjänä luettava sen kaksinaamaisuuden ansioksi, joka venäläisellä poliisijärjestelmällä on, sekä lisäksi sen koisalan. Jo 1892 vainutaan hänen jälkensä Pariisissa, missä hän provokaattori Landesenin avulla järjesti dynamiitin-valmistuslaboratorion. 1902 oli sama Ratsckowski, niin kertovat kirjoittajat, Lopuchinilta pyytänyt 500 ruplaa, jotka Aseffin oli annettava Gerschunille — tunnetulle vallankumousmiehelle — kirjapainon ja räjähdyainelaboratorin perustamista varten.

Kun Ratschkowski Plehwen murhan jälkeen taas sai vapaat kädet ja uudestaan alkoi poliisitoimensa, tunsi hän varsin hyvin Aseffin aseman sosiali-vallankumouksellisessa puolueessa. Entinen sisäasiainministeri Swjatopolk-Mirski todisti Lopuchin-jutussa, että hänen alaisensa Lopuchin oli päättänyt kokonaan olla käyttämättä hyväkseen Aseffin palveluksia, koska Aseff kuului sosialis-vallankumouksellisen puolueen keskuskomiteaan silloin. Lopuchin oli muka ollut sitä mieltä, ettei poliisiurkkijan ja hallituksen asiamiehen sapinut kuulua sellaiseen järjestöön. Ratschkowskilla sitä vastoin ei ollut sellaisia turhia arveluja. Hän käytti ilomielin hyväkseen Aseffia.

Tuttavuutensa Aseffin kanssa sekä häneltä saamansa tiedot olivat Ratsckowskillekin hyödyksi, sillä siten hänen asemansa vahvistui, hän kun siten osottautui virkaintoiseksi ja kuntoiseksi. Moskovassa hän järjesti erikoisen valtiollisen poliisikunnan saaden aikaan tahallaan rettelöitä sen ja virallisen poliisin välillä. Jokainen epäonnistunut murhayritys, — joitten suunnittelusta hän Aseffin kautta tietysti sai tiedon asioista — lisäsi tälle provokaattoripäällikölle mainetta. Sosiali-vallankumouksellisten taistelujärjestö oli tehokas ase hänen käsissään. Moskawan kapinan kukistamisen jälkeen sai Ratschkowski 72,000 ruplaa poliisiosaston tietämättä ollenkaan niistä vehkeilyistä, joihin tämä herra oli sotkeutunut. Hän ei epäröinyt, hän ei peljännyt ryhtyä rikoksiin, kunhan hänen valtansa vaan kasvoi. Vielä sisäasiainministeriöstäkin erottamisensa jälkeen säilytti hän valta-asemansa m. m. sen toiminnan kautta, johon pystyi urkkijainsa ja kätyriensä välityksellä.

Ratshkowskin ja Aseffin suhde oli niin luja ja läheinen, että täytyy uskoa heidän yhdessä vehkeilleen ja toimineen.

# Osuustoiminta.

### Kansainvälinen osuustoimintakongressi.

8:s kansainvälinen osuustoimintakongressi pidettiin t. k. 5—7 p:nä Hampurissa. Siitä olemme jo lyhyesti selostaneet. Kuten jo mainittu, avasi kongressin kansainvälisen osuustoimintaliiton puheenjohtaja William Maxwell, joka totesi sen tavattoman nopean edistymisen, joka oli tapahtunut osuustoiminnassa viimeisinä vuosina. Suuri edustajajoukko kongressissa osoitti, että ajatus kapitalistisen järjestelmän muuttamisesta osuustoiminnaksi oli tunkeutunut syvien rivien tietoisuuteen. Hän osoitti myös, että osuustoimintaliike on parhain voima rauhan kehitykselle.

Saksan osuustoimintaliikkeen puolesta tervehti kongressia H. Lorenz, saksalaisten kulutusyhdistysten tavaravarastojen johtaja Hamburgissa: Hän lausui, että Hamburg jo vanhastaan oli osuustoimintakaupunki, ja että osuustoiminta Hamburgissa, oli kulkenut kehityksen mukana. Erikoisesti oli tullut selville pääomien lisäyhtyminen liikkeessä.

Sitten ryhtyi kongressi varsinaiseen kongressityöhön. työskennellä minkälaisten periaatteiden mukaan tahansa.

Saksalaisten kulutusyhdistysten sihteeri Kaufman ehdotti, että säännöt hyväksyttäisiin kokonaisuudessaan muutoksitta. Tämä tulikin kongressin päätökseksi.

Toisen kokouspäivän toiminta rajottui esitelmien käsittelyyn eri keskusteluaineista.

Tri Hans Myller puhui aineesta: „kulutusosuuskuntien kehitys nykyisyydessä ja tulevaisuudessa".

Hän osoitti siinä, että eivät kulutusosuuskunnat lukumäärältään olleet niin lukuisia kuin muut osuustoimintayhdistykset, mutta niiden vaikutus oli kuitenkin suurempi, kuin kaikkien muiden yhteensä sen johdosta, että ne juuri olivat kuluttajien omia järjestöjä. Liikkeen kehityksessä voitiin nähdä kolme pääsuuntaa. Ensin se suuri kyky levitä melkein kaikille aloille, joilla yleisiä tarpeita tyydytetään, niin että tuskin yhtään alaa oli koettamatta. Edelleen huomataan sen vahva liittymistendenssi keskusliittoihin aatteellista työskentelyä varten sekä tukkukauppakunnat käytännöllistä tavaran välitystä ja tuotantoa varten. Edelleen voidaan todentaa vahva rahastojen perustaminen, joka yhä enemmän alkaa tulla päiväjärjestykseen. Kulutusosuuskunnat ovat myös pyrinnöissään tulleet niin pitkälle, että niiden täytyy välttämättömyydellä kehittyä, kun niiden terveen kehityksen ehdot ovat hyvin tunnetut käytännöllisen kokemuksen kautta. Osuustoiminta työskentelee nyt tunnettujen ja tunnustettujen muotojen mukaan. Sen edelleen kehittämiseksi osoitti hän kuitenkin muutamia näkökohtia, joita piti ottaa huomioon. Ensin oli kysymys valtiollisesta toiminnasta. Hän todensi siinä, että järjestyneiden kuluttajain pitää nyt kokonaan pidättyä siitä periaatteesta, että tukee sitä puoluetta, joka parhaiden edistää järjestyneiden kuluttajien harrastuksia.

Sen lisäksi puhuja painosti aatteellisuuden ja kasvatuksen tarvetta osuustoimintaliikkeessä.

Sen jälkeen käsitteli And Nielsen Aarhurista tanskalaisten osuustoimintaliikettä ja C. Korthaus Berlinistä saksalaisia luotto- ja ammattiyhdistyksiä. Jälkimäisen esitelmä muodostui näiden yhdistysten oikeutuksen puolustukseksi.

Sitten puhui tri Albrech Berlinistä: „Mitä voi osuustoiminta tehdä ratkaistakseen asuntokysymyksen?" Litschfield Birminghamista selosti sittemmin englantilaisten kulutusosuuskuntien toimintaa.

Sen jälkeen ryhdyttiin keskustelemaan esitelmistä.

Sen alotti prof. Staudinger Armstadista. Hän terävästi vastusti niitä tuotantoyrityksiä, jotka eivät lepää kulutusperiaatteilla erittäinkin vastusti hän Korthausin esityksiä ja toi esiin, että niillä on joko suurempi tai pienempi kapitalistinen piirre. Lisäksi valitti hän osakeyhtiö muodostumia, jotka meilläkin ovat saaneet jalansijaa. Sitäpaitsi puhui Pens Dessausta, joka teroitti osuustoiminnan antikapitalistista luonnetta.

Kolmantenakin kokouspäivänä tulevan kokouksen paikan määrättyä jatkettiin keskustelua.

Melkein kaikki puhujat todensivat kulutusosuuskuntien valtavan merkityksen. Samaan aikaan esitti kuitenkin tri Totomainz Moskovasta, että myös maanviljelijäin ostoyhdistykset olivat puhtaita kulutusjärjestöjä.

Puhujien joukossa koskettelivat varsinkin englantilaiset edustajat asuntokysymystä ja osottivat, että yhdistysten luonnollinen kehitys kulki suuntaan täyttää myös asuntotarve. Allen Blavia esitti ehdottama ponsi, joka kuuluu seuraavasti:

„Kansainvälisen liiton kongressi pitää velvollisuutena, että kulutusosuuskunnat ottavat osaa toimekkaasti asunto-olosuhteiden uudistamiseen. Kongressi on sitä mieltä, että, asuntouudistus vain silloin voi olla oikea ja vaikuttava, kun se lepää maan ja talojen yhteisellä omistusokeudella. Kongressi pitää suotavana, etteivät ainoastaan erikoiset asuntoyhdistykset tekisi työtä tähän suuntaan, vaan myös kulutusosuuskunnat ja ottaisivat tehtäväkseen rakentaa asuntoja.

Italialaiset osuustoimintamiehet olivat ehdottaneet seuraavan ponnen joka hyväksyttiin:

Kongressi valittaa, että useissa maissa löytyy lakeja jotka estävät osuustoiminnan kehitystä, ja jotka rasittavat kansoja veroilla ja tulleilla. Kongressi lausuu sen toivomuksen, että nämä lait ja verotustoimenpiteet lakkautetaan.

Keskustoimikunnan taholta sitäpaitsi esitettiin seuraava ponsi Köpenhaminan sos. dem. kongressin päätöksen johdosta:

Kansainvälinen osuustoiminta kongressi tervehtii ottamatta millään tavalla valtiollista puolta esille ilolla kansainvälisen sosialistisen kongressin Köpenhaminassa tekemää päätöstä, jonka kautta osuustoimintaliikkeen yhtenäisyys ja itsenäisyys sekä sen merkitys ja korkea arvo työväen luokalle tunnustetaan sekä työläisiä kehotetaan tulemaan toimiviksi jäseniksi kulutusosuuskuntiin.

Ponsilauselman perusteli voimakkailla suosionosotuksilla vastaan otetulla lausunnolla v. Elm, jossa hän veti toistensa rinnalle vierekkäin osuustoiminnan ja sosialismin, ja jossa hän osotti kuinka monta yhteistä harrastusta kummallakin liikkeellä on.

Sen jälkeen lopetettiin puheilla kongressi. Niitä pitivät V. Maxwell, prof. Ch Gide Parisista, alivaltiosihteeri Elias Haagista ja H. Kaufman Hampurista.

Kolmannen päivän illalla oli kulutusosuuskunta „Tuotanto" Hamburgissa järjestänyt huvittavan juhlan kongressiin osanottajille, jolloin tarjoutui tilaisuus saada silmäys siitä suuremmoisesta toiminnasta, jota tämä osuuskunta harjottaa.

Ensimäisen päivän iltapäivänä tehtiin tarkastusmatka Hamburgin satamaan.

Toisena kokouspäivän illalla oli järjestetty suuripiirteinen juhla ilotulituksineen. Juhlaan otti osaa noin 30,000 hamburkilaista osuustoimintahenkilöä.


Prahaita postikortti

**Valokuvia**

$1.00 tuisan.

Valokuva raameja tehdään tilauksesta.

**John Forte.**

281 Bay St. Port Arthur.

**The Frankish Sähkö Co.**

24 Jean St.

Phone 1123 Port Arthur.

Me otamme tehdäksemme kaikenlaista sähköalalle kuuluvaa

**COLLIN WOOD.**

**Hautaan toimittaja**

ja

**Palsameeraaja.**

Surusaattoja johdetaan huolella.

Kuvia raamitetaan ja huonekaluja päällystetään.

Avoinna päivällä ja yöllä.

Myymälä Phone 272. Asunto Phone 651c. 236 Arthur St.

**Laihoille**

... olette laiha, jos tunnette ... puutetta, jos veri on ... jos olette valju, jos tun... mystä, Päänkivistystä, Hermostuneisuutta, Innostuksen ja ... puutetta j. n. e.—niin se ... johtuu heikosta ruoasta ja rautaan puutteesta veressä.

Rautaa tulee silloin käyttää parannuskeinona, eikä tähän saakka vielä ole keksitty mitään, joka sen tekisi niin helpoeti kuin Rauta-pillerit.

Ne ovat helpot nauttia, lisäävät voimaa ja painoa merkitlisen lyhyessä ajassa, sekä miehille että naisille.

Tilatkaa—heti tänään—viivyttelemättä -kuukauden parannusmäärä-"Lignell'in Vahvistavia Rautapillereitä." Postissa, dellisen käyttöohjeen kanssa $1.00—(postikulut maksettuina).

**Lignell'in Suom. Apteekki**

Osoite: P. A. Lignell, Superior, Wis.



**J. T. STOCKS.**

Rohdoskauppa

**PORT ARTHUR.**

**36 Cumberland st.**

Tämä on ulkomuodoltaan Fountain- kynän mallinen, mutta ei ole itse täyttäjä. Käytetään yleisesti. Hinnat $3.00, $3.50, $4.00 ja aina $6.00 asti.


# Yhdistyksien kokousilmoituksia

**Bellevuen** S. S. osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai klo 7 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on Gust Sihvonen L. Box 21 Bellevue, Alta, Can.

**Colemanin** S. S. osaston kokoukset pidetään jokaisen kuukauden toisena ja viimeisenä sunnuntaina kello 7 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on: Sanfred Koski Box 47, Coleman, Alta, Can.

**Cobaltin** S .S. osaston osote on: S. S. osasto. Box 910, Cobalt, Ont., Can

**Canmoren** S. S. osaston varsinaiset e li kuukausikokoukset pidetään joka ensimäisen ja kolmas sunnuntai kuusta kello 2 ilta päivällä. Kirjeenvaihtajan osote on: Juho Turunen, L Box 21, Canmore, Alta, Can.

**Canadan Sosialistipuolueen** toimeenpanevan komitean pöytäkirjurin kirjeenvaihtajan osote on: D. G. McKinzie, Box 836 Vancouver, B. C., Canada.

**Fort Williamin** S. S. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 1:n ja 3:s sunnuntai kello 8 j. pp. Osoite on: S. S. osasto 211 Robertson Street Fort William, Ont.

**Ladysmithin** S.S. osaston osoite on: S. s. osasto, Bx 277, Ladysmith, B. C. Can.

**Nanaimon** S. S. osaston kirjeenvaihtajan osote on: N. S. S. osasto, Box 199, B. C.

**Port Arthurin** s. s. o. Sairaus- ja hautausapukassan jäsenkirjuri on A. Vuorinen 105 Secord st. Sairauden hoitajatar Mrs. G. Bohm 300 Algoma st. ja P. Oxman 345 Wiley st. Johtokunnan kokoukset ovat joka kuun 1:nen torstai kello 8 j. p. p. Jäsenmaksuja ottaa vastaan A. Vuorinen osaston kokouksissa ja kotonaan

**Sault Ste Marien** S. S. osaston kokoukset pidetään joka sunnuntai klo 8.30 ill. Kirjeenvaiht. os.: S. S. osasto West, Lbox 146 Sault Ste Marie, Ont., Can.

**Sointulan** S. S. osaston osote on: S. S. osasto, Sointula, B. C.

**New Finlandin** s. s. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai. Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jacobson, Forest Farm, Sask.

**Salmon Arm** s. s. osaston osote on: S. S. O. Box 658 Salmon Arm. B. C. Can.

**Kommunistisen Sammon Takojat Ltd.** yhtiön osote on: Sammon Takojat Ltd. Websters Corner's B. C., Canada.

**Nolalun** S. S. osaston kokoukset pidetään joka kuun 2:nen sunnuntai kello 2 j. pp. Kirjeenvaihtajan osote on: S. S. osasto Nolalu, P. A. D., Ont

**Port Arthurin** s. s. osaston työkokoukset pidetään joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa kello 7.30 j. pp. 314 Bay St. Kirjevaihto-osote: S. s. osasto 314 Bay St., Port Arthur, Ont., Can.

**U. Y. Raittiusseuran** työkokoukset pidetään jokaisen kuun ensimäisenä sunnuntaina. Kirjeenvaihtajan osote on: Wilson St 217 Port Arthur, Ont., Can.

**Red Deerin** S. S. osaston kokoukset pidetään joka 2:nen ja 4:s sunnuntai kuukaudessa.

Kirjeenvaihtajan osote on: O. E. Salonen. Evarts,. Alta Box 34.

**Vancouverin** S. S. osasto pitää kokouksensa joka 2:n ja 4:s torstai kuussa, kello 8 illalla. Kirjeenvaihto osote on Local no. 45. S. P. of C. 151 Hastings St W. Vancouver, B. C.

**Toronton** S. S. Liiton kirjeenvaihtajan osote on: T. s. s. Liitto. 214 Adelaide St., W. Toronto, Ont., Can.

**Työväen Opistoa** koskevat kirje- ja rahalähetykset ovat lähetettävä osotteella: Hj. Mattson, Box 1, Smithville, Minn.

**Nepigon** S. S. osaston kuukausi kokous pidetään joka 4:jäs sunnuntai kuussa, kello 3 j. p. p. Kirjeenvaihtajan osote on F. Salo, Box 15 Nepigon, Ont., Can.

**Copper Cliffin** nuorisoseuran työ- ja ohjelmakokoukset on joka sunnuntai-ilta klo 8. Kirjevaihto osoite on toistaiseksi C. C. nuorisoseura Box 127, Copper Cliff, Ont., Canada.

**Garson Minning** Nuorisoseuran varsinaiset ja ohjelma kokoukset pietään joka sunnuntai-ilta kello 8. Kirjeenvaihto osote on G. M. N. Seura „Yritys". Garson Mine, Sudbury, Ont.

**Phoenix'in** S. S osaston osote on: Box 283, Phoenix, B. C. Can.


**Työkansan**

**tilaajamäärä on saatava 3000:teen; sitte lehti kannattaa itsensä.**

**Väkäleuka**

oli oikein. Mutta tämän suuren provokaattorin oma persoona on kuitenkin pysynyt arvoituksena useimmille ja sen vuoksi ovatkin lukuisat arvostelut, joita hänestä on annettu, sangen rohkeita.

Useista venäläisistä vallankumousmiehistä oli Aseff melkein kuin joku mahtava helvetillinen voima, joka levitti ympärilleen vain kuolemaa ja kadotusta, määräten korkeissa asemissa olevien henkilöiden elämästä ja kuolemasta. Niin luulivatpa jotkut hänen käsissään muka lepäävän koko Venäjän tulevaisuudenkin.

Toiset taas pitivät häntä kuohuvana, röyhkeänä yksilönä, jolla inhimillisiä tunteita ei ollutkaan. miehenä, „joka ohjasi puolueensa kohtaloita, itse ollen kummiakehän saartamana tosin ainoastaan keskuskomitean sokean luottamuksen vuoksi."

Kumpikin arvostelu Aseffista on liijoteltu. Mutta hänen todellisesta olemuksestaan ja näyttelemästään osasto taas on olemassa nykyisin kolmekin eri otaksumaa.

Keskuskomitean johtavat piirit pitivät Aseffia suurena seikkailijana, rappiolle joutuneena puoleksi poliisimiehenä, jota aina kanausti hermostunut halu olla kaikkialla ensimäisenä sakissa.

Boris Sawinkoffin arvelu näyttää taas olevan vähemmän sotkuinen. Ja sillä on huomattava arvonsa sen vuoksi, että sen arvelun esittäjä vuosikausia oli Taistelujärjestössä Aseffin oikeana kätenä, vieläpä ihan viimeiseen asti luotti häneen. Savinkoffin mielestä Aseff yksinkertaisesti oli luihu provokaattori, tosin sellainen joka ei kaikkia salaisuuksia poliisille myynyt. Terrorismi oli Aseffille keino hankkia itselleen henkilökohtaisia etuja ja niin ollen oli hänen etujensa mukaista pitää hengissä tätä kultamunia munivaa kanaa. Siinä oli siis syy siihen, ettei hän kaikkia asioita ilmoittanut poliisille. Hän tahtoi säilyttää paitsi Taistelujärjestöä myöskin ne 30,000 frangia vuositulot, jotka hänen urkkijatoimestaan maksettiin.

Keskuskomitean otaksumaa vastaan voidaan huomauttaa että vaikea on käsittää Aseffin samaan aikaan palvelleen sekä poliisia että kumousliikettä. Burtseff onkin osottanut, että siinä tapauksessa Aseffin kaksinaamaisuuden olisi täytynyt paljastua poliisille niitten monien muitten sosialisvallan kumouksellisissa järjestössä olevien alempiarvoisten urkkiain kautta.

Tosin useat Aseffin teot ennen olivat hämärän peitossa selviytyen toki koko hyvästi keskuskomitean otaksuman kautta, mutta Lopuchinin jutun yhteydessä vasta on ilmi tullut seikkoja, jotka osottavat, että nuokin Aseffin hämärät teot olivat varsin luihua kavallusta, joille ei kannata antaa niin monimutkaista selvitystä.

Savinkoffin otaksuma taas näyttää varsin totuudenmukaiselta, mutta on niin suppea, että se sopii mihin provokaattoriin hyvänsä.

Itse asiassa lienee Aseffia suuremmoinen menestys polisiurkkijana ja murhien järjestäjänä luettava sen kaksinaamaisuuden ansioksi, joka venäläisellä poliisijärjestelmällä on, sekä lisäksi sen seinkan ansioksi, että Aseff joutui palvelemaan vain tämän järjestelmän toista puolta.

Esitettyään nämä otaksumat ja arvostelunsa niitten johdosta, käyvät Aseff-historian kirjoittajat kuvaamaan tämän järjestelmän sitä puolta, jota Aseff palveli, esittämällä muutamia kuvaavia piirteitä siitä Ratschkowskista, jonka haamu niin useasti on ilmestynyt näyttämölle tämän historian kuluessa, miehen jota Aseff koko provokaattori-vaelluksensa aikana palveli ja jonka käskyjä hän totteli. Ratschkowski, ollen „ulkomaalla olevan venäläisen poliisin päällikkö", on provokatsionista tehnyt ja kehittänyt itselleen eri- murhan jälkeen taas sai vapaat kädet ja uudestaan alkoi poliisitoimensa, tunsi hän varsin hyvin Aseffin aseman sosiali-vallankumouksellisessa puolueessa. Entinen sisäasiainministeri Swjatopolk-Mirski todisti Lopuchin-jutussa, että hänen alaisensa Lopuchin oli päättänyt kokonaan olla käyttämättä hyväkseen Aseffin palveluksia, koska Aseff kuului sosialis-vallankumouksellisen puolueen keskuskomiteaan silloin. Lopuchin oli muka ollut sitä mieltä, ettei poliisiurkkijan ja hallituksen asiamiehen sapinut kuulua sellaiseen järjestöön. Ratschkowskilla sitä vastoin ei ollut sellaisia turhia arveluja. Hän käytti ilomielin hyväkseen Aseffia.

Tuttavuutensa Aseffin kanssa sekä häneltä saamansa tiedot olivat Ratsckowskillekin hyödyksi, sillä siten hänen asemansa vahvistui, hän kun siten osottautui virkaintoiseksi ja kuntoiseksi. Moskovassa hän järjesti erikoisen valtiollisen poliisikunnan saaden aikaan tahallaan rettelöitä sen ja virallisen poliisin välillä. Jokainen epäonnistunut murhayritys, — joitten suunnittelusta hän Aseffin kautta tietysti sai tiedon asioista — lisäsi tälle provokaattoripäällikölle mainetta. Sosiali-vallankumouksellisten taistelujärjestö oli tehokas ase hänen käsissään. Moskawan kapinan kukistamisen jälkeen sai Ratschkowski 72,000 ruplaa poliisiosaston tietämättä ollenkaan niistä vehkeilyistä, joihin tämä herra oli sotkeutunut. Hän ei epäröinyt, hän ei peijännyt ryhtyä rikoksiin, kunhan hänen valtansa vaan kasvoi. Vielä sisäasiainministeriöstäkin erottamisensa jälkeen säilytti hän valta-asemansa m. m. sen toiminnan kautta, johon pystyi urkkijainsa ja kätyriensä välityksellä.

Ratshkowskin ja Aseffin suhde oli niin luja ja läheinen, että täytyy uskoa heidän yhdessä vehkeilleen ja toimineen.

# Osuustoiminta.

## Kansainvälinen osuustoimintakongressi.

8:s kansainvälinen osuustoimintakongressi pidettiin t. k. 5—7 p:nä Hampurissa. Siitä olemme jo lyhyesti selostaneet. Kuten jo mainittu, avasi kongressin kansainvälisen osuustoimintaliiton puheenjohtaja William Maxwell, joka totesi sen tavattoman nopean edistymisen, joka oli tapahtunut osuustoiminnassa viimeisinä vuosina. Suuri edustajajoukko kongressissa osoitti, että ajatus kapitalistisen järjestelmän muuttamisesta osuustoiminnaksi oli tunkeutunut syvien rivien tietoisuuteen. Hän osoitti myös, että osuustoimintaliike on parhain voima rauhan kehitykselle.

Saksan osuustoimintaliikkeen puolesta tervehti kongressia H. Lorenz, saksalaisten kulutusyhdistysten tavaravarastojen johtaja Hamburgissa: Hän lausui, että Hamburg jo vanhastaan oli osuustoimintakaupunki, ja että osuustoiminta Hamburgissa, oli kulkenut kehityksen mukana. Erikoisesti oli tullut selville pääomien lisäyhtyminen liikkeessä.

Sitten ryhtyi kongressi varsinaiseen kongressityöhön.

Hallinnon kertomus toiminnasta 1907—1910 esitettiin ja hyväksyttiin yksimielisesti.

Uuden sääntöehdotuksen selosti siht. tri Hans Myller. Se sisältää syvällekäypiä muutoksia liiton järjestöön. Erittäin painava muutos oli se, että muutettiin löysältä pohjalta järjestö personallisine jäsenineen vahvemmalle pohjalle, järjestöt jäseninä. Maksut laskettiin myös erilaisiksi, aatteellisille ja tukkukauppaliitoille, jotka liittyvät kaikkine jäsenineen järjestöön.

Englantilaisten n. k. „co-partnership'in" taholta ehdotettiin muutosta sääntöihin, niin että yksityiset yhdistykset saisivat

Hän osoitti siinä, että eivät kulutusosuuskunnat lukumäärältään olleet niin lukuisia kuin muut osuustoimintayhdistykset, mutta niiden vaikutus oli kuitenkin suurempi, kuin kaikkien muiden yhteensä sen johdosta, että ne juuri olivat kuluttajien omia järjestöjä. Liikkeen kehityksessä voitiin nähdä kolme pääsuuntaa. Ensin se suuri kyky levitä melkein kaikille aloille, joilla yleisiä tarpeita tyydytetään, niin että tuskin yhtään alaa oli koettamatta. Edelleen huomataan sen vahva liittymistendenssi keskusliittoihin aatteellista työskentelyä varten sekä tukkukauppakunnat käytännöllistä tavaran välitystä ja tuotantoa varten. Edelleen voidaan todentaa vahva rahastojen perustaminen, joka yhä enemmän alkaa tulla päiväjärjestykseen. Kulutusosuuskunnat ovat myös pyrinnöissään tulleet niin pitkälle, että niiden täytyy välttämättömyydellä kehittyä, kun niiden terveen kehityksen ehdot ovat hyvin tunnetut käytännöllisen kokemuksen kautta. Osuustoiminta työskentelee nyt tunnettujen ja tunnustettujen muotojen mukaan. Sen edelleen kehittämiseksi osoitti hän kuitenkin muutamia näkökohtia, joita piti ottaa huomioon. Ensin oli kysymys valtiollisesta toiminnasta. Hän todensi siinä, että järjestyneiden kuluttajain pitää nyt kokonaan pidättyä siitä periaatteesta, että tukee sitä puoluetta, joka parhaiden edistää järjestyneiden kuluttajien harrastuksia.

Sen lisäksi puhuja painosti aatteellisuuden ja kasvatuksen tarvetta osuustoimintaliikkeessä.

Sen jälkeen käsitteli And Nielsen Aarhurista tanskalaisten osuustoimintaliikettä ja C. Korthaus Berlinistä saksalaisia tuotto- ja ammattiyhdistyksiä. Jälkimäisen esitelmä muodostui näiden yhdistysten oikeutuksen puolustukseksi.

Sitten puhui tri Albrech Berlinistä: „Mitä voi osuustoiminta tehdä ratkaistakseen asuntokysymyksen?" Litschfield Birminghamista selosti sittemmin englantilaisten kulutusosuuskuntien toimintaa.

Sen jälkeen ryhdyttiin keskustelemaan esitelmistä.

Sen alotti prof. Staudinger Armstadista. Hän terävästi vastusti niitä tuotantoyrityksiä, jotka eivät lepää kulutusperiaatteilla erittäinkin vastusti hän Korthausin esityksiä ja toi esiin, että niillä on joko suurempi tai pienempi kapitalistinen piirre. Lisäksi valitti hän osakeyhtiö muodostumia, jotka meilläkin ovat saaneet jalansijaa. Sitäpaitsi puhui Pens Dessausta, joka teroitti osuustoiminnan antikapitalistista luonnetta.

Kolmantenakin kokouspäivänä tulevan kokouksen paikan määrättyä jatkettiin keskustelua.

Melkein kaikki puhujat todensivat kulutusosuuskuntien valtavan merkityksen. Samaan aikaan esitti kuitenkin tri Totomainz Moskovasta, että myös maanviljelijäin ostoyhdistykset olivat puhtaita kulutusjärjestöjä.

Puhujien joukossa kosketelivat varsinkin englantilaiset edustajat asuntokysymystä ja osottivat, että yhdistysten luonnollinen kehitys kulki suuntaan täyttää myös asuntotarve. Allen Blavia esitti sen suuntaisen päätöslauselman. Brown Lontoosta, kosketteli etenkin niitä boikottauksia, joiden uhreiksi kulutusosuuskunnat olivat joutuneet etenkin Skottlannissa ja Ruotsissa. Hän vakuutti että ne olivat hyödyksi liikkeelle. Sen lisäksi osoitteli, että osuustoiminta oli voimakas vastapaino renkaiden ja trustien tavaroita kallistavalle toiminnalle.

Tämän jälkeen oli keskustelu lopussa, ja ryhdyttiin ponsia hyväksymään.

Ensin hyväksyttiin suuri yleinen ponsilauselma osuustoiminnasta, jonka oli laatinut keskustoimikunta.

Edelleen hyväksyttiin Allenin

nistuso-kendella. Kongressi pitää suotavana, etteivät ainoastaan erikoiset asuntoyhdistykset tekisi työtä tähän suuntaan, vaan myös kulutusosuuskunnat ja ottaisivat tehtäväkseen rakentaa asuntoja.

Italialaiset osuustoimintamiehet olivat ehdottaneet seuraavan ponnen joka hyväksyttiin:

Kongressi valittaa, että useissa maissa löytyy lakeja jotka estävät osuustoiminnan kehitystä, ja jotka rasittavat kansoja veroilla ja tulleilla. Kongressi lausuu sen toivomuksen, että nämä lait ja verotustoimenpiteet lakkautetaan.

Keskustoimikunnan taholta sitäpaitsi esitettiin seuraava ponsi Köpenhaminan sos. dem. kongressin päätöksen johdosta:

Kansainvälinen osuustoiminta kongressi tervehtii ottamatta millään tavalla valtiollista puolta esille ilolla kansainvälisen sosialistisen kongressin Köpenhaminassa tekemää päätöstä, jonka kautta osuustoimintaliikkeen yhtenäisyys ja itsenäisyys sekä sen merkitys ja korkea arvo työväen luokalle tunnustetaan sekä työläisiä kehotetaan tulemaan toimiviksi jäseniksi kulutusosuuskuntiin.

Ponsilauselman perusteli voimakkailla suosionosotuksilla vastaan otetulla lausunnolla v. Elm, jossa hän veti toistensa rinnalle vierekkäin osuustoiminnan ja sosialismin, ja jossa hän osotti kuinka monta yhteistä harrastusta kummallakin liikkeella on.

Sen jälkeen lopetettiin puheilla kongressi. Niitä pitivät V. Maxwell, prof. Ch Gide Parisista, alivaltiosihteeri Elias Haagista ja H. Kaufman Hampurista.

Kolmannen päivän illalla oli kulutusosuuskunta „Tuotanto" Hamburgissa järjestänyt huvittavan juhlan kongressiin osanottajille, jolloin tarjoutui tilaisuus saada silmäys siitä suurenmoisesta toiminnasta, jota tämä osuuskunta harjottaa.

Ensimäisen päivän iltapäivänä tehtiin tarkastusmatka Hamburgin satamaan.

Toisena kokouspäivän illalla oli järjestetty suuripiirteinen juhla ilotulituksineen. Juhlaan otti osaa noin 30,000 hamburkilaista osuustoimintahenkilöä.


Prahaita postikortti

**Valokuvia**

$1.00 tuisan.

Valokuva raameja tehdään tilauksesta.

**John Forte.**

281 Bay St. Port Arthur.

**The Frankish Sähkö Co.**

24 Jean St.

Phone 1123 Port Arthur.

Me otamme tehdäksemme kaikenlaista sähköalalle kuuluvaa työtä, ja meidän hintamme ovat alhaisimmat koko kaupungissa. Meidän erikois alamme on lankojen asetus huoneisiin ja sähkökaluston, lamppujen y. m. järjestämistä jonka ilmoitamme liikeystävillemme.

H. FRANKISH,
Manager.

A. I. Freving.

ottaa tehdäkseen sileää ja koriste rappausta ja tiili muurausta. Arviolaskuja tehdään. Korjauksia tehdään joutuin ja huolella.

Wheeler Block Room 4ja 6
Phone 1209 —— Arthur St.

luja päällystetään.

Avoinna päivällä ja yöllä.

Myymälä Phone 272. Asunto Phone 651c. 236 Arthur St.

**Laihoille**

olette laiha, jos tunnette ...nan puutetta, jos veri on ... jos olette valju, jos tun...mystä, Päänkivistystä, Hermostautista, Innostuksen ja ...an puutetta j. n. e.—niin ... johtuu heikosta ruoasta ja re...an puutteesta veressä.

Rautaa tulee silloin käyttää parannuskeinona, eikä tähän saakka vielä ole keksitty mitään, joka sen tekisi niin helposti kuin Rauta-pillerit.

Ne ovat helpot nauttia, lisäävät voima ja painoa merkillisen lyhyessä ajassa, sekä miehille että naisille.

Tilatkaa—heti tänään—viivyttelemättä -kuukauden parannusmäärä-"Lignell'in Vahvistavia Rautapillereitä." Postissa ta, dellisen käyttöohjeen kanssa $1.00—(postikulut maksettuina).

**Lignell'in Suom. Apteekki**

Osoite: P. A. Lignell, Superior, Wis.



**J. T. STOCKS.**
Rohdoskauppa
**PORT ARTHUR.**
**36 Cumberland st.**

Tämä on ulkomuodoltaan Fountain- kynän mallinen, mutta ei ole itse täyttäjä. Käytetään yleisesti. Hinnat $3.00, $3.50, $4.00 ja aina $6.00 asti.


47, Coleman, Alta, Can.

**Cobaltin** S .S. osaston osote on: S. S. osasto. **Box 910, Cobalt,** Ont., Can

**Canmoren** S. S. osaston varsinaiset e li kuukausikokoukset pidetään joka ensimäisen ja kolmas sunnuntai kuusta kello 2 ilta päivällä. Kirjeenvaihtajan osote on: Juho Turunen, L Box 21, Canmore, Alta, Can.

**Canadan Sosialistipuolueen** toimeenpanevan komitean pöytäkirjurin kirjeenvaihtajan osote on: D. G. McKinzie, Box 836 Vancouver, B. C., Canada.

**Fort Williamin** S. S. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 1:n ja 3:s sunnuntai kello 8 j. pp. Osoite on: S. S. osasto 211 Robertson Street Fort William, Ont.

**Ladysmithin** S.S. osaston osoite on: S. s. osasto, Bx 277, Ladysmith, B. C. Can.

**Nanaimon** S. S. osaston kirjeenvaihtajan osote on: N. S. S. osasto, Box 199, B. C.

**Port Arthurin** s. s. o. Sairaus- ja hautausapukassan jäsenkirjuri on A. Vuorinen 105 Secord st. Sairauden hoitajatar Mrs. G. Bohm 300 Algoma st. ja P. Oxman 345 Wiley st. Johtokunnan kokoukset ovat joka kuun 1:nen torstai kello 8 j. p. p. Jäsenmaksuja ottaa vastaan A. Vuorinen osaston kokouksissa ja kotonaan

**Sault Ste Marien** S. S. osaston kokoukset pidetään joka sunnuntai klo 8.30 ill. Kirjeenvaiht. os.: S. S. osasto West, Lbox 146 Sault Ste Marie, Ont., Can.

**Sointulan** S. S. osaston osote on: S. S. osasto, Sointula, B. C.

**New Finlandin** s. s. osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai. Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jacobson, Forest Farm, Sask.

tajan osote on: S. S. osasto Nolalu, P. A. D., Ont

**Port Arthurin** s. s. osaston työkokoukset pidetään joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa kello 7.30 j. pp. 314 Bay St. Kirjevaihto-osote: S. s. osasto 314 Bay St., Port Arthur, Ont., Can.

**U. Y. Raittiusseuran** työkokoukset pidetään jokaisen kuun ensimäisenä sunnuntaina. Kirjeenvaihtajan osote on: Wilson St 217 Port Arthur, Ont., Can.

**Red Deerin** S. S. osaston kokoukset pidetään joka 2:nen ja 4:s sunnuntai kuukaudessa.

Kirjeenvaihtajan osote on: O. E. Salonen. Evarts,. Alta Box 34.

**Vancouverin** S. S. osasto pitää kokouksensa joka 2:n ja 4:s torstai kuussa, kello 8 illalla. Kirjeenvaihto osote on Local no. 45. S. P. of C. 151 Hastings St W. Vancouver, B. C.

**Toronton** S. S. **Liiton** kirjeenvaihtajan osote on: T. s. s. Liitto. 214 Adelaide St., W. Toronto, Ont., Can.

**Työväen Opistoa** koskevat kirje- ja rahalähetykset ovat lähetettävä osotteella: Hj. Mattson, Box 1, Smithville, Minn.

**Nepigon** S. S. osaston kuukausi kokous pidetään joka 4:jäs sunnuntai kuussa, kello 3 j. p. p. Kirjeenvaihtajan osote on F. Salo, Box 15 Nepigon, Ont., Can.

**Copper Cliffin** nuorisoseuran työ- ja ohjelmakokoukset on joka sunnuntailta klo 8. Kirjevaihto?osoite on toistaiseksi C. C. nuorisoseura Box 127, Copper Cliff, Ont., Canada.

**Garson Minning** Nuorisoseuran varsinaiset ja ohjelma kokoukset pietään joka sunnuntai-ilta kello 8. Kirjeenvaihto osote on G. M. N. Seura „Yritys". Garson Mine, Sudbury, Ont.

**Phoenix'in** S. S osaston osote on: Box 283, Phoenix, B. C. Can.

# Työkansan

**tilaajamäärä on saatava 3000:teen; sitte lehti kannattaa itsensä.**

# Väkäleuka

**tarvitsee 5000 tilaajaa ennen kuin se voipi täydellä terällä iskeä.**

# BANK OF MONTREAL

—— Perustettu 1817. ——

Pääoma kaikki maksettu . . . . . $14,400,000.00
Jäännös. . . . . $11,000,000.00
Varat (omaisuus) . . . . . $168,001,173.12

**PORT ARTHURIN HAARA-OSASTO**

Vekseleitä kaikkialle ja kaikkialta myydään ja ostetaan.
Velkakirjoja vaihdetaan rahaksi.
Välitetään kaikkia pankkiin kuuluvia asioita.

**Säästöpankki.**

Korkoa maksetaan talletuksista $1.00 ylöspäin. Epäilemättä varma pankki on tämä, syystä että se on suurin ja vanhin Canadassa.

PortArthurin haaraosasto. **W. H. NELSON, Pankiiri**

# Jokapäiväistä leipää!

on saatavana vanhanmaan reikäleipiä, korppuja kovaa leipää sekä leivoksia kaikesta aanusta. Ne jotka aikovat omaa kotia perustaa muistakaa että ei ainoastaan rakkaudella elettä vaan tarvitaan leipää siis lähettäkää tilauksenne.

Huom! Linjoille toimitetaan tilaukset huolella.

**Wm Blomqvist.**

LEIPOMO

10 Centre St., Puhelin 345. Port Arthur, Ont.

S. W. RAY AVIS

**RAY, STREET & Co**

PERUSTETTU 1884.

**PANKKIIRIT**

PORT ARTHUR FORT WILLIAM

3 % korkoa maksetaan säästöistä meidän säästöpankkiosastossamme, kun pantitte saasteen vähintäin $1.00.

Me ainaamme rahaa, jos tahdotte rakentaa oli ostaa kodin.
Me vakuutamme rakennuksia, huonekaluja, vaatteita, arvoesineitä, j. n. e. tulipaloa vastaan.
Me voim vakuuttaa teidät tapaturmaan varalta.
Meillä on suuri joukko huoneita ja lottoja Port Arthurissa ja Fort Williamissa myytävänä sekä vuokrattavana.

Piletit parhaimmille linjoille kaikkiin Suomen satamiin myydään halvimmilla hinnoilla Myöskin rahaosoitteita jotka lankeavat maksettaviksi postikonttoreista, myydään kaikkialle siihen maatalolla.

# Tama Suomalainen liike

joka myy kaikenlaatuista ruokatavaraa ja tässä liikkeessä taataan rehellinen kohtelu ja luotettava tavara. Hintamme on ehdottomasti sama kaikille, ja on se mahdollisimman alhainen

Huom! Kauppaamme saapuu kahdesti viikossa idästä tuoreita kanamunia ja voita monenlaisissa asioissa, uusia omenia sekä hedelmiä laisia.

Telefooni 722 B.
BRESSON BLOCK SIMPSON ST. FORT WILLIAM

**The Finnish co-operative store Ltd.**

Jos aiotte lähettää

# Rahoja Sukulaisille ja Tuttaville Suomessa

on viisasta tehdä sitä Pankkiiritoiminen

**NIELSEN & LUNDBECK'in**

**24 State Street, New York**

välttykselle, joka on vanhin ja suurin suomalainen Pankkilike ja Pilettiasiolmisto Amerikassa.
Kaikki meidän uiosmaksut Suomessa välttävät hyvin tunnetut

SUOMEN YHDYSPANKKI
KANSALLIS-OSAKE-PANKKI
POHJOISMAIDEN OSAKEPANKKI ja
WAASAN OSAKE-PANKKI

kaikella tarkkuudella ja ehdottomalla varmuudella.

**Kurssi on Smk. 5:15 Dollarista.**

HUOM.! Meidän välityksellämme lähetetään vuosittain yli seitsemän miljoonaa markkaa luettuna yli kahteenkymmeneenyhteen tuhanteen eri lähetykseen.

**Pilettejä** kaikille parhaimmille linjoille matkaa varten Suomesta tänne ja takaisin Suomeen myydään halvimpiin hintoihin. Ostakaa pilettinne meiltä.


## Suomalaiset Amerikassa.

**Suomalainen vangittu murhasta.**

Fall Riverissä ,Mass., on Gustaf Mattson, 28 vuotias suomalainen, vangittu ja syytetään häntä että hän on murhannut lankonsa Fred Johnsonin Hobokenissa, N. J. — Hobokenin poliisit olivat sähköttäneet miehen tuntomerkeistä Fall Riverin ja niiden johdosta Fall Riverin poliisit hänet vangitsivat.

Mattsonin jälkiä oli voitu seurata niin paljon että hänen luultiin New Yorkin kautta menneen Fall Riveriin ja niin ostivat poliisit hänet tapaamaan. Poliisit nimittäin sähköttivät miehen pakenemisesta ja tuntomerkeista saatuaan olivat laivanrannassa vahtimassa häntä; kun höyrylaiva Krisella New Yorkista saapui Fall Riveriin. Mattson saapui laivassa ja koetti heti kiiruhtaa Bostoniin lähtevään junaan. Poliisi lähti hänen jälkeensä ja löi kädellä olkapäähän. Mattson hämmästyi ja kysyi mitä tämä on, hän ei tunne ainakaan eikä muista missä oli ennen tavattu.

„Olemme tavanneet toisemme Hobokenissa", sanoi poliisi.

Mattson tunnusti nimensä ja sanoi olleensa Hobokenissa. Mattson pidätettiin silloin. Hän tunnusti juovuspäissään riidelleensä ankonsa kanssa, mutta väitti ettei hän tiedä lankonsa kuolleen.

Mattson on ammatiltaan koneen käyttäjä Hän on ristilankoudessa murhatun Johnsonin kanssa. Mrs. Mattson oli joskus valitellut veljelleen murhatulle Johnsonille että mies piti häntä paholn. Siitä syntyi lähellä toisaan asuvain langosten kesken riita. Ensin oli Johnson käynyt Mattsonin asunnossa riitelemässä. Myöhemmin iatkettiin riitaa Johnsonin asunon etehisessä, missä miehet olivat kahden kesken.

Mrs. Johnson kuuli miehensä huutavan apua ja tapasi mentyään etehiseen miehensä henkitoreissa kurkussa kamala puukon haava, jonka seuraukseta mies kuoli pian sen jälkeen.

Mattson oli rientänyt täältä asunnostaan ja kiireesti hyvästellyt vaimonsa ja lapsiansa sekä poistunut sitten paikkakunnalta.

**REINY LAKEN, ONT. SAARI. NO. 4**

Tämä paikka lienee monelle Työkansan lukijalle hyvin vähän tunnettu, joten lienee paikallaan tehdä tätä jonkunverran tunnetuksi.

Täällä poratean isoja kivilevikkeitä Canadian Northern rautatiellä ja täällä on useita satoja miehiä työssä. Yllämainitulla saarella on Johnson D. Carey Co. suuri urakoitsia jolla kuuluu mukaan pitäisi olla $300,000 kontrahti tällä yllämainitulla tiellä.

Täällä on nykyisin vain 30 suomalaista. Useilla muilla saarilla myös poratean kiveikkeitä. Tällä saarella pitäisi alettaman pian poraamaan kahdella vuorolla. Nyt on 10 porakonetta käynnissä päivä vuorolla. Porakoneet käyvät kaikki puristetulla ilmalla. Ilmaa puristavat koneet käyvät sähköllä. Sähkö on johdatettu Fort Frances Power Co. vedellä käyvästä voimatehtaasta. Se on 7 mailia täältä.

Tänään 3 päivänä lokakuuta meillä oli suuremmoinen juhlapäivä, mutta samalla vahingojen ja onnettomuuksien päivä. Tänään näet ammuttiin tavallista isompi „ampu", useita satoja 20—30 jalkaan syviä reikiä kovassa kranaattikalliossa. Kaikki reiät päästettiin yhtä aikaa, josta oli seurauksena tarien arvosta kultakin. Muutamilla oli kaikki sunnuntaivaatteet kin kämpällä mukanansa ja ne myös paloivat. Lämmin ilma kun oli, olivat miehet ohkasilla työvaatteilla ulkona työssä, joten talveksi varatut lämpösemmät vaatteet sekä varastossa olevat alusvaatteet menivät. Vahingon kärsineissä miehissä oli noin 15 suomalaistakin, Suomalaiset aikoivat vaatia komppanialta korvausta vaatteistaan. Komppanian kämpät eivät olleet vakuutettuja. Onneksi sattui olemaan toisissa kämpissä tilaa, etteivät miehet joutuneet avan taivasalle. Tällä kämpät muuten on hyvin tilavat, jota mimä vanhana kämppämiehenä pidän suurena ihmeenä. Komppanian vahinko niissä palaneissa kämpissä oli $200. ja uusia matrasseja ja plankettiä noin $200 arvosta.

**Rautatien kallioleikkauksia** poratan suurella kiirecllä, mutta työkaluista on suuri puute, joten miesten täytyy käyttää käsiänsä työkalujen asemasta, josta taas usein on seuraukesna käsien menettäminen. Tänään 4 p. lokak. menetti kaksi sormea kädestään John Hill niminen suomalainen. Hän tarttui kädellään kiini porakoneen poriin auttaakseen sitä käymään. Pora katkesi ja hänen kätensä jäi katkenneen poran kappaleiden väliin, koneen käydessä. Seurauksena oli, että oikean käden pikkusormi meni kokonaan mäsäksi ja toinen sormi pahasti vahingoittui.

John Hill on ollut tällä kämpällä työssä 20 p.

**Komppania vetää** $1.00 joka mieheltä kuussa lääkärin palkkaamiseksi. Lääkäri on kämpällä saatavissa.

Kämpät omistaa Johnson D. S. Carey C. O.

Albin Vauhkonen.

**SYYTTÄÄ UNION MIEHIÄ.**

Los Anglessa olleen suuren tulipalon aiheuttajiksi syytetään union miehiä. Kuten muistetaan syttyi palo Times lehden kirjapainossa tapahtuneesta räjähdyksestä, joka poltti koko rakennuksen. „Eräs Mr. Chandler on sanonut, ettei ole epäilemistäkään siitä ettei räjähdys ole unionmiesten aiheuttama. He ovat häivttäneet rakennuksen sekä kirjapainon ja tapaneet joukon meidän miehiä, mutta he eivät voi tappaa Times lehteä".

„Ei ole epäilystäkään siitä eikö räjähdyksen aiheuttanut dynamiti, jota oli asetettu rakennuksen keskustassa olevaan pimeään käytävään. Räjähdys ei voinut johtua mistään muusta. Rakennuksessa ei ollut öljyä eikä minkäänlaista räjähtävää kattilaa. Siellä ei ollut gasollinia muualla, kun latomossa pari pientä kannua".

Pitemmän ajan jo on ollut kiretät välit union ja mainitun kirjapainon välillä ja siitä syystä ovat sen omistajat saaneet hyvän tilaisuuden ruveta syyttämään union miehiä räjähdykseen syylliseksi. Näyttää kun kirjapainossa olisi tietty odottaa jonkunlaista mellakkaa, koska sinne oli haalittu aseilla toimitukseen.

Tämä syytös ei ole uskottava, eivätkä paikalliset unioiden johtohenkilötkään usko siitä. Avoimesti ovat tunnustaneet, että välit ovat olleet kireät mainitun kustannusyhtiön kanssa, mutta sanovat union miehillä ei olleen minkäänlaista syytä tehdä tätä tekoa.

**PARLAMENTIN AVAAMINEN.**

Hallituspiireissä ollaan sitämieltä, että parlamentti avataan ensi kuun 11 tai 18 päivä.

Canadan lakimyllyt alkaa taasen tehdä työväestöä sortavia lakeja. Koskahan Canadan työläiset ovat niin järkeviä, että äänestävät omia miehiä sinne.


ASEELLINEN VALLANKUMOUS.

Syytön hinta 25c.

# UUTTA

**TYOKANSAN**

**Kirja ja Paperi KAUPPA**

Arvo, hinta ja voitto
vaatekansissa 50c.
paperi k sissa 30c.

Tie valtaan
vaatekansissa 50c.
paperikansissa 25c.

**Työkansan Kirja ja Paperi Kauppa**
Uuden Haalin alla

# UUTTA

Kymmenen vuotta hinta 40c.

**Ingersollin vihkoja 15c.**


**EHDOTTOMASTI PARANTAA HUONON RUUAN SULATUKSEN.**

Jos teillä on huono ruuan sulatus, se todistaa että ruoka happanee vatsassanne ja voima siitä häviää sekä ravitseva aine minkä pitäisi käsvattaa uutta verta häviää myöskin. Kaikesta tästä on seurauksena huono vointi hermostuminen, päänkivistys sekä henki joka haisee oikein inhottavalta ja kaikenlaisia näitä epätervellisiä ja epämielulsia seurauksia.

Tämä kaikki johtuu siitä että ruoka ei sula, vaan happanee ja usein mätänee vatsassa.

Ruoan hapapneminen johtuu siitä että vatsa ei ole kyllin voimakas ruoansulatuselimies kanssa ruokaa sekottamaan.

M-I-O-N-A on vastuunalainen kymmenistä tuhansista parannuksista. Se todella ehdottomasti kykenee parantamaan ruoansulatustaudit. Jos ei se sitä tee maksetaan raha takaisin W. T. McEacher'in rohdoskaupasta mistä sitä


# Suomen kirjallisuutta

saatavana

**Työmiehen kirjakaupasta**

KAUNOKIRJALLISUUTTA

**Anathema,** näytelmä 7:ssä kuva lmassa, kirj. Leoni Adnrejew. Hinta ..... .65c.
**Ikuinen kaupunki,** romaani, kir. Hall Caine ..... $1.20
**Kauhistus,** kirj. M. Artzyibashew ..... —.70c
**Kedätpuroja,** Romaani, kirj. I. S. Turgenjew ..... —.55c
**Lapset,** kirj. Jalmari Finne. Hinta ..... —.30c
**Maankiertäjän elämästä,** kirj. Jose von Eichendorif, Hinta ..... —.35c
**Maattomat,** kolminäytöksinen näytelmä, kirj. Kaarle Halme. Hinta ..... —.60c
**Muistoja Malkosaarelta,** kirj. Kaapro Jääskeläinen (A. B. Mäkelä). Hinta ..... —.40c
**Naamioita, III:s Sarja,** kirj. Eino Leino. Käsittää näytelmät: Maunu Tavast ja Simo Hurtta sekä kuvaelman Ritari Klaus. Hinta ..... —.90c
**Naamioita, IV:s Sarja,** kirj. Eino Leino. Käsittää näytelmät: Alkibiades, 5-näy öksinen murhenäytelmä ja Carinus, 5-näytöksinen runonäytelmä. ..... —.90c
**Naamioita, 5:s Sarja,** kirj. Eino Leino, Hinta ..... $1.25

# Jokapäiväistä leipää!

on saatavana vanhanmaan reikäleipiä, korpi uja kovaa leipää sekä leivoksia kaikesta aausta. Ne jotka aikovat omaa kotia perustaa muistakaa että ei ainoastaan rakkaudella elä vaan tarvitaan leipää siis lähettäkää tilauksenne.

Huom! Linjoille toimitetaan tilaukset huolella.

## Wm Blomqvist.

LEIPOMO

jo Centre St., Puheiin 345. Port Arthur, Ont.

S. W. RAY AVIS

## RAY, STREET & Co.

PERUSTETTU 1884.

PANKKIIRIT

PORT ARTHUR FORT WILLIAM

5 % korko maksetaan säästöistä meidän säästopankkiosastossamme, kun panette sanoteen vähintäin $1.00.

Me ainoamme rahaa, jos tahdotte rakentaa eli ostaa kodin.

Me vakuutamme rakennuksia, huonekaluja, vaatteita, arvesineitä, j. n. e. tulipalua vastaan.

Me voim vakuuttaa teidät tapaturman varalta.

Meillä on suuri joukko huoneita ja lottoja Port Arthurissa ja Fort Williamissa myytäväna sekä vuokrattavana.

Pilettiä parhaimmille linjoille kaikkiin Suomen satamiin myydään halvimmilla hinnoilla Meyöskin rahaosoituja jotka lankeavat maksettaviksi postikonttoreissa, myydään kaikkialle ympäri maapallolla.

# Tama Suomalainen liike

joka myy kaikenlaatuista ruokatavaraa ja tässä liikkeessä taataan rehellinen kohtelu ja luotettava tavara. Hintamme on ehdottomasti sama kaikille, ja on se mahdollisimman alhainen

Huom! Kauppaamme saapuu kahdesti viikossa idästä tuoreita kananmunia j- oita monenlaisissa asioissa, uusia omenia sekä hedelmi laisia.

Telefooni 722 B.

BRESSON BLOCK SIMPSON ST. FORT WILLIAM

## The Finnish co-operative store Ltd.

Jos aiotte lähettää

# Rahoja Sukulaisille ja Tuttaville Suomessa

on viisasta tehdä sitä Pankkiirltoiminimen

## NIELSEN & LUNDBECK'in

24 State Street, New York

välityksellä, joka on vanhin ja suurin suomalainen Pankkiliike ja Pilettisoimisto Amerikassa.

Kaikki meidän uiosmaksut Suomessa välittävät hyvin tunnetut

SUOMEN YHDYSPANKKI

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

POHJOISMAIDEN OSAKEPANKKI ja

WAASAN OSAKE-PANKKI

kaikella tarkkuudella ja ehdottomalla varmuudella.

**Kurssi on Smk. 5:15 Dollarista.**

HUOM.! Meidän välityksellämme lähetetään vuosittain yli seitsemän miljoonaa markkaa jaettuna yli kahtasenkymmenenenvilleen tuhanteen eri lähetykseen.

Pilettejä kaikille parhimmille linjoille matkan varten Suomesta tänne ja täältä Suomeen myydään halvimpiin hintoihin. Ostakaa pilettinne meiltä.

## Suomalaiset Ontariossa.

Tämän syksyn ajalla tulee vierailemaan paikkakunnallenne toveri J. Hämäläinen toimien asiamiehenäni ottaen tilauksia

# Syys- ja Talvivaatteille

Toveri Hämäläinen on ollut työssäni pitemmän aikaa ja takaan täydellisesti hänen ammattikuntoisuutensa. Luottamuksella siis voitte käänty toveri J. Hämäläisen puoleen vaatteita tilatessanne.

Toverillisesti:

Cobalt, Ont. **A. OBy.** Union räätäli


sivat.

Mattsonin jälkiä oli voitu seurata niin paljon että hänen luultiin New Yorkin kautta menneen Fall Riveriin ja niin osuivat poliisit hänet tapaamaan. Poliisit nimittäin köttivät miehen pakenemisesta ja tuntomerkeista saatuaan olivat laivanrannassa vahtimassa häntä; kun höyryalva Krisella New Yorkista saapui Fall Riveriin. Mattson saapui laivassa ja koetti heti kiiruhtaa Bostoniin lähtevään junaan. Poliisi lähti hänen jälkeensä ja löi kädellä olkapäähän. Mattson hämmästyi ja kysyi: ka tämä on, hän ei tunne ainakaan eikä muista missä oli ennen tavattu.

„Olemme tavanneet toisemme Hobokenissa", sanoi poliisi.

Mattson tunnusti nimensä ja sanoi olleensa Hobokenissa. Mattson pidätettiin silloin. Hän tunnusti juovuspäissään riidelleensä ankonsa kanssa, mutta väitti ettei hän tiedä lankonsa kuolleen.

Mattson on ammatiltaan koneen käyttäjä. Hän on ristilankondessa murhatun Johnsonin kanssa. Mrs. Mattson oli joskus valitellut veljelleen murhatulle Johnsonille että mies piti häntä paholn. Siitä syntyi lähellä toisaan asuvain langosten kesken riita. Ensin oli Johnson käynyt Mattsonin asuntossa riitelemässä. Myöhemmin tatkettiin riitaa Johnsonin asunton etehisessä, missä miehet olivat kahden kesken.

Mrs. Johnson kuuli miehensä tuntavan apua ja tapasi mentyään etehiseen miehensä henkitoreissa kurkussa kamala puukon haava, jonka seuraksesta mies kuoli pian sen jälkeen.

Mattson oli rientänyt täältä asunnostaan ja kiireesti hyvästellyt vaimonsa ja lapsiansa sekä poistunut sitten paikkakunnalta.

## REINY LAKEN, ONT. SAARI. NO. 4

Tämä paikka lienee monelle Työkansan lukijalle hyvin vähän tunnettu, joten lienee paikallaan tehdä tätä jonkunverran tunnetuksi.

Täällä porataan isoja kivilelkkauksia Canadian Northern rautatiellä ja täällä on useita satoja miehiä työssä. Yllämainitulla saarella on Johnson D. Carey Co. suuri urakoitsia jolla kuuluni mukaan pitäisi olla $300,000 kontrahti tällä yllämainitulla t'ellä.

Täällä on nykyisin vain 30 suomalaista. Useilla muilla saarilla myös porataan k'vileikkauksia. Tällä saarella pitäisi alettaman pian poraamaan kahdella vuorolla. Nyt on 10 porakonetta käynnissä päivä vuorolla. Porakoneet käyvät kaikki puristetulla ilmalla. Ilmaa puristavat koneet käyvät sähköllä. Sähkö on johdatettu Fort Frankistä suuresta Ontario- Minnesota Pouver Co. vedellä käyvästä voimatehtaasta. Se on 7 mailia täältä.

Tänään 3 päivänä lokakuuta meillä oli suuremmoinen juhlapäivä, mutta samalla vahingojen ja onnettomuuksien päivä. Tänään näet ammuttiin tavallista isompi „ampu", useita satoja 20—30 jalkaan syviä reikiä kovassa kranaattikalliossa. Kaikki reiät päästetään yhtä aikaa, josta oli seuraksena se, että C. N. R. kulkeva Winnipegin ja Port Arthurn välillä, meni tukkoon useiksi tunneiksi. Port Arthurista tulevat tavarajunat saivat odottaa. Heti ampumisen jälkeä syttyi sitte kämppä tuleen toisella saarella noin 1/4 mailin päässä ampuma paikalta. Muutamat luuhivat kiviä lentäneen kämppään, jotka aiheuttivat tulipalon, toiset arvelivat tulen päässeen irti stouvista. 2 isompaa miesten nukkumakämppää, jotka olivat noin 2—3 jalan päässä toisistaan, paloivat poroksi miesten ollessa ulkona työssä. Noin 20:ta mieheltä paloi vaatteita ja muita tavaroita, useiden [illegible] oli van taivasalle. Tällä kämpät muuten on hyvin tilavat, jota minä vanhana kämppämiehenä pidän suurena ihmeenä. Komppanian vahinko niissä palaneissa kämpissä oli $200. ja uusia matrasseja ja plankettiä noin $200 arvosta.

**Rautatien kallioleikkauksia** porataan suurella kiireellä, mutta työkaluista on suuri puute, joten miesten täytyy käyttää käsiänsä työkalujen asemasta, josta taas usein on seuraukesna käsien menettäminen. Tänään 4 p. lokak. menetti kaksi sormea kädestään John Hill niminen suomalainen. Hän tarttui kädellään kiini porakoneen poriin auttaakseen sitä käymään. Pora katkesi ja hänen kätensä jäi katkenneen poran kappaleiden väliin, koneen käydessä. Seurauksena oli, että oikean käden pikkusormi meni kokonaan mäsäksi ja toinen sormi pahasti vahingoittui.

John Hill on ollut tällä kämpällä työssä 20 p.

**Komppania vetää** $1.00 joka mieheltä kuussa tääkärin palkkaamiseksi. Lääkäri on kämpällä saatavissa.

Kämpät omistaa Johnson D. S. Carey C. O.

Albin Vauhkonen.

## SYYTTÄÄ UNION MIEHIÄ.

Los Anglessa olleen suuren tulipalon aiheuttajiksi syytetään unionmiehiä. Kuten muistetaan syttyi palo Times lehden kirjapainossa tapahtuneesta räjähdyksestä, joka poltti koko rakennuksen. „Eräs Mr. Chandler on sanonut, ettei ole epäilemistäkään siitä ettei kö räjähdys ole unionmiesten aiheuttama. He ovat hävittäneet rakennuksen sekä kirjapainon ja tapaneet joukon meidän miehiä, mutta he eivät voi tappaa Times lehteä".

„Ei ole epäilystäkään siitä ettei kö räjähdyksen aiheuttanut dynamiti, jota oli asetettu rakennuksen keskustassa olevaan pimeään käytävään. Räjähdys ei voinut johtua mistään muusta. Rakennuksessa ei ollut öljyä eikä minkäänlaista räjähtävää kattilaa. Siellä ei ollut gasolinitä muualla, kun latomossa pari pientä kannua".

Pitemmän ajan jo on ollut kireät välit union ja mainitun kirjapainon välillä ja siitä syystä ovat sen omistajat saaneet hyvän tilaisuuden ruveta syyttämään union miehiä räjähdykseen syylliseksi. Näyttää kun kirjapainossa olisi tietty odottaa jonkunlaista mellakkaa, koska sinne oli haalittu aseitä toimitukseen.

Tämä syytös ei ole uskottava, eivätkä paikalliset unioiden johtohenkilötkään usko sitä. Avoimesti ovat tunnustaneet, että väli t ovat olleet kireät mainitun kustannusyhtiön kanssa, mutta sanovat union miehillä ei olleen minkäänlaista syytä tehdä tätä tekoa.

## PARLAMENTIN AVAAMINEN.

Hallituspiireissä ollaan sitämieltä, että parlamentti avataan ensi kuun 11 tai 18 päivä.

Canadan lakimylly alkaa taasen tehdä työväestöä sortavia lakeja. Koskahan Canadan työläiset ovat niin järkeviä, että äänestävät omia miehiä sinne.

## KOLEERAN KULETTAJA NEW YOKISSA.

New York, N. Y. lokak. 4 p. — Höyrylaiva Santanna Ranskan ja Italian satamista tullut on karanteerissä täällä, koska laivalla on koleeraa. Yksi mies kuoli koleeraan syyskk. 25 p. ja ruumis heitettiin mereen. Kaksi muuta tautiepäilyä on ilmoitettu. Laivalla on 225 ensiluokan matkustajaa, joukossa hyvin tunnettuja amerikalaisia 1.077 välikansimatkustajaa. Tutkimuksia laivalla on tehnyt sataman terveyshoidon tar kastaja Tr. Doty, joka on koettanut taistella koleeran Atlantia täille puolen leviäntistä vastaan.


TYOKANSAN

# Kirja ja Paperi KAUPPA

Arvo, hinta ja voitto vaatekansissa 50c. paperi k sissa 30c.

Tie valtaan vaatekansissa 50c. paperikansissa 25c.

**Työkansan Kirja ja Paperi Kauppa**

Uuden Haalin alla

Syytön hinta 25c.

# UUTTA

Kymmenen vuotta hinta 40c.

**Ingersollin vihkoja 15c.**


## EHDOTTOMASTI PARANTAA HUONON RUUAN SULATUKSEN.

Jos teillä on huono ruuan sulatus, se todistaa että ruoka happanee vatsassanne ja voima siitä häviää sekä ravitseva aine minkä pitäisi kasvattaa uutta verta häviää myöskin. Kaikesta tästä on seurauksena huono voimi hermostuminen, päänkivistys sekä henki joka haisee oikein inhottavalta ja kaikenlaisia näitä epätyydyttäviä ja epämieluisia seurauksia.

Tämä kaikki johtuu siitä että ruoka ei sula, vaan happanee ja usein mätänee vatsassa.

Ruoan hapapneminen johtuu siitä että vatsa ei ole kyllin voimakas ruoansulatuselimies kanssa ruokaa sekottamaan.

M-I-O-N-A on vastuunalainen kymmenistä tuhansista parannuksista. Se todella ehdottomasti kykenee parantamaan ruoansulatusta udit. Jos ei se sitä tee maksetaan raha takaisin W. T. McEasher'in rohdoskaupasta mistä sitä on myöskin saatavana. Hinta 50c. kapseli laatikko. Koettakaa sitä.


**HYOMEI**

(PRONOUNCED HIGH-O-ME)

CURES CATARRH, ASTHMA, Bronchitis, Croup, Coughs and Colds, or money back. Sold and guaranteed by

**TILATKAA TYOKANSA.**

# Suomen kirjallisuutta

saatavana

## Työmiehen kirjakaupasta

KAUNOKIRJALLISUUTTA

**Anathema**, näytelmä 7:ssä kuva Imassa, kirj. Leoni Andrejew. Hinta ..... .65c.

**Ikuinen kaupunki**, romaani, kir. Hall Caine ..... $1.20

**Kauhistus**, kirj. M. Artzyibashew ..... —.70c

**Kedätpuroja**, Romaani, kirj. I. S. Turgenjew ..... —.55c

**Lapset**, kirj. Jalmari Finne. Hinta ..... —.30c

**Maankiertäjän elämästä**, kirj. Jose von Eichendorff. Hinta ..... —.35c

**Maattomat**, kolminäytöksinen näytelmä, kirj. Kaarle Halme. Hinta ..... —.60c

**Muistoja Malkosaarelta**, kirj. Kaapro Jääskeläinen (A. B. Mäkelä). Hinta ..... —.40c

**Naamioita, III:s Sarja**, kirj. Eino Leino. Käsittää näytelmät: Maunu Tavast ja Simo Hurtta sekä kuvaelman Ritari Klaus. Hinta ..... —.90c

**Naamioita, IV:s Sarja**, kirj. Eino Leino. Käsittää näytelmät: Alkibiades, 5-näy öksinen murhenäytelmä ja Carinus, 5-näytöksinen runonäytelmä. ..... —.90c

**Naamioita, 5:s Sarja**, kirj. Eino Leino, Hinta ..... $1.25

**Pikku Syntejä**, kirj. Ilmari Ki nto. Hinta ..... —.70c

**Runoja**, kirj. L. Onerva. Hinta ..... —.60c

**Sieluja Kevätyössä, Vilahdus Moskovasta**, kirj. Ilmari Kianto ..... —.50c

**Tunnustus, romaani**, kirj. Maksim Gorjki. Hinta ..... —.65c

**Uuden Ajan Kynnyksellä**. Hinta ..... —.25c

**Valkaman Perhe**, kirj. Osmo Lajula. Hinta ..... —.30c

**Vankila**, kirj. Maksim Gorjki. Hinta ..... —.20c

**Vastarannalla**, kirj. Anni Kaste. Hinta ..... —.60c

**Venehojalaiset**, kirj. Arvid Järnefelt. Mol. osat ..... 1.45

**Viettejä**, kirj. Fanny Davidson. Hinta ..... —.35c

Tilausosoite:

**Työmiehen kirjakauppa**

HANCOCK, MICH.

Kysykää kirjaluettelo amme. —— Suuri varasto kirjallisuutta.

**NIPISSING STORE LTD.**

Kaikenlaisia

**Syystavaroita**

**Sweatereita**
**Kenkiä**
**Sukkia**
**Alusvaatteita**

**Pukuja**
ja
**Housuja**

**Metsämiesten**

**Jäkettiä**
**Ropessia**
**Sukkia,**
**ym. ym.**

**NIPISSING STORE LTD**



**Fortunen puoti**

Pidetään avoinna joka ilta klo 9 illalla tästä päivästä alkain Loka-, Marras- ja Joulukuun ajalla. Tulkaa sisälle katsomaan meidän uusia pukuja päällystakkeja, hattuja, lakkia, kauluksia saappaita, kenkiä ja kalosseja y. m.

**W. F. Fortune**

66 68 & 70 Cumberland st.

PORT ARTHUR



**UUTTA! UUTTA!**

Olen avannut uuden

**LEIPURILIIKKEEN**

jossa valmistetaan leipää ja leivoksia kaikesta laadusta.

Lähi seuduille lähetetään tilaukset joutuin ja huolella. Tilaukset voitte lähettää osoitteella:

**O. Kivelä,**

105 Secord St. - Puhelin 862c - Port Arthur.


## Port Arthurista ja lähiseuduilta

— Armisen sanakirjoja saa Työkansasta.

— Näytelmäseuran kokous on ensi sunnuntaina klo 8 illalla.

— Nielson & Lundbeckin sanakirjoja Työkansassa.

— Jätkäin virsiä ensi viikolla saa Työkansasta.

— Kansalaispapereita hankkii John B. Mannerstam.

— Uudet laulukirjat ovat saapuneet joita saa Työkansasta.

— Työkansan konttori on auki kello kahdeksaan illalla kaikkina iltoina.

— Lainakirjasto Temppelissä pidetään auki joka sunnuntai 2—3 ja joka torstai-ilta 8—9.

— Hyviä Ruotsin sahoja on myytävänä Fallis Foote Co. 80 Cumberland St. Puhelin 1260.

— Työkansan Johtokunnan kokous on ensi maanantaina kello 8 illalla Työkansan konttorissa.

— Järjestysmiesten kokous on ensi sunnuntainaa klo 7 illalla Temppelissä. Saapukaa kaikin!

— „Lassi ja Janne Anttiin" avustamaan pyydetään saapumaan henkilöitä jotka tanssivat, tänä-iltana Temppeliin. Tulkaa työt ja pojat.

— „Erikki Puke" harjoitus sunnuntaina klo 2 iltapäivällä seuraava harjoitus tiistaina klo 8 illalla. Huomaa! Saavuttava täsmälleen, sillä näytelmä on pitkä

— Maidon hinta kohoaa. Kaupunkimme maidon myyjät ovat korottaneet maidon hintaa. Korotuksen jätkeen saapi ainoastaan 8 varttia dollarilla.

— Sosialistiosaston työkokous on ensi sunnuntaina, lokakuun 9 p. Temppelissä. Käsitellään tärkeitä asioita. Saapukaa kokouksseen. Uudet jäsenet ovat tervetulleita.

— Viranomaisten huolimattomuudesta voipi johtua tuntuvia vahingoita kuudelle suomalaiselle talonomistajalle. Cornwall avenuen länsipuolella, Johnson avenuen ja Canadian Pacificin rautatien välissä olevat suomalaiset talot ovat joutuneet ikävään loukkuun. He ovat aikoinaan rakentaneet talonsa siinä ymmärryksellä, että katu tulee kulkemaan Johnson avenuen puolella. Mutta nyt on sillä puolella oleva maapala jaettu lotteihin ja osa lotteja myytykin. Näillekin loteille kuuluu koko se maa, jota nuo kuusi suomalaista taloa ovat käyttäneet ktuna.

Näiden suomalaisten talojen takapihojen puolella pitäisi olla Water st. Mutta mitään katua ei siellä ole, sillä kaupunki on aikoinaan luovuttanut tuon osan Water katua Canadian Pacificille., ja siinä on nyt pälilinjan raiteet. Suomalaisten talot joutuvat siis välin, josta ei tule mitään katua ulos. Ja koska tämä tukala asema johtuu otaksuttavasti siitä, että kaupungin viranomaiset eivät ole selittäneet asiaa silloin kun suomalaiset ovat tuohon asuinpaikoiksi sopimattomalle alueelle taloja rakentaneet.

— Lassi ja Janne Antti 3:mi näytöksinen huvinäytelmä suomentanut F. Hyrske, esitetään Temppelin näyttämöllä huomenna, lauantaina. Näytelmä on hauskimpia mitä suomenkielellä meillä on täällä esitetty koskaan, sen varmasti voi todistaa jokainen ken sen on nähnyt joskus ennen ja esitetty sitä on Amerikan puolella useissa eri kaupungeissa. Siinä on akseen tässä vaikeassa, voimia kysyvässä näytelmässä. Toivomme että arvoisa yleisö kannatuksellaan palkitsee näyttelijäimme väsymättömät ponnistukset. Siis huomenna ensin nauramaan, sitt 2 viikon perästä ihailemaan muinais suomalaista sankari aikaa.

„äffä".

**Kyllä ovat ovelia.**

Port Arthurissa kun on jo tänä kesänä pantu useille kaduille kaasuputkia sillä tarkoituksella, että joskus maailmassa saadaan kaasulaitos kaupunkiin. Asukkaat tietysti ovat olleet siinä luulossa, että kaupunki itse tulevaisuudessa laittaa itselleen kaasulaitoksen samoin kun sillä on osaksi itsellään sähkölaitos. Mutta tässä luulossa asukkaat taitavat pettyä.

Kaupungissa on nykyään montrealilaisen Blangas komppanian asiamies, joka yksityisten asuntoihin sijoittelee kaasulaitoksia „sämppeliksi".

Kaupungin sanomalehdet ovat samalla tietysti ostetut tuota komppaniaa kehumaan ja saamaan asukkaat siihen luuloon, että on ainoa keino saada kaasu kaupunkiin, antaa sanotulle komp pamalle etuoikeudet kaasulaitoksen rakentamiseen ja siten pisnesmiehet saisivat tahtomiaan perille ja kaupunki jäisi ilman omaa kaasulaitosta.

Ovelia ovat hallitusmiehemme.

**Kaupungin valtuuston kokouksessa**

vastuusmies Oliver selitti valokysymystä nykyisin. Sanoi kaupungin oman valoaseman olevan veden vähyyden tähden kykenemättömän hankkimaan kyllikst voimaa ja kun Kaministiquian asemalta saadaan ainoastaan 1,500 hevosvoimaa. Tämän lisäämiseksi tarvitseisi hankkia useita tonnia kuparia — se tahtoo sanoa — uudet johtolangat olisi hankittava.

Katuvaunumiesten palkankorotusvaatimus oli taaskin tuo a esille, mutta se jätettiin melompien kaupunkien yhdistyneiden tielastakuntien ja hallintolautakunnan sovittavaksi.

Wells ja Emmersonin tarjous hankkia lokaviemäri putkia $3,093 hyväksyttiin, koska se oli alhaisin tarjous.

Anomukseen South River kadun tasottamisesta suostuttiin, mutta töitä ei aleta tänä vuonna.

Kaupungin insinööri valtuu. ettiin ostamaan 1,000 ratapölkkyä.

Koululautakunnalta tullut kirjelmä luettiin, jossa vaadittiin $2,000, johon myönnyttiin ja rahat määrättiin maksettavaksi.

Keeferiltä oli tullut kirje jossa oli rautatiekomisionin määräys ka tuvaamujen konduktööreille pysähdyttää vaunu aina West Fortin ylikäytävällä ja katsoa josko rata on puhdas ennen kun ajavat yli.

**Homestead-farmarit huomatkaa!**

Yleisenä luulona suomalaisten homestead-farmarien keskuudessa on se, että järjestämättömissä townshippeissä ei tarvitse maksaa maaveroja. Sellainen luulo on kuitenkin kerrassaan väärä. Järjestämättömien townshippienkin homesteadmaista pitää maksaa veroa 2c. eekkeriltä vuodessa. Ja tämä vero on maksettava hallituksen maakonttoriin Torontoon.

Ellei veroa makseta 2—3 vuoden kuluessa, lankeavat maat hallitukselle ja annetaan ne uudelleen ulos tavallisessa homestead-maidenantojärjestyksessä.

Järjestämättömä towshippiä on Port Arthurin ympäristöllä useampia ja suomalaisia uutisaukkaita on niissä paljon. „Pinssitien" varrella esim. ovat useimmat townshipit järjestämättömiä.

Kaikki järjestämättömien townshippien farmarit, jotka ovat jättäneet veronsa maksamatta valvo-


**Kauniita ja arvokkaita kartiineja .... myydään**

**Perjantaina ja Lauantaina.**

Ei mikään voi laittaa kotia kauniimmaksi kuin sievät kartiinit. Meille on saapunut uusia syksy tavarain näytteitä kaikesta laadusta. Tulkaa siis katsomaan meidän tavaroitamme. Tässä on alla näytteet hinnoistamme:

PITSI KARTIINEJA

$1.00 3 jrd. pitkiä 45t. l. kartiinia ..... 60c.
$1.25 3½ jrd. pitkiä 52½ l. kartiineja ..... 95c.
$2.00 3½ jrd. pitkiä 52½ t. l. kartiineja ..... $1.40
$2.75 3½ jrd. pitkiä 60 t. l. kartiineja ..... $2.10
$4.00, 4.50 ja 5.00 3½ jrd. pitkiä 60 t. l. kartiineja ..... $3.40

Kirjailtuja kartiineja

$3.50 kartiineja myydään .. $2.65
$9.00 kartiineja myydään .. $6.75
$12.00 kartiineja myydään .. $8.45

Näitä on montaa eri väriä ja kokoa sekä hintaa.

Bobinette ja musliini kartiini kankaita.

20c. kangasta ..... 14c. jrd.
25 ja 30c. kangasta ..... 19c. jrd

Maton malli kappaleita halvemmalla mitä niiden teko maksaa.

50 värillistä maton kappaletta 1½ jrd. pitkiä kirjailtuja y. m. myydään perjantaina ja lauantaina ..... 55c. kpl.

Hyviä „Madras" kartiini kankaita myydään nämä kaksi päivää 1/3 halvemmalla jrd.

Lämmitys ja keittouuneja

**SUPERIOR FURNITURE CO.**

SIMPSON ja BETHUNE katujen kulmassa. — Phone 990. — — FORT WILLIAMISSA.



**Maalausta**

— ja —

**tapiseerausta**

otan tehdäkseni eri sopimusten mukaan. Työt toimitan joutuin ja huolellisesti.

73 Kenocami Ave. .. JACOB MACKIE Port Arthur.
— Phone —





**Suomalainen Sairaskoti**

TOHTORI JOHN E. THOMPSON,
Ylilääkäri Sairaskodissa

342 W. 27th Street, New York.

Tri Thompson on perustanut saidaskodin suomalaisille omassa talossaan. Suomea puhutaan täällä ja kohtelu on hyvä. Hinnat ovat kohtuulliset. Monivuotinen kokemus lääkärinä New Yorkissa. Salaiset taudit parannetaan varmasti ja lyhyessä ajassa. Parantolassani löytyy sähköconeita sekä uudenaikaisia instrumentteja leikkauksiin ja tutkimuksiin. Pyydettäessä lääkkeitä postissa tahi expressissä maaseudulle. Luottamuksella voi vat sairaat kääntyä puoleeni joko persoonallisesti tahi kirjeellisesti.

Tavataan: 1—5 ip. Sunnuntaisin 11—3 ip.


— Fort Williamin osasto päätti työkokouksessaan 2 p. lokak. julaista luentokurssi-oppilasten ja opettajan kuvan Työkansan syyslukaisussa.

— Fort Williamin kaupunki on ruvennut laittamaan vesijohtoon uutta 18 tuuman valtalinjaa, joka työ tulee kestämään useita viikkoja. Työtä siinä on noin 30:lle miehelle.

— Kaikkia täkäläisen s. s. osaston alaosastoja, kuten huvitoimikuntaa, Nuorisoliittoa, näytelmäja voimisteluseuraa y. m. huomautamme täten, että tuovat tiikirjansa tarkastusta varten Temppelin yläsaliin ensi sunnuntaina kello 10 e. p. p.

Tilintarkastajat.

**SYNTYNYT**

Terve tyttö elok. 15 p. 1910 jolle nimeksi annoimme

Salli Toimi Maria

Hilma ja John Paavola.

Canmore, Alta.


**E.J. B. DOBIE.**

Rahaa lainataan

Palovakuutuksia

— Ainoastaan —

:: :: Hyviä sekä luotettavia :: :: yhtiöitä suositellaan.

224 Arthur St.

Port Arthur ::—:: ::—:: Ont.


**SAHATAAN**

Kun teillä on puita sahattavana niin jättäkää tilauksenne Phone 968

F. R. Rugg.
10 Banning St.


**A. Kauppinen**

RAATALIN LIIKE

Valmistaa englantilaisista kankaista hyvin istuvia pukuja.

Telef. 1146-c :: 281 Bay St.



UUSI — — PALLOHUONE

Hyvät uudet pöydät

Saatavana tupaakka ja virvoitusjuomia.

Entisessä O. Aarnion kahvilassa Bay St.

K. Ahlbom.



$—$—$—$—$—$—$—$
¢ RAHAA LAINATAAN ¢
¢ nopeasti kiinteimistöjä vastaan ¢
¢ Kauppa, velka y. m. laillisia ¢
¢ kirjoja tehdään. ¢
¢ Asioita ajetaan. ¢
¢ John B. Mannerstam. ¢
¢ 204 Court St. Puhelin 1139c ¢
$—$—$—$—$—$—$—$



**Posti-Korttia**

**$1.00 tusina**

**Lanes Studio**

Arthur St.



**Matkalippuja**

Suomeen ja päinvastoin myypi

JOHN B. MANNERSTAM.

204 Court st.



HALKOJEN MYYJÄT

Huomatkaa!

Port Arthurin suomalainen sosialisti osasto haluaa heti ostaa kuivia halkoja (ei haapoja).

Syystavaroita

Sweatereita
Kenkiä
Sukkia
Alusvaatteita

Pukuja
ja
Housuja

Metsämiesten

Jäkettiä
Ropessia
Sukkia,
ym. ym.

NIPISSING STORE LTD

Fortunen puoti

Pidetään avoinna joka ilta klo 9 illalla tästä päivästä alkain Loka,- Marras- ja Joulukuun ajalla. Tulkaa sisälle katsomaan meidän uusia pukuja päällystakkeja, hattuja, lakkia, kauluksia saappaita, kenkiä ja kalosseja y. m.

W. F. Fortune
66 68 & 70 Cumberland st.
PORT ARTHUR

UUTTA! UUTTA!

Olen avannut uuden
LEIPURILIIKKEEN
jossa valmistetaan leipää ja leivoksia kaikesta laadusta.

Lähi seuduille lähetetään tilaukset joutuin ja huolella.
Tilaukset voitte lähettää osotteella:

O. Kivelä,
105 Secord St. - Puhelin 862c - Port Arthur.

KAUFMAN & UMPHREY.

53 Cumberland St. THE WHITE FRONT. DRY GOOD STORE

SUURI
Mattojen myynti.

Alkaa ensi maanantaina. Me panemme $1.0 vaston kauniita mattoja ja pitsi kartiineja menemään alennus hinnoilla.
Me takaamme että meidän hintamme tulee halvimmaksi mitä on koskaan ollut näissä kaksoiskaupungeissa.

Martha Harri Helmi Johnson
Suomalaiset myyjät
Kaufman & Umphrey

— **Kansalaispapereita** hankkii John B. Mannerstam.

— **Uudet laulukirjat** ovat saapuneet joita saa Työkansasta.

— **Työkansan konttori** on auki kello kahdeksaan illalla kaikkina iltoina.

— **Lainakirjasto Temppelissä** pidetään auki joka sunnuntai 2—3 ja joka torstai-ilta 8—9.

— **Hyviä Ruotsin sahoja** on myytävänä Fallis Foote Co. 80 Cumberland St. Puhelin 1260.

— **Työkansan Johtokunnan** kokous on ensi maanantaina kello 8 illalla Työkansan konttorissa.

— **Järjestysmiesten** kokous on ensi sunnuntainaa klo 7 illalla Temppelissä. Saapukaa kaikin!

— **„Lassi ja Janne Anttiin"** avustamaan pyydetään saapumaan henkilöitä jotka tanssivat, tänä-iltana Temppeliin. Tulkaa tytöt ja pojat.

— **„Erikki Puke"** harjoitus sunnuntaina klo 2 iltapäivällä seuraava harjoitus tiistaina klo 8 illalla. Huomaa! Saavuttava täsmälleen, sillä näytelmä on pitkä

— **Maidon hinta kohoaa.** Kaupunkimme maidon myyjät ovat korottaneet maidon hintaa. Korotuksen jälkeen saapi ainoastaan 8 varttia dollarilla.

— **Sosialistiosaston** työkokous on ensi sunnuntaina, lokakuun 9 p. Temppelissä. Käsitellään tärkeitä asioita. Saapukaa kokoukseen. Uudet jäsenet ovat tervetulleita.

— **Viranomaisten huolimattomuudesta** voipi johtua tuntuvia vahingoita kuudelle suomalaiselle talonomistajalle. Cornwall avenuen länsipuolella, Johnson avenuen ja Canadian Pacificin rautatien välissä olevat suomalaiset talot ovat joutuneet ikävään loukkuun. He ovat aikoinaan rakentaneet talonsa siinä ymmärryksellä, että katu tulee kulkemaan Johnson avenuen puolella. Mutta nyt on sillä puolella oleva maapala jaettu lotteihin ja osa lotteja myytykin. Näillekin loteille kuuluu koko se maa, jota nuo kuusi suomalaista taloa ovat käyttäneet ktuna.
Näiden suomalaisten talojen takapihojen puolella pitäisi olla Water st. Mutta mitään katua ei sielläkään ole, sillä kaupunki on aikoinaan luovuttanut tuon osan Water katua Canadian Pacificille., ja siinä on nyt päälinjan raiteet. Suomalaisten talot joutuvat siis väliin, josta ei tule mitään katua ulos. Ja koska tämä tukala asema johtuu otaksuttavasti siitä, että kaupungin viranomaiset eivät ole selittäneet asiaa silloin kun suomalaiset ovat tuohon asuinpaikoiksi sopimattomalle alueelle taloja rakentaneet.

— **Lassi ja Janne Antti** 3:mi näytöksinen huvinäytelmä suomentanut F. Hyrske, esitetään Temppelin näyttämöllä huomenna, lauantaina. Näytelmä on hauskimpia mitä suomenkielellä meillä on täällä esitetty koskaan, sen varmasti voi todistaa jokainen ken sen on nähnyt joskus ennen ja esitetty sitä on Amerikan puolella useissa eri kaupungeissa. Siinä on ihan äärimmäisiin rajoihin menevää humooria, joten kaikille varoitukseksi sanomme: „Ei pidä kovin vahvasti syödä illallista sillä kun hirmuisesti nauratte ja on täysi, niin mitenkään tuossa voi käydäkään"? Seuraava näytelmä: **„Erikki Puke"** on suuri historiallinen murhenäytelmä 9:ssä muutoksessa ja kenties suurin mitä Port Arthurissa on koskaan esitetty. Aihe on samoilta ajoilta kun „Elinan surma" ja kohtaukset voimakkaita, loistavia. Puvusto komeaa, näyttämöasetus samoin. Näyttelijät joita tähän kappaleeseen kuuluu noin 40:tä tulevat tekemään parhaansa onnistu-

tietysti ovat olleet siinä luulossa, että kaupunki itse tulevaisuudessa laittaa itselleen kaasulaitoksen samoin kun sillä on osaksi itselläään sähkölaitos. Mutta tässä luulossa asukkaat taitavat pettyä.
Kaupungissa on nykyään montrealilaisen Blangas komppanian asiamies, joka yksityisten asuntoihin sijottelee kaasulaitoksia „sämppeliksi".
Kaupungin sanomalehdet ovat samalla tietysti ostetut tuota komppaniaa kehumaan ja saamaan asukkaat siihen luuloon, että on ainoa keino saada kaasu kaupunkiin, antaa sanotulle komppanialle etuoikeudet kaasulaitoksen rakentamiseen ja siten pisnesmiehet saisivat tahtonsa perille ja kaupunki jäisi ilman omaa kaasulaitosta.
Ovelia ovat hallitusmiehemme.

**Kaupungin valtuuston kokouksessa**

vastuusmies Oliver selitti valokysymystä nykyisin. Sanoi kaupungin oman valoaseman olevan veden vähyyden tähden kykenemättömän hankkimaan kylliksi voimaa ja kun Kaministiquian asemalta saadaan ainoastaan 1,500 hevosvoimaa. Tämän lisäämiseksi tarvitseisi hankkia useita tonnia kuparia — se tahtoo sanoa — uudet johtolangat olisi hankittava.
Katuvaunumiesten palkankorotusvaatimus oli taaskin tuo a esille, mutta se jätettiin melompien kaupunkien yhdistyneiden tielautakuntien ja hallintolautakunnan sovittavaksi.
Wells ja Emmersonin tarjous hankkia lokaviemäri putkia $3,093 hyväksyttiin, koska se oli alhaisin tarjous.
Anomukseen South River kadun tasottamisesta suostuttiin, mutta töitä ei aleta tänä vuonna.
Kaupungin insinööri valtuu. ettiin ostamaan 1,000 ratapölkkyä.
Koululautakunnalta tullut kirjelmä luettiin, jossa vaadittiin $2,000, johon myönnyttiin ja rahat määrättiin maksettavaksi.
Keeferiltä oli tullut kirje jossa oli rautatiekomisionin määräys ka tuvaanujen konduktööreille pysähdyttää vaunu aina West Fortin ylikäytävällä ja katsoa josko rata on puhdas ennen kun ajavat yli.

**Homestead-farmarit huomatkaa!**
Yleisenä luulona suomalaisten homestead-farmarien keskuudessa on se, että järjestämättömissä townshippeissä ei tarvitse maksaa maaveroja. Sellainen luulo on kuitenkin kerrassaan väärä. Järjestämättömien townshippienkin homesteadmaista pitää maksaa veroa 2c. eekkeriltä vuodessa. Ja tämä vero on maksettava hallituksen maakonttoriin Torontoon.
Ellei veroa makseta 2—3 vuoden kuluessa, lankeavat maat hallitukselle ja annetaan ne uudelleen ulos tavallisessa homestead-maidenantojärjestyksessä.
Järjestämättömiä towshippiä on Port Arthurin ympäristöllä useampia ja suomalaisia uutisaukkaita on niissä paljon. „Pinssitien" varrella esim. ovat useimmat townshipit järjestämättömiä.
Kaikki järjestämättömien townshippien farmarit, jotka ovat jättäneet veronsa maksamatta valvokoot asiansa niin pian kun mahdollista, jos tahtovat maansa pitää. Jo viime kesäkuun 30 p. merkitsi hallitus useita sellaisia homesteadmaita, joista oli verot maksamatta, ja lopullisesti tulevat ne omistajiltansa menemään, jos ei suoritusta tapahdu viimeistään ennen ensi joulukuun 30 päivään.

**Williamin uutisia.**
C. P. R. yhtiö on ruvennut rakennuttamaan uutta „Cattle yardia" itäpäähän kaupunkia. Kuuloni mukaan tulee tästä laitos jossa päästetään eläimet ulos vaunuista syömään.

PITSI KARTIINEJA
$1.00 3 jrd. pitkiä 45t. l. kartiinia ........ 60c.
$1.25 3½ jrd. pitkiä 52½ l. kartiineja ........ 95c.
$2.00 3½ jrd. pitkiä 52½ t. l. kartiineja ........ $1.40
$2.75 3½ jrd. pitkiä 60 t. l. kartiineja ........ $2.10
$4.00, 4.50 ja 5.00 3½ jrd. pitkiä 60 t. l. kartiineja ........ $3.40

Kirjailtuja kartiineja
$3.50 kartiineja myydään .. $2.65
$9.00 kartiineja myydään .. $6.75
$12.00 kartiineja myydään .. $8.45
Näitä on montaa eri väriä ja kokoa sekä hintaa.

Bobinette ja musliini kartiini kankaita.
20c. kangasta ........ 14c. jrd.
25 ja 30c. kangasta ...... 19c. jrd

Maton malli kappaleita halvemmalla mitä niiden teko maksaa.
50 värillistä maton kappaletta 1½ jrd. pitkiä kirjailtuja y. m. myydään perjantaina ja lauantaina ........ 55c. kpl.
Hyviä „Madras" kartiini kankaita myydään nämä kaksi päivää 1/3 halvemmalla jrd.

Lämmitys ja keittouuneja

SUPERIOR FURNITURE CO.
SIMPSON ja BETHUNE katujen kulmassa. — Phone 990. — — FORT WILLIAMISSA.

Maalausta
— ja —
tapiseerausta
otan tehdäkseni eri sopimusten mukaan. Työt toimitan joutuin ja huolellisesti.
73 Kenocami Ave. .. JACOB MACKIE Port Arthur.
— Phone —

UUSI — —
PALLOHUONE
Hyvät uudet pöydät
Saatavana tupaakka ja virvoitusjuomia.
Entisessä O. Aarnion kahvilassa Bay St.
K. Ahlbom.

$—$—$—$—$—$—$—$
RAHAA LAINATAAN
nopeasti kiinteimistöjä vastaan
Kauppa, velka y. m. laillisia kirjoja tehdään.
Asioita ajetaan.
John B. Mannerstam.
204 Court St. Puhelin 1139c
$—$—$—$—$—$—$—$


Suomalainen Sairaskoti
TOHTORI JOHN E. THOMPSON,
Ylilääkäri Sairaskodissa
342 W. 27th Street, New York.
Tri Thompson on perustanut saidaskodin suomalaisille omassa talossaan. Suomea puhutaan täällä ja kohtelu on hyvä. Hinnat ovat kohtuulliset. Monivuotinen kokemus lääkärinä New Yorkissa. Salaiset taudit parannetaan varmasti ja lyhyessä ajassa. Parantolassani löytyy sähkökoneita sekä uudenaikaisia instrumentteja leikkauksiin ja tutkimuksiin. Pyydettäessä lääkkeitä postissa tahi expressissä maaseudulle. Luottamuksella voi vat sairaat kääntyä puoleeni joko persoonallisesti tahi kirjeellisesti.
Tavataan: 1—5 ip. Sunnuntaisin 11—3 ip.

— **Fort Williamin osasto** päätti työkokouksessaan 2 p. lokak. julaista luentokurssi-oppilasten ja opettajan kuvan Työkansan syysjulkaisussa.

— **Fort Williamin** kaupunki on ruvennut laittamaan vesijohtoon uutta 18 tuuman valtalinjaa, joka työ tulee kestämään useita viikkoja. Työtä siinä on noin 30:lle miehelle.

— **Kaikkia täkäläisen** s. s. osaston alaosastoja, kuten huvitoimikuntaa, Nuorisoliittoa, näytelmäja voimisteluseuraa y. m. huomautamme täten, että tuovat tilikirjansa tarkastusta varten Temppelin yläsaliin ensi sunnuntaina kello 10 e. p. p.

Tilintarkastajat.

**SYNTYNYT**

Terve tyttö elok. 15 p. 1910 jolle nimeksi annoimme
Salli Toimi Maria
Hilma ja John Paavola.
Canmore, Alta.

SAUNA.
332 Bay kadulla
AVOINNA:
Tiistaina, Perjantaina ja Lauantaina. klo 2-12 j. p.
Kylvyn hinta entinen.
HUOM! Miesten alusvaatteita pestään.
K. NYMAN.

E.J. B. DOBIE.
Rahaa lainataan
Palovakuutuksia
— Ainoastaan —
:: :: Hyviä sekä luotettavia :: :
yhtiöitä suositellaan.
224 Arthur St.
Port Arthur ::—:: ::—:: Ont.

SAHATAAN
Kun teillä on puita sahattavana niin jättäkää tilauksenne Phone 968
F. R. Rugg.
10 Banning St.

A. Kauppinen
RAATALIN LIIKE
Valmistaa englantilaisista kankaista hyvin istuvia pukuja.
Telef. 1146-c :: 281 Bay Str.
Tekee kaikenlaista ammattiin kuuluvaa korjaustyötä joutuin ja kunnollisesti.

D. Myöhänen
PARTURIN LIIKE
Telef. 1146-c :: 281 Bay Str.
Suomalaisten kesken hyväksi tunnettu kunnollisen työnsä takia.
HUOM.! Partaveitsiä terotetaan.

Posti-
Korttia
$1.00
tusina
Lanes Studio
Arthur St.

Matkalippuja
Suomeen ja päinvastoin myypi
JOHN B. MANNERSTAM.
204 Court st.

**HALKOJEN MYYJÄT**
Huomatkaa!
Port Arthurin suomalainen sosialisti osasto haluaa heti ostaa kuivia halkoja (ei haapoja).
Halulliset myyjät ilmoittakoot hinnasta ynnä muista kauppaan mahdollisesti kuuluvista ehdoista P. A. S. S. osaston johtokunnalle osoitteella 314 Bay st Port Arthur Ont. Can.
P. A. S. S. Osaston Johtokunta

Se on miellyttävää ulostus ainetta sillä sen tunnustaa jokainen joka on käyttänyt Chamberlain'n vatsa ja maksa pillereitä (Chamberlains Stocach and Liver tablets) se on terveyden ehto jokaiselle että koettaa sitä luoda. Tehkää yksi koe ja te olette iloinen.
Myytävänä kaikissa kaupoissa.